

PYHÄNNÄN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2018

Toimintakertomus

1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
1.1	Kunnanjohtajan katsaus	2
1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	7
1.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	9
1.5	Kunnan henkilöstö	10
1.6	Ympäristötekijät	10
1.7	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	10
1.8	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä	11
1.9	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	11
2	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	14
4	Rahoitusasema ja sen muutokset	19
5	Kokonaistulot ja –menot	22
6	Kuntakonsernin toiminta ja talous	23
6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	23
6.2	Konsernin toiminnan ohjaus	23
6.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	24
6.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	27
6.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	27
6.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	29
7	Tilikauden tuloksen käsittely	33
8	Talousarvion toteutuminen	34
8.1	Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen	34
8.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	71
	Tuloslaskelmaosan toteutumisen erittelyt	72
8.3	Investointien toteutuminen	73
8.4	Rahoitusosan toteutuminen	76
8.5	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	77
9	Tilinpäätöslaskelmat	82
9.1	Tuloslaskelma	82
9.2	Rahoituslaskelma	83
9.3	Tase	84
9.4	Konsernituloslaskelma	86
9.5	Konsernin rahoituslaskelma	87
9.6	Konsernitase	88
10	Tilinpäätöksen liitetiedot	90
10	Jätevesilaitoksen tilinpäätös	99
11	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	103
	HENKILÖSTÖKERTOMUS 2018	104
12	Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilintarkastusmerkintä	108

Kansikuva: Timo Aitto-oja

1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Suomen talous jatkoi kasvuaan vuoden 2018 aikana. Bruttokansantuote kasvoi 2,3 %, kun vuonna 2017 kasvu oli 2,7 %. Työllisyystilanne parani myös edellisestä vuodesta, sillä työttömiä oli vuoden 2018 lopussa 5,4 % työvoimasta, kun vuotta aiemmin työttömiä oli vastaavana ajankohtana 8,4 %.

Kuntien talous heikkeni selvästi vuoden 2018 aikana. Toimintakulut kasvoivat 3,4 %, mutta toimintatuotot ja valtionosuudet pienenivät hieman, n. 0,5-0,6 %. Vuosikate heikkeni koko maan tasolla 32 % ja oli 38 kunnassa negatiivinen. Vuonna 2018 tulos jäi peräti 196 kunnassa negatiiviseksi. Kuntien väliset erot säilyivät suurina, sillä osa kunnista pystyi tekemään hyvän tuloksen. Kuntatalouden kehitystä kuvaa hyvin myös se, että tuloveroprosentti nousi 53 kunnassa, mutta tuloveroprosenttiaan laski vain 6 kuntaa vuodelle 2018. Negatiivinen kehitys näkyi myös siinä, että peruskuntien lainakanta kasvoi n. 3 % ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi yli 11 %, isoista sairaalahankkeista johtuen.

Vuonna 2018 jatkui hallituksen tärkeimmän hankkeen, maakuntaudistuksen valmistelu. Aikataulu uudistuksen käynnistymiselle muuttui jälleen, kun maan hallitus päätti kesäkuussa 2018, että maakunta uudistus astuu voimaan 1.1.2021. Samalla päätettiin, että maakuntavaalit pidetään vuonna 2019. Pohjois-Pohjanmaalla jatkettiin valmistelutyötä, miten Pohjois-Pohjanmaan maakunta järjestää sosiaali- ja terveystalvet 1.1.2021 lähtien. Vuoden 2018 aikana jatkettiin valmistelutyötä myös muiden maakunnan tulevien tehtävien osalta.

Vuoden 2018 aikana tehtiin Pyhännän kunnassa kaksi merkittävää päätöstä palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Alkuvuodesta kunnanhallitus päätti, että talous- ja henkilöstöhallinnon palvelun tuottaa Pyhännän kunnalle 1.1.2019 alkaen Kuntien Hetapalvelut Oy. Toinen merkittävä päätös tehtiin marraskuussa, kun valtuusto hyväksyi sopimuksen Pyhännän kunnan sosiaalipalvelujen siirrosta sosiaali- ja terveystalvet Helmelle 1.1.2019 alkaen ja uuden yhteistoimintasopimuksen, joka astui voimaan myös 1.1.2019. Siirto nähtiin tarpeellisenä ja välttämättömänä, jotta sosiaalipalvelujen laatu, osaaminen ja kustannustaso saadaan pidettyä hallinnassa. Sosiaalitoimen viranomaistehtävien väliaikaisesta hoidosta vastasi Haapaveden kaupunki/Sosiaali- ja terveystalvet Helmi 1.10.2018 alkaen.

Toisen asteen koulutuksen järjestämisessä tapahtui myös muutoksia vuoden 2018 aikana. Siikalatvan lukion siirto Piippolaan, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän, Jedun, tiloihin toteutui. Siirto näkyi Siikalatvan lukion aloittavan ryhmän kasvaneena oppilasmääränä. Ammatillisen koulutuksen puolella nousi useasti esille vuoden aikana Jedun sisäinen tilanne. Ammatillisen koulutuksen uudistuksen käynnistyminen ja Jedun organisaation uudistus aiheuttivat ristiriitoja organisaation sisällä. Syksyn aikana toimintaa tarkasteltiin perusteellisesti ja päätettiin toimenpiteistä, joilla organisaation toimivuutta saatiin parannettua.

Kunnan kannalta merkittävä hanke käynnistyi keväällä, kun Pyhännän Kiinteistö Oy Pyhännän Liiketalon rakentaminen varmistui. Kunnan panostus hankkeeseen oli merkittävä. Kunta toteutti alueella kaavamuutoksen, joka mahdollisti rakentamisen. Kunta rakennutti omalla kustannuksellaan liittymän liikekeskukseen ja sen vaatimat tiejärjestelyt. Pyhännän kunta, Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallit varsinaisena toimijana, myös sitoutui vastaamaan tyhjillään olevien liiketilöiden vuokranmaksusta 10 vuoden ajan. Kunta möi tontin ja Kiinteistö Oy Ukonojankartano möi kaksi rivitaloa Arinan Kiinteistöt Oy:lle, jotta Liiketalon rakentaminen pystyttiin käynnistämään. Kunnan panostuksessa näkyi uuden kuntastrategian mukainen linjaus palvelutuotannon kehittämiseen.

Päiväkoti-esikoulun rakennushanke valmistui sisätiloiltaan tammikuun loppuun mennessä ja pihatöiden osalta heinäkuun alkuun mennessä. Heti päiväkotiesikoulun valmistumisen jälkeen käynnistyi toinen kunnan iso investointi, liikuntahallin laajennus. Investointi tuli mahdolliseksi, kun opetusministeriö myönsi hankkeelle 330 000 euron avustuksen. Liikuntahallin laajennus toteutetaan kunnan taseeseen.

Kunnassa toimivista yrityksistä Feelia Oy jatkoi vahvalla kasvulinjalla. Vahva kasvu aiheutti sen, että Feelia Oy osti kunnalta, uudelta teollisuusalueelta, tontin ja rakensi sinne uuden tehtaan, jonka toiminta käynnistyi vuoden 2018 lopulla. Kunnan kannalta harmillista oli se, että Feelia Oy:lle rakennetut tilat jäivät tyhjilleen. Vuokralaisen saaminen niihin tiloihin on haasteellista, mutta ei mahdollista. Myös Real Snacks Oy:n ja Maustaja Oy:n tulos oli positiivinen vuodelta 2018. Rakennusteollisuudessa Salvos jatkoi kasvuaan. Vuoden aikana sekä yritys että kunta etsivät ratkaisua Salvoksen uuden tehtaan rakentamisen toteuttamiseksi. Myös Lapwall Oy ja Jukkatalot Oy pystyivät parantamaan tulostaan, sen sijaan Piklas Oy:n tulos heikkeni.

Vuoden 2018 kesällä varmistui myös Piiparinmäen-Murtomäen tuulivoimapuiston rakentaminen, kun Metsähallitus möi Ilmatar Energy Oy:lle Piiparinmäen -Murtomäen yli 200 MW:n tuulivoimahankkeen. Rakentaminen alkaa aikaisintaan 2019.

Uusia asuntoja saatiin Kiinteistö Oy Ukonojankartanolle vuoden aikana muutamia, kun yhtiö hankki omistukseensa Huoltotielle valmistuneen rivitalon. Asuntoja myös poistui käytöstä, kun kolme rivitaloa purettiin vuoden aikana, kaksi Kairantieltä ja yksi Antintieltä. Asuntotuotannon edistämiseksi tehtiin kaksi kaavamuutosta, toinen Koivukujalle ja toinen Antintielle.

Vuosi 2018 oli Pyhännän kunnalle tuloksellisesti hyvä. Kunnan tulos oli edellistä vuotta parempi. Kuntakonsernin tulos myös oli kohtuullinen. Hyvään tulokseen vaikutti ennen kaikkea menojen pysyminen kurissa.

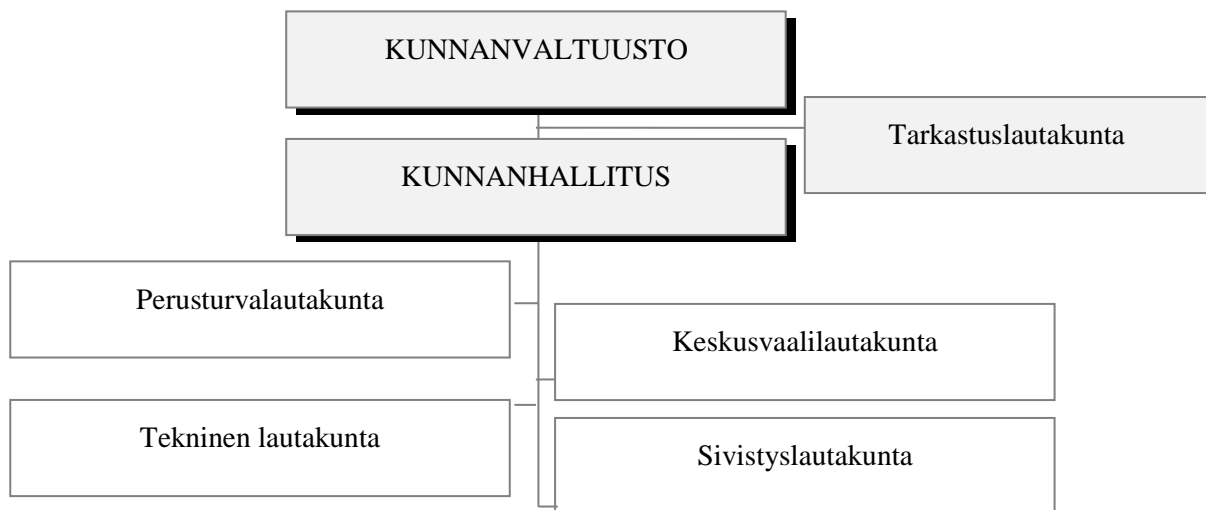
Pyhännän kunnalle vuosi 2018 oli vilkkaan toiminnan aikaa. Monia isoja hankkeita saatiin eteenpäin ja kunnan talous pystyttiin pitämään kunnossa. Toimivaa yhteistyötä on pystytty tekemään niin yrittäjien, järjestöjen kuin muiden toimijoiden kanssa. Lämpimät kiitokset kaikille ansiokkaasta työstä kuntamme hyväksi.

Pyhäntä 20.2.2019

Jouko Nissinen
Kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

PYHÄNNÄN KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO

Kunnanvaltuusto 2017-2021

Puheenjohtaja Matti Leiviskä, Keskusta
I varapuheenjohtaja Pilvi Härmä, Keskusta
II varapuheenjohtaja Sami Kamula, Perussuomalaiset

Jäsenet:

Teemu Aitto-oja, Keskusta
Pentti Arbelius, Keskusta
Matti Konola, Keskusta
Terhi Korsulainen, Keskusta
Mirja Kotisaari, Keskusta
Matti Kumpulainen, Keskusta
Teijo Makkonen, Keskusta
Jarno Matikainen, Sosialidemokraatit
Sami Pellikka, Sosialidemokraatit
Virpi Piippo, Keskusta
Jukka Puurunen, Keskusta
Iiris Ruotsalainen, Keskusta

Esittelijänä kunnanjohtaja Jouko Nissinen

Sihteerinä vs. hallintosihteeri Teppo Petäjäjärvi

Vuosille 2017-2021 valitussa valtuustossa on 15 valtuutettua.

Valtuuston voimasuhteet 2017-2021

	lkm	ääniä,	%
Suomen Keskusta	12	530	69,8
Sosialidemokraatit	2	72	9,5
Perussuomalaiset	1	83	10,9

Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen kokoonpano toimikaudella 2017-2021

Puheenjohtaja Matti Konola, Keskusta
I varapuheenjohtaja Terhi Korsulainen, Keskusta
II varapuheenjohtaja Jukka Puurunen, Keskusta
Jäsenet:
Mirja Kotisaari, Keskusta
Teemu Aitto-oja, Keskusta
Sami Pellikka, Sosialidemokraatit
Sirpa Piippo, Keskusta

Esittelijänä toimi kunnanjohtaja Jouko Nissinen ja sihteerinä vs. hallintosihteeri Teppo Petäjäjärvi.

Kunnanhallituksen voimasuhteet: 2017-2021

	lkm	%
Suomen Keskusta	6	85,7
Sosiaalidemokraatit	1	14,3

Keskusvaalilautakunnan kokoonpano 2017-2021

Puheenjohtaja Pekka Kemppainen
Varapuheenjohtaja Marja-Liisa Hiltunen
Jäsenet Vuokko Luttinen
Ari Kamula
Mauri Pirttisalo

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 2017-2021

Puheenjohtaja Pilvi Härmä
Varapuheenjohtaja Matti Leiviskä
Jäsenet Sami Kamula
Johanna Juntunen

Perusturvalautakunnan kokoonpano 2017-2018

Puheenjohtaja Mirja Kotisaari
Varapuheenjohtaja Eeva Mäki
Jäsenet Matti Kumpulainen
Matti Pellikka
Sirpa Piippo

Esittelijänä sosiaalijohtaja Suvi-Tuulia Seitsojoki ja kunnanjohtaja Jouko Nissinen 1.10.2018 alkaen.

Sivistyslautakunnan kokoonpano 2017-2021

Puheenjohtaja Iris Ruotsalainen
Varapuheenjohtaja Teijo Makkonen
Jäsenet Virpi Piippo
Sanna leiviskä
Jarno Matikainen

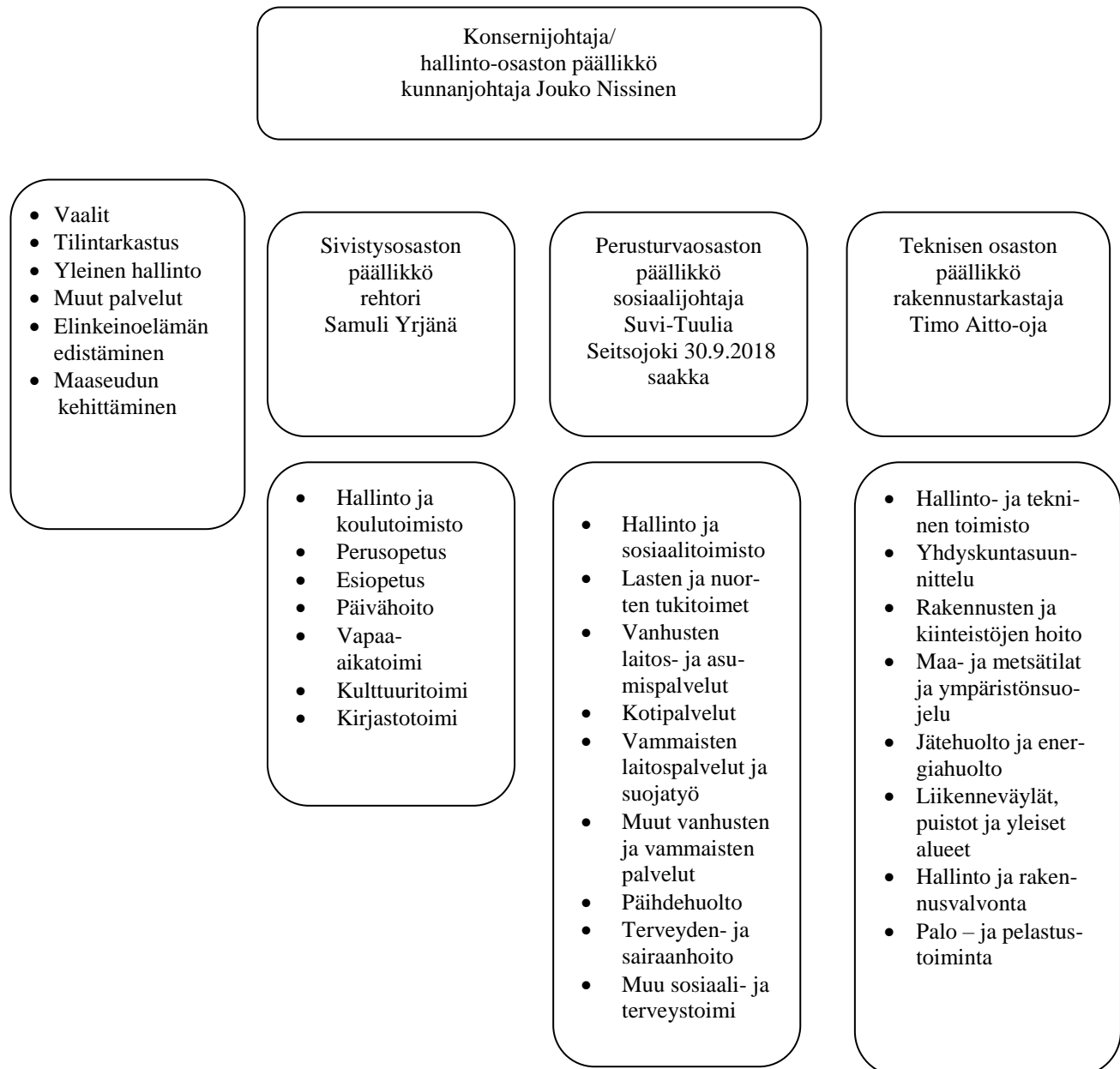
Esittelijänä rehtori Samuli Yrjänä.

Teknisen lautakunnan kokoonpano 2017-2021

Puheenjohtaja Pentti Arbelius
Varapuheenjohtaja Satu Rimpeläinen
Jäsenet Arto Mikkonen
Leena-Kaisa Heikkinen
Sami Pellikka

Esittelijänä rakennustarkastaja Timo Aitto-oja.

Pyhännän kunnan virasto-organisaatio

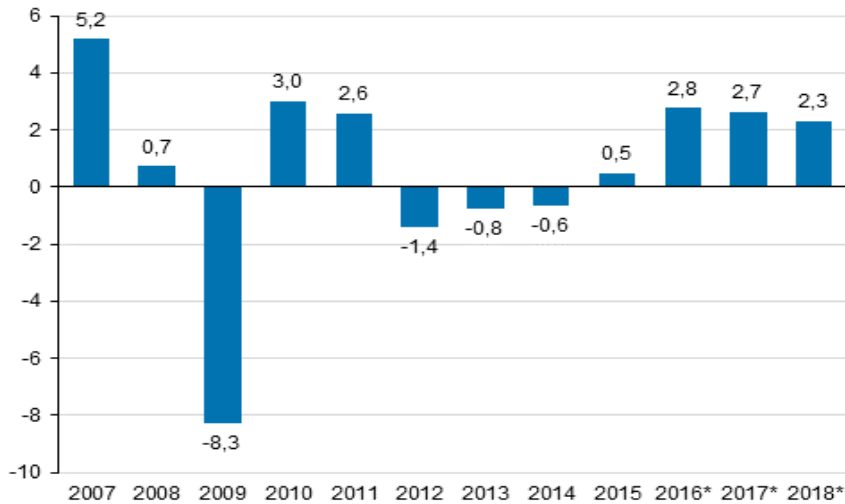
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

(Suomen virallinen tilasto (SVT): Kansantalouden tilinpito [verkkojulkaisu])

Bruttokansantuotteen volyyymi kasvoi 2,3 prosenttia vuonna 2018 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Kasvu tarkentui hieman helmikuun lopussa julkaistuista tiedoista. Vuosi 2018 oli kolmas peräkkäinen vuosi kun bruttokansantuote kasvoi selvästi. Tämän kasvun myötä bruttokansantuotteen volyyymi ylitti finanssikriisiä edeltävän huippuvuoden 2008 tason.

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Kysyntäeristä investoinnit kasvoivat käyvin hinnoin 6,1 prosenttia ja vienti 5,5 prosenttia vuonna 2018. Kysyntäeristä suurin eli yksityiset kulutusmenot kasvoivat 2,7 prosenttia 124,8 miljardiin euroon. Varastojen arvo kasvoi voimakkaasti vuonna 2018, mutta varastotiedot ovat vielä luonteeltaan ennakkolliset. Kiintein hinnoin investoinnit kasvoivat 3,2 prosenttia ja vienti 1,5 prosenttia. Viennin hinnat nousivat 4 prosenttia.

Kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote, 234 miljardia euroa, oli käyvin hinnoin laskettuna 4,3 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuonna 2017. Bruttokansantuotteen volyymin kasvu oli 2,3 prosenttia. Talouden kokonaistarjonta koostuu kotimaisen tuotannon lisäksi tuonnista, joten tuonnin kasvu vähentää tarvetta kotimaisen tuotannon kasvulle. Tuonnin arvo kasvoi 7,9 prosenttia vuonna 2018. Tuonnin volyyymi nousi 4,2 prosenttia ja tuontituotteiden hinnat nousivat 3,5 prosenttia. Tavaroiden ja palveluiden nettoviennin arvo oli 1,3 miljardia euroa alijäämäinen. Vientihintojen noustessa tuontihintoja nopeammin bruttokansantuloon kohdistuva vaihtosuhteivaikutus oli positiivinen.

Valtionhallinnon alijäämä oli 2,7 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 4,1 miljardia euroa. Alijäämää pienensi erityisesti verotulojen kasvu. Paikallishallinnon (kuntien ja kuntayhtymien ym.) alijäämä kasvoi ennakkotietojen mukaan 1,8 miljardiin euroon.

Työeläkelaitosten ylijäämä kasvoi 2,0 miljardista 2,5 miljardiin euroon, vaikka työeläkelaitosten maksamien eläkkeiden määrä jatkoi kasvuaan. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia. Muut sosiaaliturvarahastot olivat 0,7 miljardia euroa ylijäämäisiä.

Julkisen talouden osuus bruttoarvonlisäyksestä oli 18,3 prosenttia vuonna 2018, mikä on 0,3 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kotitalouksien oikaistu reaalitytö kasvoi 4,0 prosenttia. Siihen luetaan mukaan myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

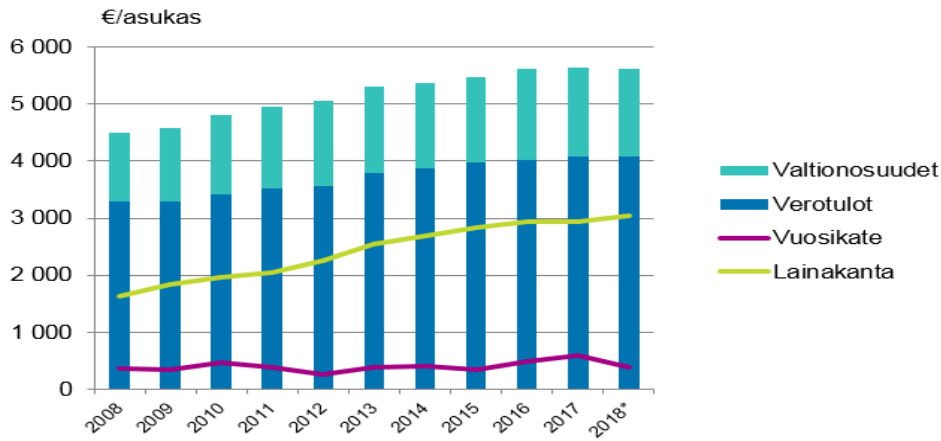
Kotitalouksien saamat palkat ja palkkiot kasvoivat nimellisesti 4,6 prosenttia. Kotitalouksien kulutusmenot olivat 3 prosentin kasvussa ja kotitalouksien säästö kääntyi 0,7 miljardia euroa positiiviseksi (-1,1 miljardia vuonna 2017). Säästämisaste oli 0,6 prosenttia.

Kuntatalous 2018

(Suomen virallinen tilasto (SVT): Kuntatalous neljännesvuosittain [verkojulkaisu])

Manner-Suomen kuntien ilmoittamien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni 1,2 miljardia euroa vuonna 2018, eli yli kolmanneksen verrattuna edellisen vuoden tilinpäätöksiin. Kuntien lainakanta kasvoi 3,8 prosenttia 16,7 miljardiin euroon. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen kuntatalous neljännesvuosittain -tilastosta, jota varten kerättiin vuoden 2018 tilinpäätösarvotietoja kaikilta Manner-Suomen 295 kunnalta ja 134 kuntayhtymältä.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta asukasta kohden 2008-2018

Vuoden 2018 tilinpäätösarvotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut olivat 3,3 prosenttia edellistä vuotta suuremmat ja niitä oli yhteensä 36,9 miljardia euroa. Ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 4,6 prosenttia 7,5 miljardiin euroon. Toimintakate oli -29,1 miljardia euroa ja se heikkeni 3,4 prosenttia edellisen vuoden tilinpäätöksistä.

Verotulot olivat tilinpäätösarvioiden mukaan yhteensä 22,3 miljardia euroa vuonna 2018. Verotulot vähenivät edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 0,5 prosenttia. Valtionosuuksia kunnat saivat 8,5 miljardia euroa, ja ne vähenivät 0,6 prosenttia. Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden 5 613 euroa. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate pieneni edellisestä vuodesta 35,5 prosenttia ja oli 2,1 miljardia euroa. Vuosikate oli tilinpäätösarvioissa negatiivinen 38 kunnalla. Edellisenä vuonna vuosikate oli tilinpäätöstietojen mukaan negatiivinen neljällä kunnalla.

Kuntien arvioiden perusteella niiden yhteenlaskettu lainakanta vuoden 2018 lopussa oli 16,7 miljardia euroa. Asukasta kohden se oli 3.051 euroa. Lainakanta kasvoi vuotta aikaisemmasta ajankohdasta 3,8 prosenttia. Investointimenoja kunnilla oli vuoden aikana 3,6 miljardia euroa. Kasvua edellisvuodesta oli 3,4 prosenttia.

Pohjois-Pohjanmaan talousalueen kehitys

Pohjois-Pohjanmaalla asui Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2018 lopussa 412.197 asukasta. Pohjois-Pohjanmaan asukasmäärä kasvoi vuoteen 2017 verrattuna 310 asukkaalla.

Työttömiä työnhakijoita Pohjois-Pohjanmaalla oli vuoden 2018 lopussa 20.064. Työttömien työnhakijoiden määrä laski edellisvuoteen verrattuna 3.844 työnhakijalla. Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 3.333 ja alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä laski 504 työnhakijalla. Pitkäaikaistyöttömiä oli 5.080 ja vähennystä edellisvuoteen oli 1.971 henkilöä.

Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan alueella asui vuoden 2018 lopussa 13.713 asukasta. Seutukunnan asukasmäärä laski vuoden 2018 aikana 284 asukkaalla. Työttömiä työnhakijoita Haapaveden-Siikalatvan seutukunnassa oli 563 ja työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,5 %. Vuonna 2017 työttömiä työnhakijoita Haapaveden-Siikalatvan seutukunnassa oli 709.

Oman alueen taloudellinen kehitys

Pyhännän kunnan asukasmäärä tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan oli vuoden 2018 lopussa 1.557 asukasta. Kunnan asukasmäärä laski vuoteen 2017 verrattuna 22 asukkaalla.

Asukasluku	2018	2017
Maaliskuu	1592	1585
Kesäkuu	1584	1587
Syyskuu	1573	1574
Joulukuu	1557	1579

Työllisyys

Pyhännän kunnassa oli 72 työtöntä työnhakijaa vuoden 2018 lopussa. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 10,8 %. Vuoteen 2017 verrattuna työttömien työnhakijoiden määrä pysyi samana. Työttömistä työnhakijoista yli 50-vuotiaita oli 29.

	12/2018	12/2017	12/2016
Työttömiä	72	72	82
Työttömyysaste, %	10,8	10,9	12,3
Alle 25-vuotiaat	11	7	13
Yli 50-vuotiaat	29	35	34
Haapaveden-Siikalatvan seutukunta	9,5	11,8	12,9
Pohjois-Pohjanmaa, %	10,8	12,8	15,3
Koko maa työttömyysaste, %		11,2	13,6

Asuntotuotanto

Pyhännällä valmistui yksi omakotitalo vuoden 2018 aikana.

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Toimintatuotot

Ulkoisia toimintatuottoja kertyi 2.225.828,26 € ja toimintatuotot kasvoivat 121.063,96 €. Toimintatuottojen suurimmat erät olivat jätevesimaksut, kaukolämpö, ateriapalvelumaksut ja kotikuntakorvaukset.

Toimintakulut

Toimintakuluja (ulkoiset) kertyi 11.659.258,73 € ja toimintakulut kasvoivat 373.832,69 €. Suurimmat erät toimintakuluissa olivat palkat ja palkkiot 3.830.173,54 €, palvelujen ostot 5.281.747,33 € sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat 898.508,30 €.

Verotulot

Verotuloja kertyi yhteensä 4.664.779,42 € ja verotulot laskivat 128.074,41 €.

Verotulot lajeittain, 1000 €

	2018	2017	2016	Muutos % 2018/2017
Kunnallisvero	3562	3769	3677	-5,5
Yhteisövero	622	591	478	5,2
Kiinteistövero	481	433	373	11,0
Yhteensä	4665	4793	4528	-2,7

Valtionosuudet

Valtionosuudet olivat yhteensä 5.616.975,00 € ja valtionosuudet laskivat vuoteen 2017 verrattuna 87.267,00 €.

Lainat

Kunnan taseessa oli pitkäaikaista lainaa 1.303.100,00 € ja lyhytaikaista lainaa vuoden lopussa oli 2.000.000,00 €. Vuoden 2018 aikana ei nostettu uutta pitkäaikaista lainaa.

Investoinnit

Nettoinvestoinnit olivat 1.473.455,23 €. Suurimmat yksittäiset investointikohteet olivat liikuntahallin laajennus 325.708,01 € ja kaavateiden rakentaminen 582.593,46 €.

1.5 Kunnan henkilöstö

Pyhännän kunnan henkilöstömäärä 31.12.2018 oli 107 henkilöä. Vakinaista henkilökuntaa oli 87, määräaikaista 15 ja sijaisia viisi. Vuoteen 2017 verrattuna henkilöstön määrä laski seitsemällä henkilöllä.

Henkilöstöä koskevat tiedot on esitetty erillisessä henkilöstökertomuksessa.

1.6 Ympäristötekijät

Pyhännän kunnan ympäristönsuojeluun liittyvät palvelut tuottaa Ympäristöpalvelut Helmi. Ympäristölle haitallisia vahinkoja ei sattunut vuoden 2019 aikana.

1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Maan hallituksen merkittävin hanke, maakuntauudistus, eteni odotettua hitaammin 2018. Haalitus päättikin kesäkuun lopussa 2018, että uudistus astuu voimaan vasta 1.1.2021. Hankkeen etenemistä viivästytti asian hidas käsittely eduskunnassa. Keväällä 2019 järjestettävät eduskuntavaalit myös vaikuttivat asian etenemiseen.

Pyhännän kunta teki 2018 merkittävän päätöksen sosiaalipalvelujen järjestämisestä. Marraskuussa kunnanvaltuusto hyväksyi päivitetyn yhteistoimintasopimuksen ja sosiaalipalvelujen siirtosopimuksen, jolla Pyhännän sosiaalipalvelut siirtyivät Haapaveden kaupungin, Sosiaali- ja terveystieteiden keskeisiin palveluihin, järjestettäväksi. Näin maakuntauudistuksen voimaantuloon saakka eli ainakin vuoteen asti 2021 Pyhännän kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut järjestää Sosiaali- ja terveystieteiden keskeisiin palveluihin, josta Pyhännän kunta olisi itse palvelujen järjestäjänä ja tuottajana.

Kunnan kannalta merkittävää on, miten käynnistytävä valtionosuusudistus toteutetaan. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannustaso, samoin kuin sivistystoimen kustannustaso, ovat riippuvaisia valtionosuuksista. Mikäli valtionosuuksia supistetaan ja sosiaali- ja terveystoimen kustannukset ovat edelleen kunnan vastuulla, vaikeuttaa se kuntatalouden tasapainossa pitämistä erittäin paljon.

Mikäli sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät tulevaisuudessa maakunnan järjestettäväksi, kunta ei enää vastaa myöskään niiden kustannuksista. Tämä helpottaa kunnan talouden pitkän aikavälin suunnittelua, kun erittäin paljon kuntatalouteen vaihtelua aiheuttavat menokohdat jäävät pois. Pyhännän kannalta maakuntauudistuksessa ongelmaksi voi nousta palvelujen saavutettavuus, sillä palveluverkkosuunnitelmaa ei ole vielä päätetty.

Vuoden 2018 alkupuolella kunnanhallitus päätti, että talous- ja henkilöstöhallinto ulkoistetaan vuoden 2019 alusta lukien. Palveluntuottajaksi valittiin Kuntien Hetäpalvelut Oy. Talous- ja henkilöstöhallinnon ulkoistaminen pienentää kunnan riskiä, kun palvelua on tuottamassa useampi henkilö kuin tähän saakka.

Maakuntahallinnon toteutuessa maakunnalle siirtyvät kiinteistöt vuokrataan tietyllä vuokratasolla 3+1 vuodeksi, jonka jälkeen maakunta päättää lopullisesti tilojen jatkotarpeesta. Vaarana on, että kunnalle jää tiloja, joita maakunta ei vuokraa ja joille kunnalla ei ole käyttöä. Kunta joutuu pohtimaan lähivuosina, miten se menettelee tiettyjen kiinteistöjen suhteen.

Kunnan talouden kannalta on tärkeää, että Piiparinmäen-Murtomäen tuulivoimapuiston rakentaminen saadaan käyntiin mahdollisimman pian. Puiston valmistuttua kunnan kiinteistöverotulot kasvavat ja se antaa kunnalle jonkin verran mahdollisuuksia kehittämistyöhön.

Pyhännän kunnan suurimmat haasteet tulevina vuosina ovat kuntatalouden pitäminen tasapainossa ja kunnan asukasmäärän kehittyminen. Pyhäntä on panostanut viime vuosina merkittävästi yrityselämän kehittämiseen, asuntotuotantoon ja palvelujen kehittämiseen. Seurauksena on ollut kunnan velkaantumisen kasvu. Tulevina vuosina tällaisiin panostuksiin ei ole varaa, mikäli ei saada uusia tulolähteitä. jatkossa investointikohteet on priorisoitava ja vuosittainen investointitaso saatava pienemmäksi kuin tällä hetkellä. Yrityselämän kasvu ja sitä kautta myös asukasluvun kasvu ovat välttämättömiä, jotta kunta selviää tulevaisuudessa.

1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Kunnan toimintaan vaikuttavat eniten strategiset riskit, toiminnalliset riskit, taloudelliset riskit ja vahinkoriskit. Pyhännän kunnan kannalta merkittävä strateginen riski on maakunta- ja soteuudistuksen epäselvä tilanne. Mikäli maakunta- ja soteuudistus ei toteudu, joudutaan tarkastelemaan yhdessä muiden kuntien ja koko maakunnan kanssa muita vaihtoehtoja, miten sote- palvelut voidaan järjestää ja tuottaa leveimmillä hartioilla, jotta palvelujen laatu ja osaaminen voidaan turvata.

Toinen strateginen riski on Pyhännän suuri riippuvuus yritystoiminnasta. Kunnan elinkeinoelämä perustuu vahvasti paikallisten teollisuusyritysten menestykseen, tämä näkyy kunnan tuloveroissa ja yhteisöveroissa. Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen, työvoiman saatavuuden, tontti- ja liikennejärjestelyjen ja yrityspalvelujen osalta on todella tärkeää.

Toiminnallisia riskejä Pyhännän kunta pystyi viime vuonna tehdyillä päätöksillä vähentämään, kun sosiaalipalvelujen järjestäminen siirtyi sosiaali- ja terveystieteiden Helmelle ja talous- ja henkilöstöhallinnon järjestäminen siirtyi Kuntien Hetapalvelut Oy:lle vuoden 2019 alusta lukien. Kuntaorganisaation pienuus ja vähäinen henkilöstömäärä niin hallinto- kuin teknisellä osastolla ovat riski tulevaisuudessa.

Taloudellisista riskeistä merkittävä on sosiaali- ja terveystieteiden rahoitus. Mikäli sosiaali- ja terveystieteiden rahoitusvastuu säilyy edelleen kunnilla, on väestön vanhenemisen ja valtionosuuksien supistumisen myötä odotettavissa vaikeuksia. Toinen taloudellinen riski liittyy tulorahoituksen riittävyyteen. Palvelujen parantaminen ja suuret investoinnit vaarantavat talouden tasapainon ja lisäävät kunnan velkaantumista. Tulevina vuosina joudutaan entistä tarkemmin miettimään investointien toteuttamista ja palvelujen järjestämistä.

Korkoriskeistä huomattavin kohdistuu lyhytaikaisiin lainoihin, joita kunnalla on runsaasti. Kunta joutuu varautumaan korkojen nousuun ja muuttamaan osan lyhytaikaisista lainoista pitkäaikaiseksi lainaksi, jotta riskiä saadaan pienennettyä. Luottoriskeistä huomattava osa kohdistuu kunnan tytäryhtiöihin, Kiinteistö Oy Ukonojankartano ja Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallit, joiden yhteinen velkamäärä on iso. Edellisen kuntalain aikaisia takauksia yrityksille Pyhännän kunnalla ei ole. Myöskään johdannaisopimuksia kunnalla ei ole.

Vahinkoriskien osalta kunnan vakuutukset ovat kunnossa, mutta toiminnan keskeytyksiin ei ole varauduttu. Vakuutukset käydään läpi vuosittain ja niitä muutetaan tarvittaessa.

Pyhännän kunnalla ei ole tällä hetkellä menossa oikeudenkäyntejä missään asiassa. Myöskään eri viranomaisten antamia määräyksiä muuttaa tai korjata jokin asia, ei tällä hetkellä ole tiedossa.

1.9 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen 2018

Pyhännän kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan uusi ohje tuli voimaan 1.1.2018. Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että kunnan toiminta on tehokasta ja tuloksellista, päätöksen perusteena oleva informaatio on luotettavaa sekä säännöksiä, päätöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Sisäinen valvonta edistää kunnan ja kuntakonsernin johtamista.

Kunnan sisäisen valvonnan järjestäminen on kunnanhallituksen vastuulla ja kunnanjohtaja vastaa sisäisen valvonnan toimivuudesta. Osastopäälliköt vastaavat tulosalueensa sisäisestä valvonnasta. Kuntakonsernin ohjaus ja konsernivalvonnan järjestäminen on konsernijohtajan vastuulla.

Hallintosäännössä on selkeästi määritelty eri toimielinten ja viranhaltijoiden tehtävät ja toimivalta. Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta. Omaisuuden ja voimavarojen turvaaminen on yksi sisäisen valvonnan osa-alue.

Kunnan riskienhallinta kuuluu osana sisäiseen valvontaan ja toteutetaan samoin periaattein vuoden 2018 aikana.

Sisäisen valvonnan järjestämisen arviointi

Kunnan sisäisen valvonnan järjestämistä arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Sisäisen valvonnan toimivuutta ja toteutumista arvioidaan jatkuvasti johtoryhmässä. Arvioinnissa on hyödynnetty erillistä arviointilomaketta.

Riskien kartoitusten ajantasaisuus ja kattavuus

Kunnan ja kuntakonsernin toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä arvioidaan ja seurataan säännöllisesti. Riskiarviointi tehdään aina talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa ja merkittäviä investointipäätöksiä tehtäessä. Riskejä arvioidaan kuntakonsernin tasolla niin investointien kuin käyttötalouden näkökulmasta. Riskienhallinnalla pystytään puuttumaan ennakoivasti toimintaa ja taloutta uhkaaviin tekijöihin.

Kunnan ja tytäryhteisöjen vakuutukset pidettiin ajan tasalla riskienhallintaohjeen mukaisesti. Osastot suunnittelivat ja toteuttivat toimialansa riskienhallinnan ohjeiden mukaisesti. Jokilaaksojen pelastuslaitoksen ohjeisti varautumis- ja turvallisuussuunnitelmien laatimisessa ja ajan tasalla pitämisessä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännöksiä, määräyksiä, ohjeita ja päätöksiä noudatettiin hyvin.

Sisäisen valvonnan kehittämisalueita

1. Sisäinen valvonta osaksi jokapäiväistä toimintaa.
2. Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen kuvataan tarkemmin.
3. Sopimushallinnan ja ostopalveluiden seurannan kehittäminen.

Kunnan keskeisimmät toimintaan ja talouteen liittyvät riskit

1. Terveysten- ja sairaanhoidon kustannusten suuri vuosittainen vaihtelu .
2. Kunnan mahdollisuudet vaikuttaa ulkopuoliseen palvelutuotantoon pienet.
3. Kunnassa toimivien yritysten kannattavuus heikkenee.
4. Kuntakonsernin velkaantuminen.
5. Kunnan asukasluvun väheneminen.

Suunnitellut kehittämistoimenpiteet

1. Kuntastrategian pohjautuvan päätöksenteon vahvistaminen.
2. Tietosuojaan liittyvää koulutusta koko kuntaorganisaatiossa.
3. Riskienhallinta osaamisen lisääminen.

Vuoden 2018 toiminnan tarkastelu

Pyhännän kunnalla ei ollut vuoden 2018 aikana vireillä asioita eri oikeusasteissa. Oikaisuvaatimuksia oli muutama vuoden aikana.

Kunnanhallitus ja lautakunnat noudattivat noudattamaan hyvin talousarviota. Talousarvioon varattujen määrärahojen ylituksiin haettiin lisämäärärahaa ja määrärahasiirrot tehtiin ohjeistuksen mukaisesti.

Vuoden 2018 aikana kunnan tytäryhtiöt toimittivat lainojen vakuudet kunnalle. Tytäryhtiöiden taloutta seurattiin ja kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt raportoivat riskeistään ja riskien hallinnasta.

Vuoden 2018 aikana kunnassa panostettiin tietoturva-asioihin ja tietoturvan kehittämiseen, jotta niihin liittyviä riskejä voitiin pienentää.

Korkotason pysyessä edelleen alhaalla, kunta ei ottanut pitkäaikaista lainaa vaan rahoitus turvattiin kuntatodistuksilla. Kuntakonsernin velkamäärän kasvaessa vuoden 2018 aikana valmistunut päiväkotirakennettiin Kuntarahoituksen leasing-rahoituksella, joten sen vaikutukset eivät näy kunnan taseessa.

Talouden ja toiminnan raportointi toteutettiin ohjeiden mukaisesti huhtikuun ja elokuun lopun taloudellisesta tilanteesta. Lisäksi taloudellista tilannetta käsiteltiin usein kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston kokouksissa.

Valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin, mutta kunnan väkiluvun kehitys oli laskeva vuonna 2018. Poikkeamisista ja niistä aiheutuneista toimenpiteistä kerrotaan tarkemmin toimintakertomuksessa.

Pyhännän kunta osti vuoden aikana erittäin paljon palveluja, eniten Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä ja Sosiaali- ja terveyspiiri Helmeltä. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin menoihin ei kunnassa pystytty juuri vaikuttamaan. Kunta kävi keskusteluja Sosiaali- ja terveyspiiri Helmen kanssa palveluiden kustannuksista ja kehittämisestä. Vanhustenhuollossa määräaikainen sopimus Doctagon Oy:n kanssa jatkui. Sopimuksella parannetaan lääkäripalvelujen saatavuutta Palvelukeskus Nestorissa. Kiinteistöpalvelut tuottaa nyt kuntakonsernille Pyhännän Kiinteistöpalvelu. Palvelujen ostossa ei tapahtunut muita muutoksia. Kirjastonjohtajan palvelut ostettiin edelleen Haapaveden kaupungilta, maaseutupalvelut puolestaan tuotti Siikalatvan kunta. Elinkeinojen kehittämisen palvelut ja yrityspalvelupäällikön palvelut ostettiin Haapaveden-Siikalatvan kuntayhtymältä.

Kannanotto sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä

Kunnan sisäinen valvonta on toiminut kohtuullisesti, mutta sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on kehitettävä vastaamaan kunnan toiminnassa tapahtuviin muutoksiin. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeita päivitetään tarvittaessa.

2 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo-rahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakateen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista lasket-
tuja tunnuslukuja.

Tuloslaskelma ja tunnusluvut (ulk.)

	2018 1 000 €	2017 1 000 €
Toimintatuotot	2 226	2 105
Toimintakulut	-11 659	-11 285
Toimintakate	-9 433	-9 181
Verotulot	4 665	4 793
Valtionosuudet	5 617	5 704
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8	12
Muut rahoitustuotot	15	1
Korkokulut	-15	-22
Vuosikate	856	1 308
Poistot ja arvonalentumiset	-463	-647
Tilikauden tulos	393	661
Tilinpäätössiirrot	-128	-366
Tilikauden ylijäämä	264	295
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	19,1	18,7
Vuosikate/Poistot, %	185	202
Vuosikate, euroa/asukas	550	828
Asukasmäärä	1557	1579

Kaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

=100*Toimintatuotot/(Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia toimintakuluista

=100*Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Pyhännän kunnan toimintakate oli -9.433.430,47 €, ja toimintakate heikkeni vuoteen 2017 verrattuna 252.768,74 €.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja rahoituksen riittävyyttä. Kunnan tulo- ja rahoitus on riittävällä tasolla, mikäli vuosikate on vähintään siitä vähennettävien poistojen suuruinen. Vuonna 2018 vuosikate oli 855.968,73 € ja vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset 463.420,92 €.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos oli 392.547,81 €, ja tulos heikkeni vuoteen 2017 verrattuna 268.154,94 €. Tilikauden tulos sisältää kerta- luonteisia poistoja 63.535,68 €. Poistoista 4.862,04 € kohdistui perusturvalautakuntaan, 49.221,48 € tekniseen lautakuntaan ja 9.452,16 € sivistyslautakuntaan.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista, 19,1 %

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla ja muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa, kuinka suuri osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja otto-lainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018	2017
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	856	1308
Tulorahoituksen korjaukset	-68	-11
Toiminnan rahavirta	788	1297
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1629	-1005
Rahoitusosuudet investointimenoihin	126	30
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	98	67
Investointien rahavirta	-1405	-908
Toiminnan ja investointien rahavirta	-617	389
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-160	
Antolainasaamisten vähennykset	175	1184
Antolainauksen muutokset	15	1184
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-396	-396
Lyhytaikaisten lainojen muutos	600	-800
Lainakannan muutokset	204	-1196
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	-28	-11
Saamisten muutos	-65	68
Korottomien velkojen muutos	232	-3
Muut maksuvalmiuden muutokset	139	54
Rahoituksen rahavirta	358	42
Rahavarojen muutos	-259	430
Rahavarat 31.12., 1000 €	324	583
Rahavarat 1.1., 1000 €	583	153
	-259	430

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	1 218	1 524
Investointien tulorahoitus, %	59,6	134,1
Lainanhoitokate	2,1	3,2
Kassan riittävyys, pv	8,5	16,7
Asukasmäärä	1 557	1 579

Kaavat

Investointien tulorahoitus, % = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainan lyhennykset})$
Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Investointien omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna positiivinen. Positiivinen tunnusluku ilmaisee, paljonko rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen tunnusluku osoittaa, paljonko menoista joudutaan kattamaan olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai lisärahoituksella. Pyhännän kunnassa tunnusluku oli 1.217.647,97 €.

Investointien tulorahoitus 59,6 %

Tunnusluku osoittaa, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

Lainanhoitokate osoittaa kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Pyhännän kunnan lainanhoitokate oli 2,1

Kassan riittävyys

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kunnan maksuvalmius oli 8,5 päivää.

4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Tase ja tunnusluvut

VASTAAVAA	2018 1000 €	2017 1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikuttaiset menot	239	215
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	239	215
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1178	1083
Rakennukset	2124	2335
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2532	1849
Koneet ja kalusto	171	110
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	327	88
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	6332	5466
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7777	7657
Muut lainasaamiset	163	179
Muut saamiset	1	1
Sijoitukset yhteensä	7941	7836
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	14512	13517
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9	9
	9	9
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	340	286
Muut saamiset	119	65
Siirtosaamiset	181	224
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	640	575
Saamiset yhteensä	640	575
Rahat ja pankkisaamiset	324	583
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ.	964	1158
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15485	14684

VASTATTAVAA	2018	2017
	1000 €	1000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5255	5255
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	3745	3450
Tilikauden yli- / alijäämä	264	295
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	9264	9000
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	667	739
Vapaaehtoiset varaukset	700	500
	1367	1239
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	38	66
	38	66
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	907	1303
Pitkäaikainen yhteensä	907	1303
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	2000	1400
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	396	396
Ostovelat	560	479
Muut lyhytaikaiset velat	100	93
Siirtovelat	852	708
Lyhytaikainen yhteensä	3908	3076
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4815	4380
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	15485	14684

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	68,7	69,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	38,5	34,8
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	46,6	34,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	4 009	3 745
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 575	2 372
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 303	3 100
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 121	1 963
Lainasaamiset, 1000 €	163	179

Kaavat:

Omavaraisuusaste, % = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta = $\text{Vieraspääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainasaamiset, 1000 € = Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Omavaraisuusaste 68,7 %

= $100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus 38,5 %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista 46,6 %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun silloin, kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakanta vuoden 2017 lopussa oli 3.303.000,00 €. Lainakanta kasvoi edellisestä vuodesta 203.523,00 €.

Lainasaamiset

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset

Kunnan lainasaamiset olivat 163.393,22 €. Lainasaamiset koostuvat Siikaverkko-osuuskunnan 160.769,24 € ja Pyhännän Vanhustentaloyhdistys ry:n 2.623,98 € lainasaamisista.

5 Kokonaistulot ja –menot

Kunnan kokonaistulot ja –menot laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Laskelma sisältää ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

TULOT	milj. €	MENOT	milj. €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	2 226	Toimintakulut	11 659
Verotulot	4 665	- Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	5 617	Korkokulut	15
Korkotuotot	8	Muut rahoituskulut	0
Muut rahoitustuotot	15	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjaukset	
Tulorahoituksen korjaukset		Pakollisten varausten muutos	
Pysyvien vastaavien	-68	Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
hyödykkeiden luovutusvoitot		Pysyvien vastaavien	
Investoinnit		hyödykkeiden luovutustappiot	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	126	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	98	Investointimenot	1 630
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	175	Antolainasaamisten lisäykset	160
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	396
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	600	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Kokonaistulot yhteensä	<u>13 462</u>	Kokonaismenot yhteensä	<u>13 860</u>

Täsmäytys:

Kokonaistulot – Kokonaismenot = 13 462 – 13 860 = -398

Rahavarojen muutos – Muut maksuvalmiuden muutokset = -139 – 259 = -398

6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallit
Kiinteistö Oy Ukonojankartano
As Oy Pyhännän Kirkkotie
Pyhännän Vesi Oy
Pyhännän Malmitori Oy
As Oy Pyhännän Tavastkenkä

Osakkuusyhteisöt

As Oy Pyhännän Rantakoivu
Siikalatvan keskuspuhdistamo Oy

Kuntayhtymät

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä
Pohjois-Pohjanmaan liitto

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Pyhännän kuntakonsernin toiminnan ohjaus perustuu 2009 hyväksytyyn konserniohjeeseen, jossa määritellään kuntakonsernin johtamisjärjestelmä, konserniohjaus ja konsernivalvonta. Konserniohjeen pääpaino on luonnollisesti kunnan tytäryhteisöjen omistajaohjauksessa, mutta ohjetta noudatetaan myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeessa selvitetään, miten eri toimielinten vastuunjako tavoitteiden asettamisessa, toiminnan seurannassa ja raportoinnissa toteutetaan. Kunnanvaltuusto asettaa konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet, eri yhteisöjen toiminnalliset ja tulokselliset tavoitteet sekä vahvistaa omistajapolitiikan linjaukset. Valtuusto myöntää myös takaukset tytäryhteisöjen pitkäaikaisen vieraan pääoman hankintaan. Kunnanhallituksen tehtäviin kuuluu ohjeistaa yhtiökokouksissa ja eri yhtiöiden ja yhtymien päättävissä elimissä olevia kunnan edustajia. Kunnanhallitus seuraa erityisesti tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista ja puutteista. Kunnanhallitus myös vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä ja konsernin toiminnan raportoinnista tilinpäätöksessä.

Kunnanjohtaja johtaa kunnan konsernipolitiikkaa. Viranhaltijat valvovat ja seuraavat tehtäviensä edellyttämällä tavalla omaan vastuualueeseensa kuuluvien osien toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Konsernin toiminnan ohjauksessa on merkittävä rooli myös kuntakonsernin tilintarkastajalla, jolla on oikeus tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa ympäri vuoden. Tarkastuslautakunnalla on myös mahdollisuus valvoa ja seurata konserniyhteisöjä.

Kunnan valitsemat edustajat vastaavat omistajaohjauksen toteutumisesta tytär- ja osakkuusyhtiöissä sekä kuntayhtymissä. Kunnanvaltuusto valitsee edustajat kuntayhtymien yhtymävaltuustoihin ja kunnanhallitus yhtiökokouksiin tai muihin vastaaviin kokouksiin. Yhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa painotetaan ennen kaikkea osaamista ja pätevyyttä.

Konserniohje antaa selkeät määräykset ja ohjeet konsernin taloudenhoidosta. Ohjeen mukaisesti toimien saadaan konsernitalous pidettyä hallinnassa.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallit

Yhtiö on 100 % kunnan omistama tytäryhteisö, joka perustettiin 31.12.2014 Kuntalain (626/2013) 2 a §:n yhtiöittämisvelvoitteen mukaisesti.

Vuoden 2018 aikana tehtyjä investointeja;

- Real Snacks Oy:n ja Feelia Oy:n peruslämmön tuotto muutettiin höyryllä toimivaksi
- Real Snacks Oy:n lämmintä varastotilaa 30 m² muutettiin tuotantotilaksi.

Pyhännän kunta on maksanut Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushalleille hoitovastiketta vuoden 2018 aikana 102.155,76 € ja pääomavastiketta 137.539,28.

Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallien tulos oli alijäämäinen 331.335,73 €.

Kiinteistö Oy Ukonojankartano

Kiinteistö Oy Ukonojankartano on Pyhännän kunnan 100 % omistama tytäryhteisö. Yhtiöllä on 106 vuokrahuoneistoa 11:ssä eri kiinteistössä. Huoneistojen käyttöaste oli n. 85 % ja vuokratuottoja kertyi 552.151,14 €. Vuokratuotot laskivat vuoteen 2017 verrattuna 45.662,74 €.

Vuoden 2018 aikana myytiin Kairantie 7:n ja 9:n rivitalot Arinan Kiinteistöt Oy:lle. Lisäksi purettiin rivitalo Antintie 6s:ta ja ostettiin viiden huoneiston rivitalo Huoltotie 2:sta.

Kiinteistö Oy Ukonojankartanon tilikauden tulos poistojen jälkeen oli alijäämäinen 98.742,49 €.

As Oy Pyhännän Kirkkotie

Pyhännän kunta omistaa As Oy Pyhännän Kirkkotiestä viisi huoneistoa ja kunnan omistusosuus yhtiöstä on 65,24 %. Yhtiön tulos oli poistojen jälkeen alijäämäinen 16.863,04 €.

Pyhännän Vesi Oy

Pyhännän kunta omistaa Pyhännän Vesi Oy:stä 63,70 %. Yhtiöstä tuli kunnan tytäryhteisö 1.6.2016 alkaen. Pyhännän Vesi Oy:n tilikauden tulos oli ylijäämäinen 64.674,85 €

Pyhännän Malmitori Oy

Pyhännän kunta omistaa 60,06 % Pyhännän Malmitori Oy:n osakepääomasta. Tilikauden tulos oli poistojen jälkeen alijäämäinen 16.294,01 €.

Asunto Oy Pyhännän Tavastkenkä

Kunta omistaa neljän huoneiston rivitalosta kaksi huoneistoa, ja kunnan omistusosuus yhtiöstä on 50,28 %. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen 501,07 €.

Kunnan omistamista huoneistoista toinen on ollut tyhjillään marraskuusta alkaen. Kunnan omistamat huoneistot ovat myytävänä. Kiinteistössä ei tehty korjaustoimenpiteitä tilikauden aikana.

Osakkuusyhtiöt

Kunnan omistamat osakkuusyhteisöt on yhdistetty kuntajaoston konserniohjeiden mukaisesti konsernitilinpäätökseen.

Kuntayhtymät

Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä

Pyhännän kunnan asukasluvuun perustuva maksuosuus oli 30.443,88 € ja asukasluvuun perustuva konsernin omistusosuus 11,28 %. Pyhännän maksuosuuteen sisältyy yritysasiamehen kustannuksia 8,53 €/asukas.

Haapaveden-Siikalatvan seutukunta on mukana 25 eri hankkeessa, joista seutukunta hallinnoi 13 hanketta. Yritysasiames on pitänyt vuoden 2018 aikana yhteensä 335 dokumentoitua neuvonta- ja konsultointitapaamista.

Vuoden 2018 aikana Pyhännälle perustettiin 13 uutta yritystä ja kuusi yritystä lopetti toimintansa.

Haapaveden-Siikalatvan seutukuntaan myönnetty yritystuki

ELY-keskuksen rahoitus suoraan yrityksiin	3.067.990,00 €
Finnvera Oyj:n rahoitus	32.750,00 €

Myönnetystä yritystuesta Pyhännälle kohdistui 2.782.080 €.

Konsernin lainakanta vuoden 2018 lopussa oli 8.147.044,29 € ja lainakanta nousi vuoteen 2017 verrattuna 483.746,35 €. Asukaskohtainen lainakanta oli 5.232,53 €.

Konsernitavoitteet ja niiden toteutuminen

Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushallit

Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

- Raportointi ja tiedotus on ollut ohjeen mukaista.

Teollisuus- ja liiketiloihin tehdään tarvittavat korjaus- ja ylläpitotyöt

- Korjaus- ja ylläpitotöitä tehtiin Real Snacks Oy:lle ja Feelia Oy:lle.

Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushalleille laaditaan vuosikohtainen toimintasuunnitelma

- Toimintasuunnitelmaa ei ole laadittu.

Taloudelliset tavoitteet

Tulot kattavat tilojen rahoitus- ja ylläpitokustannukset

- Tulot ovat kattaneet rahoitus- ja ylläpitokustannukset.

Kiinteistö Oy Ukonojankartano

Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

- Raportointi ja tiedotus on ollut ohjeen mukaista.

Kunnossapito- ja korjaussuunnitelman laatiminen ja noudattaminen

- Kunnossapito- ja korjaussuunnitelmaa on päivitetty.

Vuokra-asuntojen määrä vastaa kysyntää

- Vuoden 2018 aikana purettiin kolme rivitaloa. Vuokra-asuntojen määrä vastaa kysyntää.

Vuokrat kilpailukykyisiä naapurikuntaan verrattuna

- Vuokrat ovat kilpailukykyisiä.

Taloudelliset tavoitteet

Yhtiön tulo-rahoitus kattaa ylläpitokustannukset

- Tulorahoitus ei kattanut ylläpitokustannuksia, koska rivitalojen myyntituotot olivat tasearvoa pienemmät.

Tilikauden tulos on ylijäämäinen

- Tilikauden tulos oli alijäämäinen.

Vuokrat kilpailukykyisiä naapurikuntiin verrattuna

- Vuokrat ovat kilpailukykyisiä.

As Oy Pyhännän Kirkkotie

Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

- Raportointi ja tiedotus on ollut ohjeen mukaista.

Kunnossapito- ja korjaussuunnitelman noudattaminen

- Tehtiin kuntotarkastus, joka sisälsi kunnossapito- ja korjausarvioinnin.

Huoneistoja myydään mahdollisuuksien mukaan

- Huoneistoja ei ole myyty.

Taloudelliset tavoitteet

Yhtiön tulorahoitus kattaa ylläpitokustannukset

- Tulorahoitus kattaa ylläpitokustannukset.

Tilikauden tulos on ylijäämäinen

- Tilikauden tulos oli ylijäämäinen.

Pyhännän Malmitori Oy

Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

- Raportointi ja tiedotus on ollut ohjeen mukaista.

Taloudelliset tavoitteet

Yhtiön tulorahoitus kattaa ylläpitokustannukset

- Tulorahoitus kattaa ylläpitokustannukset.

Tilikauden tulos on ylijäämäinen

- Tilikauden tulos oli ylijäämäinen.

Pyhännän Vesi Oy

Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

- Raportointi ja tiedotus on ollut ohjeen mukaista.

Jätevesilaitos osaksi Pyhännän Vesi Oy:tä

- Siirtyminen ei ole toteutunut.

-

Käyttöveden toimintavarmuus

- Veden toimituksessa ei ole ollut merkittäviä katkoksia.

Taloudelliset tavoitteet

Tilikauden tulos on ylijäämäinen

- Tilikauden tulos oli ylijäämäinen.

6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntakonsernin tulevan kehityksen arviointia vaikeuttaa keväällä 2019 pidettävät eduskuntavaalit. Maakuntauudistuksen toteuttaminen seuraavalla hallituskaudella riippuu eduskuntavaalien tuloksesta ja edelleen vaalien jälkeen muodostettavan hallituksen hallitusohjelmasta. Toivottavaa on, että maakuntauudistus etenee, jotta epävarmuus mm. sote- palvelujen järjestämisestä loppuu ja kunnat pääsevät suunnittelemaan tulevaisuuttaan pitkäjänteisesti.

Epävarmuus maakuntauudistuksen tulevaisuudesta näkyy myös kunnan sote- kiinteistöjen tilanteessa. Alustavat vuokralaskelmat sote-kiinteistöjen siirrosta maakunnalle ovat valmistuneet, mutta vielä ei pystytä sote kiinteistöjen kohdalla mitään ratkaisuja vielä tekemään.

Toinen merkittävä uudistus, joka vaikuttaa kuntiin, on valtionosuus uudistus. Kuntien voimakas eriytyminen on johtanut siihen, että on vaikea rakentaa valtionosuusjärjestelmä, joka palvelee kaikkia kuntia. Kasvukunnilla ja taantuvilla kunnilla on täysin erilaiset haasteet. Mikäli toimivaa ratkaisua ei saada aikaan, vaarana on, että osa kunnista ajautuu taloudelliseen ahdinkoon. Tämä uhka kohdistuu etenkin pieniin, syrjäisiin kuntiin.

Kuntakonsernin sisällä on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota tytäryhteisöjen asemaan ja taloudelliseen tilanteeseen. Kaikilla kuntakonsernin merkittävillä tytäryhteisöillä on edessä investointeja, jotka kasvattavat kuntakonsernin velkataakkaa merkittävästi.

Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallit toiminta ja vastuut laajenee, kun yhtiö on keskeisesti mukana Pyhännän Liikekeskus Oy:n toiminnassa. Feelia Oy:lle vuokrattujen tilojen tyhjeneminen puolestaan heikentää yhtiön taloutta, mikäli tiloihin ei saada uutta vuokralaista nopeasti.

Pyhännän Vesi Oy:llä on edessä merkittävä investointi, kun se valmistautuu rakentamaan uuden vesijohdon Pitkänkaan/Kokkomäen pohjavesialueilta kirkonkylälle. Vesijohdon rakentaminen on välttämätöntä, jotta elintarviketeollisuuden veden tarve saadaan turvattu. Tämä investointi siirtää jätevesilaitoksen siirtoa osaksi Pyhännän Vesi Oy:tä.

Kiinteistö Oy Ukonojankartano joutuu edelleen panostamaan asuntotuotantoon. Mikäli kuntaan halutaan saada uusia asukkaita, on heille pystyttävä tarjoamaan laadukasta vuokra-asumista. Samalla Kiinteistö Oy Ukonojankartano joutuu pohtimaan vanhojen asuntojen peruskorjausten kannattavuutta, koska uusien asuntojen rakentaminen ei tule juuri kalliimmaksi kuin vanhojen korjaaminen. Yhteistyön jatkaminen yksityisten rakentajien ja kunnan välillä on välttämätöntä, jotta Ukonojankartanon talous saadaan pidettyä kunnossa.

Kunnan ja kuntakonsernin talouteen tulee vaikuttamaan merkittävästi Piiparinmäen-Murtojärven tuulivoimapuiston rakentamisen käynnistyminen. Miten kunta ja kunnassa toimivat yritykset pystyvät hyödyntämään rakennusvaihetta, siitä ei vielä ole varmuutta. Joka tapauksessa odotettavissa on muutaman vuoden voimakas tarve niin asuntojen kysynnän kuin palvelujen kysynnän kohdalla.

Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymän toiminta on loppumassa nykyisen ohjelmakauden jälkeen. Miten alueen kehittämistyö ja elinkeinojohtajan tarjoamat palvelut yritys-elämälle pystytään jatkossa turvaamaan, se on auki, etenkin kun kasvupalvelulain kohtalosta ei ole mitään varmuutta.

Pyhännän kuntakonsernilla on edessään isoja haasteita, mutta myös mahdollisuuksia. Kasvava yritystoiminta ja rakennettava tuulivoimapuisto antavat mahdollisuuden selvittää myös tulevaisuudessa.

6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonta perustuu kunnan konserniohjeeseen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeeseen, joissa määritellään toimielinten, viranhaltijoiden ja tilintarkastajan tehtävät konsernivalvonnassa.

Konsernivalvonnan toteuttaminen edellyttää sujuvaa ja toimivaa tiedonkulkua kunnan ja sen tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien välillä. Tiedonkulussa ei ole ollut ongelmia vuoden aikana vaan keskeiset kunnan päätöksentekokoelimet ovat saaneet tietoa riittävästi. Myös tilintarkastajalle on tietoa toimitettu vuoden aikana jatkuvasti.

Konsernivalvonnan kohdealueet ja toiminta 2018

Kunnan edustajien ohjeistus tytäryhteisöissä, osakkuusyhteisöissä ja kuntayhtymissä

Kunnanhallituksen kokouksissa on keskusteltu usein kuntakonsernin asioista. Myös kunnanvaltuustolle on tuotu tiedoksi tarvittaessa kunnan tytäryhteisöjen tilanne. Keskustelujen perusteella kunnan edustajia on ohjeistettu eri yhteisöjen ja kuntayhtymien päätöksentekoa varten. Eniten ohjattiin Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallit hallituksessa olevia jäseniä, koska Pyhännän Liikekeskuksen asiat hoidetaan Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallit yhtiössä. Myös Kiinteistö Oy Ukonojankartanon hallituksen jäseniä ohjeistettiin niin Kairantien rivitalojen kuin Antintien rivitalon asioissa. Myös Huoltotien rivitalon ostamisesta ohjeistettiin Kiinteistö Oy Ukonojankartanon hallituksen jäseniä. Muiden tytäryhteisöjen asioita ei juuri käsitelty kunnanhallituksessa tai -valtuustossa.

Kunnanjohtaja on osallistunut pääsääntöisesti tytäryhteisöjen hallitusten kokouksiin ja tuonut siellä esille kunnan kannan tai myös ohjeistanut kunnan edustajia tarpeen mukaan. Yhteisöjen päätöksenteossa on noudatettu kunnan omistaja poliittisia linjauksia.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Kunnanvaltuusto asetti yleisissä konsernitavoitteissa toimintavuodelle 2018 jokaiselle tytär- ja osakkuusyhteisölle omat tavoitteet. Tavoitteiden asettamisessa korostui uuden kuntastrategian mukaisesti talouden näkökulma, raportointi ja tiedottaminen sekä toimintasuunnitelmien saattaminen ajan tasalle. Asetettujen tavoitteiden toteutumista ovat arvioineet yhteisöjen johto ja hallitus pitkin vuotta. Yhteenveto tavoitteiden toteutumisesta tehtiin yhteisöjen hallitusten käsitellessä tilinpäätöstä omissa kokouksissaan.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tytäryhteisöjen kuntastrategian mukaiset tavoitteet on konserniohjeeseen perustuen hyväksytty talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa. Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallit neljäs toimintavuosi oli rauhallinen, investoinnit olivat lähinnä korjauksia. Toiminnassa ja taloudenpidossa ei ollut ongelmia.

Kiinteistö Oy Ukonojankartanolta poistui kolme rivitaloa käytöstä, kaksi rivitaloa Kairantiellä purettiin Pyhännän Liikekeskuksen tieltä ja Antintien rivitalo purettiin huonokuntoisuuden vuoksi. Alkuvuodesta Kiinteistö Oy Ukonojankartano osti valmiiksi rakennetun rivitalon Huoltotieltä. Vuoden 2018 aikana tehtiin joitakin korjauksia vanhoissa rivitalokohteissa, mutta isoja peruskorjauksia ei ollut. Kiinteistö Oy Ukonojankartanon suoriutui toimintavuodesta hyvin ja täytti yhtiölle asetetut tavoitteet.

Muiden tytäryhteisöjen toiminnassa ja taloudenpidossa ei ilmennyt ongelmia vuoden aikana.

Osakkuusyhtiöt

Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n toiminta sujui suunnitelmien mukaisesti eikä suuria toiminnallisia ja taloudellisia ongelmia ilmennyt vuoden aikana.

Kuntayhtymät

Haapaveden Siikalatvan seudun kuntayhtymän toimintaan heijastui epävarmuus seutukunnan tulevaisuudesta. Vuoden aikana päästiin ratkaisuun, että seutukunta jatkaa nykyisen ohjelmakauden loppuun saakka toimintaansa. Yritysasiamiehen asemasta käytiin myös keskustelua vuoden aikana ja päädyttiin ratkaisuun, että hän toimii jatkossa elinkeinojohtajan nimikkeellä sekä Siikalatvan että Pyhännän kunnissa.

Jokilaaksojen koulutus kuntayhtymän asiat olivat esillä erityisesti loppuvuodesta, koska ammatillisen koulutuksen uudistus ja koulutus kuntayhtymän oma organisaatiouudistus vaikuttivat negatiivisesti kuntayhtymän toimintaan. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toiminnassa esillä olivat Oulaskankaan sairaalan tilanne ja Oulun yliopistolliseen sairaalaan tehtävät isot investoinnit.

6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma

	2018	2017
Toimintatuotot	6 992	6 798
Toimintakulut	-16 263	-15 648
Osuus osakkuusyhteisöjen tappiosta	1	4
Toimintakate	-9 270	-8 846
Verotulot	4 665	4 793
Valtionosuudet	5 946	6 033
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	9	12
Muut Rahoitustuotot	11	3
Korkokulut	-59	-70
Muut rahoituskulut	-3	-1
Vuosikate	1 299	-1 924
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 201	-1 396
Arvonalentumiset	-4	-54
Satunnaiset erät	105	
Tilikauden tulos	199	474
Tilinpäätössiirrot	-3	-1
Tilikauden verot	-17	-8
Laskennalliset verot	-1	-1
Vähemmistöosuudet	-7	-5
Tilikauden ylijäämä	171	459
Tunnusluvut:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	43,0	43,4
Vuosikate/Poistot, %	107,8	132,7
Vuosikate, euroa/asukas	834	1 218
Asukasmäärä	1 557	1 579

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 299	1 924
Satunnaiset erät	105	
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-18	-9
Tulorahoituksen korjauserät	-76	-9
	1 310	1 906
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 503	-1 287
Rahoitusosuudet investointimenoihin	127	34
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	245	113
	-2 131	-1 140
Toiminnan ja investointien rahavirta	-821	766
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1	-5
Antolainasaamisten vähennys	16	84
	15	79
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	642	804
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-744	-721
Lyhytaikaisten lainojen muutos	599	-800
	497	-717
Oman pääoman muutokset		11
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-28	-11
Vaihto-omaisuuden muutos	9	24
Saamisten muutos	-32	94
Korottomien velkojen muutos	324	25
	273	132
Rahoituksen rahavirta	785	-495
Rahavarojen muutos	-36	270
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 709	1 745
Rahavarat 1.1.	-1 745	-1 475
	-36	270
Tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	609	1 283
Investointien tulorahoitus, %	54,7	153,6
Lainanhoitokate	1,7	2,5
Kassan riittävyys, pv	32	36

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2018 1000 €	2017 1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	27	35
Muut pitkävaikutteiset menot	272	218
Ennakkomaksut	21	15
	<u>320</u>	<u>268</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1378	1284
Rakennukset	12918	13204
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2648	1866
Koneet ja kalusto	484	433
Muut aineelliset hyödykkeet	2	2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	497	321
	<u>17927</u>	<u>17109</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	235	232
Muut osakkeet ja osuudet	348	339
Muut lainasaamiset	164	180
Muut saamiset	29	28
Sijoitukset yhteensä	<u>776</u>	<u>779</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	19023	18156
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	23	32
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9	9
Muut toimeksiantojen varat	43	33
	<u>75</u>	<u>75</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	62	79
Keskeneräiset tuotteet	9	
	<u>71</u>	<u>79</u>
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	668	646
Muut saamiset	182	140
Siirtosaamiset	299	331
	<u>1149</u>	<u>1117</u>
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	40	35
	<u>40</u>	<u>35</u>
Rahat ja pankkisaamiset	1669	1710
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2929	2941
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>22027</u>	<u>21172</u>

VASTATTAVAA	2018	2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5255	5255
Arvonkorotusraho		3
Muut omat rahastot	362	468
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4519	4063
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	171	459
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	10307	10248
VÄHEMMISTÖOSUUDET	638	627
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	204	199
	204	199
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	23	32
Lahjoitusrahastojen pääomat	39	67
Muut toimeksiantojen pääomat	43	33
	105	132
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5332	5377
Lainat julkisyhteisöiltä	0	175
Muut velat	165	111
	5497	5664
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2815	2099
Lainat julkisyhteisöiltä		12
Saadut ennakot	7	9
Ostovelat	794	736
Muut velat	178	173
Siirtovelat	1458	1248
Laskennalliset verovelat	24	26
	5276	4302
VIERASPÄÄOMA YHTEENSÄ	10773	9966
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	22027	21172
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	49,7	51,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,2	56,5
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	82,6	57,5
Kertynyt yli-/alijäämä), 1000 €	4 690	4 522
Kertynyt yli-/alijäämä), €/asukas	3 012	2 864
Konsernin lainat, €/asukas	5 232	4 853
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	8 147	7 663
Konsernin lainasaamiset, 31.12., 1000 €	164	180
Kunnan asukasmäärä	1 557	1 579

7 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnan tilikauden tulos oli 392.547,81 € euroa. Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan poistoeroa suunnitelmapoistojen verran, 71.926,52 €.
2. Muodostetaan investointivaraus 200.000,00 €, joka käytetään investointisuunnitelmassa olevaan liikuntahallin laajennukseen.
3. Siirretään toteutunut tilikauden ylijäämä 264.474,33 € taseen yli-/alijäämän tilille.

8 Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

8.1 Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen

Koko kunnan yleiset toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toteutuminen
Elinkeinorakenteen monipuolistaminen	Liikekeskuksen suunnittelu- ja rakentamistöiden aloittaminen luo edellytyksiä elinkeinorakenteen monipuolistamiselle.
Laadukkaiden peruspalveluiden turvaaminen	Sosiaalipalvelujen siirtäminen Haapaveden kaupungin järjestettäväksi turvaa laadukkaat peruspalvelut.
Asunto- ja tonttitarjonnan kehittäminen	Vuoden 2018 aikana kaavoitettiin uusia rivitalotontteja Koivukujalle ja Antintielle. Kiinteistö Oy Ukonojankartano osti rivitalon Huoltotieltä.
Monipuolisten harrastus- ja liikuntamahdollisuuksien edistäminen	Liikuntahallin laajennuksen ja kuntosalin rakennustyöt aloitettiin vuoden 2018 aikana.
Myönteisen julkisuuskuvan edistäminen	”Pyhännälle töihin” kampanja alkoi yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa. Kunnan uudet kotisivut otettiin käyttöön.
Paikallisten yritysten huomioiminen hankinnoissa mahdollisuuksien mukaan	Elintarvikehankinnoissa ja kiinteistöjen korjaus- ja kunnossapitotöissä on tehty mahdollisuuksien mukaan hankintoja paikallisilta toimijoilta.

Keskusvaalilautakunta 100 keskusvaalilautakunta

Tilivelvolliset

Keskusvaalilautakunta

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunta järjestää kunnassa vaalilain mukaiset vaalit.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Vaalilain mukaisten vaalien järjestäminen	Presidentinvaalit Maakuntavaalit	Toteutuneet vaalit.	Presidentinvaalit järjestettiin 28.1.2018. Vaaleissa ei tarvittu toista kierrosta. Kunnan äänestysaktiivisuus oli 68,4 %. Maakuntavaalit siirtyvät järjestettäväksi vuodelle 2019.

Selitys poikkeamalle

Presidentinvaalit järjestettiin 28.1.2018. Vaalien tulos oli selvillä ensimmäisen kierroksen jälkeen.

10 Keskusvaalilautakunta						
100 Vaalit						
	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	4000	-1400	2600	2571,80	-28,20	98,92
Toimintamenot	-8000	6000	-2000	-1957,11	42,89	97,86
Toimintakate	-4000	4600	600	614,69	14,69	102,45
Tilikauden tulos	-4000	4600	600	614,69	14,69	102,45
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-3		0,4	0,4		104,29

Tarkastuslautakunta

120 Tilintarkastus

Toiminta-ajatus

Tilintarkastaja tarkastaa kuntalain mukaisesti tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Tilitarkastus toteutetaan hyvän tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla.	Riittävästi tarkastuspäiviä	12,5 p.v	17 pv.
Laaditaan arvioinnin asiakirjat	Tilintarkastaja avustaa asiakirjojen laadinnassa	1,5 pv.	1 pv.
Arvioidaan kunnan ja kuntakonsernin toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.	Lautakunnan kokoukset pidetään tarvittaessa, valtakunnallinen linjaus (VM:n vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelma).	6 kokousta. Tuottavuusmuutosten vaikutukset pöytäkirja-seuranta.	9 kokousta.
Sidonnaisuusilmoitusten ilmoittamisvelvollisuuden seuranta ja tiedottaminen.	Sidonnaisuusilmoitukset ja ilmoitusten muutokset saatetaan tiedoksi kokouksissa sekä pidetään rekisteri nähtävillä kunnan kotisivuilla.	Ilmoitukset valtuustolle puolivuositain.	Kevään ilmoitus on toimitettu toukokuussa ja syksyn ilmoitus joulukuussa. Vastuuhenkilöt ovat seuranneet sidonnaisuuksista ilmoittamista. Rekisterin tarkastukset lautakunnan kokouksissa.
Systematisoidaan haastatteluita ja arviointitiedon keruuta.	Kunnanhallituksen puheenjohtajien ja kunnan johtavien viranhaltijoiden sekä muiden asiantuntijoiden haastattelut kokouksissa. Lisäselvityksiä pyydetään tarvittaessa. Tutustumiskäynnit kunnan omiin toimintayksiköihin ja kunnan tiloissa toimiviin yrityksiin.	5 kokouksessa asiantuntijoina. 3 käyntiä.	4 kokouksessa 8 kokouksessa asiantuntijoita. Vastineet arviointikertomuksessa 2017 esitettyihin asioihin on toimitettu kirjallisina syksyllä ja esitelty lautakunnan kokouksissa. Käynnit tehty keväällä Palvelukeskus Nestoriin ja uuteen päiväkotiin.
Tilikaudelle hyväksytyin tarkastussuunnitelman toteuttaminen	Tilintarkastajan raportointi	2-3 raporttia.	1 kirjallinen raportti, suulliset raportit kokouksissa.
Arviointityön kehittäminen	Lautakunnan jäsenten suulliset ja kirjalliset raportit tarkastusasioista tiedoksi muille lautakunnan jäsenille myös kokousten välillä. Lautakunnan jäsenten osallistuminen koulutuspäiville	Raportointi sihteerin ja puheenjohtajan välityksellä. 4 toimitettua raporttia. 4 osallistujaa.	Lautakunnan jäsenillä on käytössä internet-palvelu keskinäisessä viestinnässä. Ei varsinaisia raportteja. 1 toteutunut koulutuspäivä, 3 osallistunutta.

Selitys poikkeamalle

Vastuullinen tilintarkastaja aloitti työnsä syksyllä 2018. Tilintarkastajan vaihdos näkyy tarkastuspäivien määrässä.

12 Tarkastuslautakunta 120 Tilintarkastus	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintamenot	-15000		-15000	-16065,23	-1065,23	107,10
Toimintakate	-15000		-15000	-16065,23	-1065,23	107,10
Tilikauden tulos	-15000		-15000	-16065,23	-1065,23	107,10
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-9		-9	-10		109,03

Kunnanhallitus **130 Yleinen hallinto**

Tilivelvolliset

Kunnanhallitus
Kunnanjohtaja
Henkilöstö- ja talousjohtaja

Toiminta-ajatus

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloushoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa. Kunnanhallitus antaa konserniohjeen mukaisesti ohjeita kunnan eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kunnanhallituksen tehtävänä on valtuuston asettamien tavoitteiden mukaan johtaa ja valvoa kunnan hallintoa sekä vastata kunnallistaloudellisten ja muiden yleisten toimintaedellytysten säilymisestä. Kunnanhallitus huolehtii myös elinkeinotoimen kehittämisestä kunnassa. Kunnanhallitus järjestää maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueelle tarvittavat toimitilat.

Hallinto-osasto:

Hallinto-osaston tehtävänä on hoitaa kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, keskusvaalilautakunnan, yhteistoimintaryhmän ja tilapäisten toimielinten suunnittelu-, valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät. Tehtävänä on tarjota kunnan sisäiselle organisaatiolle talous-, henkilöstöhallinnon-, tietotekniikan- ja toimistopalveluja. Hallinto-osasto tarjoaa yhteispalveluja kuntalaisille.

Toiminnalliset tavoitteet kunnanhallitus

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Uuden kuntastrategian jalkauttaminen	Kunnan henkilöstö perehdytetään kunnan uuteen strategiaan.	Kuntastrategian mukainen toiminta ja strategiaan tehtävät tarvittavat päivitykset.	Osastot ovat valmistelleet toimenpideohjelmia.
Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ulkoistus	Valmistaudutaan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ulkoistamiseen.	Tehdyt kartoitukset.	Ulkoistusprosessi on edennyt aikataulun mukaisesti.
Tasapainoinen ja kestävä kuntatalous	Investoinnit suhteutetaan kunnan kantokykyyn.	Vuosikate kattaa poistot. Tilikauden tulos.	Vuosikate kattaa poistot ja tilikauden tulos on ylijäämäinen.
Sote- ja maakuntauudistukseen valmistautuminen	Kunta osallistuu Uusi kunta 2019 – hankkeeseen.	Toteutuneet tulokset.	Hankkeen loppuraportti valmistui 7/18.

Toiminnalliset tavoitteet henkilöstöhallinto

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Henkilöstöohjelman laatiminen	Laaditaan kuntastrategiaa tukeva henkilöstöohjelma.	Henkilöstöohjelma laadittu 30.9. mennessä.	Henkilöstöohjelmaa ei ole laadittu.
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Henkilöstö osallistuu työtehtäviä tukevaan koulutukseen koulutussuunnitelman ja osastokohtaisten määrärahojen puitteissa.	Toteutuneet koulutuspäivät.	Koulutuspäiviä kertyi 129 päivää.
Henkilöstön työkyvyn säilyminen ja ylläpito	Riittävien työterveyshuollon palvelujen järjestäminen Pyhännällä.	Palvelun saatavuus.	Työterveyshuollon palvelut järjestää Terveystalo Oyj. Pyhännällä on saatavilla sekä työterveyslääkärin että työterveyshoitajan palveluita.
	Henkilöstön kannustaminen työkykyisyyden ylläpitämiseen.	Järjestetty toiminta.	Osastokohtaiset virkistysiltoapäivät keväällä ja syksyllä. Lisäksi henkilöstölle järjestettiin marras-joulukuussa kuntokampanja, mihin osallistui 38 henkilöä.

13 Kunnanhallitus						
130 Yleinen hallinto						
	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	270000		270000	274519,26	4519,26	101,67
Toimintamenot	-600000	-10000	-610000	-576578,78	33421,22	94,52
Toimintakate	-330000	-10000	-340000	-302059,52	37940,48	88,84
Suunnitelmapoistot	-2000		-2000	-3606,40	-1606,40	180,32
Tilikauden tulos	-332000	-10000	-342000	-305665,92	36334,08	89,38
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-208		-215	-194		90,44
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				7512,87		
Poistot				-3606,40		
Arvo 31.12.				3906,47		

150 Muut palvelut

Tilivelvolliset

Kunnanhallitus
Kunnanjohtaja
Henkilöstö- ja talousjohtaja

Toiminta-ajatus

Muihin palveluihin kuuluvat velkaneuvonta, tukityöllistäminen, nuorten työllistäminen ja asiointiliikenne. Talous- ja velkaneuvonta ostetaan Ylivieskan kaupungilta. Tukityöllistämistä järjestetään pitkäaikaistyöttömien ja syrjäytymisuhan alla olevien työllistämiseksi. Nuoria, koululaisia ja opiskelijoita työllistetään työelämään tutustuttamiseksi.

Asiointiliikennettä järjestetään yleisen linja-autoliikenteen puuttuessa sivukyliltä kunnan keskustaan.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Työllisyyden edistäminen	Palkkatukijaksojen tarjoaminen työmarkkinatukikelpoisille työnhakijoille. Tarjotaan nuorille kesätöitä.	Toteutuneet palkkatukijaksot. Toteutuneet kesätöjaksot.	10 tukityöllistämisyksiköä vuoden 2018 aikana. Kesätöntyöntekijöitä oli yhteensä 24, joista kunta työllisti 22 työntekijää.
Asiointiliikenteen järjestäminen	Asiointiliikennettä järjestetään Tavastkengältä ja Viitamäestä.	Asiointiliikenteen saatavuus.	Asiointiliikenne järjestettiin tarvittaessa.

150 Muut Palvelut	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	37000	11500	48500	50631,55	2131,55	104,39
Toimintamenot	-79000	-25000	-104000	-97282,86	6717,14	93,54
Toimintakate	-42000	-13500	-55000	-46651,31	8848,69	84,06
Tilikauden tulos	-42000	-13500	-55000	-46651,31	8848,69	84,06
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-26		-35	-30		86,35

Poikkeama

Ely-Keskuksen maksama työllistämistuki ja työllistettyjen palkkakustannukset ylittivät talousarviomuutoksessa varatun määrärahan.

160 Elinkeinoelämän edistäminen

Tilivelvolliset

Kunnanjohtaja

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Yritystoiminnan edistäminen	<p>Yhteistyössä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa selvitetään yritystoiminnan kehittämisen vaihtoehtoja.</p> <p>Jatketaan Leiviskänkankaan uuden teollisuusalueen markkinointia.</p> <p>Kartoitetaan uusien ja nykyisten teollisuus- ja palveluyritysten toimitilarpeita ja kehitetään pienyritysten toimintaedellytyksiä.</p>	<p>Tehdyt selvitykset ja suunnitelmat.</p> <p>Uudet yritykset.</p>	<p>Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan, yrittäjien ja Ely-Keskuksen kanssa on valmisteltu kauppapaikan rakentamista.</p> <p>Feelia Oy:lle ja Latvaenergia Oy:lle myyty tontit uudelta teollisuusalueelta.</p>
Hanketoimintaan osallistuminen	Osallistutaan kunnan maksu-osuudella paikkakunnalla ja seutukunnassa viriäviin hankkeisiin.	Toteutuneet hankkeet.	Pyhännän kunta osallistuu TAKE –hankkeeseen. Lisäksi osallistuttu Kyvyt käyttöön hankkeen valmisteluun. Hanke alkoi 9/18.
Uudet työpaikat	Osallistutaan Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymän ja muiden toimijoiden kanssa projekteihin, joilla edistetään uusien työpaikkojen syntymistä kuntaan.	Työllisyysaste.	<p>Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta 12/18 oli 10,8 %.</p> <p>Kunta osallistunut ”Pyhännälle Töihin” kampanjaan.</p>

160 Elinkeinoelämän edistäminen						
Talous	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintamenot	-54000		-54000	-43155,38	10884,62	79,92
Toimintakate	-54000		-54000	-43155,38	10884,62	79,92
Tilikauden tulos	-54000		-54000	-43155,38	10884,62	79,92
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-34		-34	-28		81,35

200 Maaseudun kehittäminen

Tilivelvolliset

Kunnanhallitus
Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävänä on huolehtia maaseutuelinkeinoviranomaistehtävistä säädettyjen lakien, asetusten ja määräysten mukaisesti Haapaveden kaupungissa sekä Pyhännän, Siikalatvan ja Vaalan kunnissa.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue vastaa omalta osaltaan maaseudun ja maaseutuelinkeinojen kehittämisestä toiminta-alueellaan. Yhteistoiminta-alueen palveluksessa oleva maaseutuasiamies käy keskimäärin yhden päivän viikossa Pyhännällä, jolloin palvelu tuotetaan lähipalveluna sopimuksen mukaisesti. Pyhännän kunta järjestää toimintaa varten toimitilat. Kunta tukee maatalousyrittäjiä tuetussa maksullisessa lomittaja-avussa ja osallistuu eläinlääkärien akuuttien viikonloppukäyntien kustannuksiin omavastuuosuuden ylittävältä osuudelta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Riittävien maaseutuhallinnon palvelujen tarjoaminen Pyhännällä.	Maaseutuhallinnon palvelut tuotetaan yhteistoiminta-alueella lähi- ja etäpalvelujen avulla.	Kustannukset suhteessa kunnan asiakkaisiin ja asukkaisiin.	Tilalukuun (38) suhteutetut kustannukset olivat 511,1 € ja asukkaisiin 12,3 €.
Tuetaan maatalousyrittäjiä lomittaja-avussa.	Osallistutaan eläinlääkärien akuuttien viikonloppukäyntien kustannuksiin omavastuuosuuden ylittävältä osuudelta.	Toteutuneet kustannukset.	3.567,58 €.

200 Maaseudun kehittäminen						
Talous	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintamenot	-34000	6000	-28000	-19421,02	8578,98	69,36
Toimintakate	-34000	6000	-28000	-19421,02	8578,98	69,36
Tilikauden tulos	-34000	6000	-28000	-19421,02	8578,98	69,36
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-21		-18	-12		70,61

13 Kunnanhallitus yhteensä	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	307000	11500	318500	325150,81	6650,81	102,09
Toimintamenot	-767000	-29000	-796000	-736438,79	59651,96	92,52
Toimintakate	-460000	-17500	-477500	-411287,23	66212,77	86,13
Suunnitelmapoistot	-2000		-2000	-3606,40	-1606,40	180,32
Tilikauden tulos	-462000	-17500	-479500	-414893,63	64606,37	86,53
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-290		-301	-264		87,68
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				7512,87		
Poistot				-3606,40		
Arvo 31.12.				3906,47		

Perusturvalautakunta 300 Hallinto ja sosiaalitoimisto

Tilivelvolliset
Sosiaalijohtaja

Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunta toteuttaa kuntalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua, ohjausta ja valvontaa sosiaali- ja terveysministeriön ja kunnan antamien määräysten ja laatusuosistusten mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Lakisääteiset sosiaalipalvelut turvataan laadukkaasti eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä ja hyvinvointivastuulla kaikessa päätöksenteossa.	Hallinto ja sosiaalitoimistotoiteuttavat kuntalaisille tarkoitettuja sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua, ohjausta ja valvontaa sosiaali- ja terveysministeriön ja kunnan antamien määräysten ja laatusuosistusten mukaisesti. Päätöksissä noudetaan lain antamia määräaikoja. Sosiaalipalvelut tuotetaan lähipalveluna.	Lakisääteiset aikarajat.	Käsittelyajat ovat tilapäisesti ylittyneet lastensuojelussa. Loka-kuun alusta alkaen lakisääteisissä aikarajoissa on pysytty. Sosiaalijohtajan tehtävät loka-joulukuussa on ostettu Haapaveden kaupungilta. Palvelut on tuottanut Sosiaali- ja terveyspiiri Helmi.
Laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut vuonna 2020	Pyhännän kunta valmistelee yhdessä Pohjois-Pohjanmaan kanssa sote-uudistusta, jossa turvataan kuntalaisille yhdenvertainen palvelujen saatavuus. Erikoisosaaminen tukee perustasoa.	Kokousten määrä.	Popster-hanke on päätynyt. Sosiaalijohtaja on osallistunut sotejohtajien kokouksiin. Kokouksia ollut 6 kpl..

Selitys poikkeamalle

Sosiaalihoitajan virkasuhde päättyi 31.7.2018 ja sosiaalihoitajan virkasuhde päättyi 30.9.2018.

Sosiaalihoitajan palvelut on ostettu Haapaveden kaupungilta 1.10.2018 alkaen.

Kesällä 2018 aloitettiin neuvottelut Haapaveden kaupungin kanssa sosiaalipalvelujen siirtymisestä Haapaveden kaupungin järjestettäväksi. Pyhännän kunnanhallitus hyväksyi 24.9.2018 Pyhännän kunnan ja Haapaveden kaupungin välisen sopimuksen viranomaistehtävien väliaikaisesta hoitamisesta 1.10.-31.12.2018.

30 Perusturvalautakunta						
300 Hallinto ja sosiaalitoimisto						
	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot						
Toimintamenot	-165000		-165000	-142257,44	22742,56	86,22
Toimintakate	-165000		-165000	-142257,44	22742,56	86,22
Tilikauden tulos	-165000		-165000	-142257,440	22742,56	86,22
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557		-104	-104	-91		87,77

320 Lasten ja nuorten tukitoimet

Tilivelvolliset

Sosiaalijohtaja

Toiminta-ajatus

Toteuttaa ja edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä lasten, nuorten ja lapsiperheiden ongelmia. Lapsi- ja nuorisonäkökulma huomioidaan kunnan eri toimialojen suunnittelussa, poliittisessa päätöksenteossa ja kuntalaiskeskustelussa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Lapset, nuoret ja vanhemmat saavat apua ja tukea eri elämäntilanteissa moniammatillisella yhteistyöllä seurakuntien, kuntien ja kolmannen sektorin kanssa.	Lasten ja nuorten eri tukitoimien ja palvelujen tarkoitus on toteuttaa ja edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä lasten, nuorten ja lapsiperheiden haasteita. Lapsi- ja nuorisonäkökulma tuodaan esiin kunnan eri toimialojen suunnittelussa, poliittisessa päätöksenteossa sekä kuntalaiskeskusteluissa. Lapsiperhetyöntekijän toimen täyttämisen määrääjälle ja lapsiperhetyön tunnettavaksi tekeminen.	Lakisääteiset aikarajat.	Aikarajat ovat ylittyneet tilapäisesti. 1.10. alkaen aikarajoja on pystytty noudattamaan. Tehtävät on järjestetty ostopalveluna. Lasten hyvinvointityöryhmä on toteuttanut moniammatillista yhteistyötä mm. kokouksin.
Ammattitaitoinen ja työhön sitoutunut henkilöstö.	Lapsiperhetyöntekijä tarjoaa perheisiin perhetyötä ja lapsiperheiden kotipalvelua sekä tekee palvelua tunnetuksi.	Asiakasperheiden määrä.	Sivistystoimen ja sosiaalitoimen yhteinen määräämiskokous on tehnyt perhetyötä, lastensuojelun perhetyötä ja lapsiperheiden kotihoitoa. Asiakasperheitä ollut n. 10 kpl.

Selitys poikkeamalle

Sosiaalijohtajan tehtävät on hoitanut 1.10. alkaen Haapaveden kaupungin työntekijät työskennellen mm. lastensuojelun ja lastenvalvojan tehtävissä.

320 Lasten ja nuorten tukitoimet	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
Toimintatulot	4000		4000	6902,88	-2902,88	172,57
Toimintamenot	-158000	-60000	-218000	-223417,63	-5417,63	102,49
Toimintakate	-154000	-60000	-214000	-216514,75	-2514,75	101,18
Tilikauden tulos	-154000	-60000	-214000	-216514,75	-2514,75	101,18
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-97		-135	-139		102,99

Poikkeama

Lastensuojelun sijoitusten kustannukset ylittyneet.

330 Vanhusten laitospalvelut

Tilivelvolliset

Sosiaalijohtaja

Toiminta-ajatus

Pitkäaikaista laitoshoidon annetaan Palvelukeskus Nestorissa henkilöille, joille ei voida järjestää hänen tarvitsemaansa ympärivuorokautista hoitoa kotona tai palveluasunnossa. Laitoshoidon sisältöön kuuluu hoiva ja hoito, ravinto, lääkkeet, puhtaus, vaatetus ja sosiaalista hyvinvointia edistävät palvelut.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Ikäihmisten laitoshoidon asiakaslähtöistä, tavoitteellista ja säännöllistä arvioitua. Hoito toteutetaan kirjallisen hoito- ja palvelusuunnitelman ohjaamana.	Pitkäaikaista laitoshoidon annetaan henkilölle, jolle ei voida järjestää hänen tarvitsemaansa ympärivuorokautista hoitoa kotona tai palveluasunnossa. Laitoshoidon sisältöön kuuluu hoito, ravinto, lääkkeet, puhtaus, vaatetus sekä sosiaalinen hyvinvointi. Pitkäaikaishoidon annetaan Palvelukeskus Nestorissa ammattitaitoisen henkilökunnan avulla. Palvelukeskuksen henkilöstön määrä noudattaa lain mukaisia suosituksia.	Henkilöstömitoitus.	Palvelukeskus Nestorin henkilöstömitoitus on 0,6 (lakisääteinen 0,5).

330 Vanhusten laitospalvelut	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	10000		10000	11436,56	1436,56	114,37
Toimintamenot	-62000		-62000	-52436,17	9563,83	84,57
Toimintakate	-52000		-52000	-40999,61	11000,39	78,85
Suunnitelmapoistot	-3000		-3000	-1264,94	1735,06	42,16
Tilikauden tulos	-55000		-55000	-42264,55	12735,45	76,84
€/asukas ta 1585 tot. 1557	-33		-33	-26	7	80,26
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				139538,05		
Poistot				-1264,94		
Arvo 31.12.				138273,11		

Suoritteet

€/laitoshoitopaikka Ta 1, Tot.1	-52000	-52000	-41081	79,00
€/laitoshoitopäivä Ta 365, Tot. 365	-142	-142	-116	81,69

340 Kotihoito

Tilivelvolliset

Sosiaalijohtaja

Toiminta-ajatus

Asiakasta tuetaan ja autetaan kotihoidon avulla, kun asiakas tarvitsee sairauden tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi apua kotiin selviytyäkseen arkipäivän askareista ja henkilökohtaisista toiminnoista kotonaan. Kotihoidon työntekijät seuraavat asiakkaan vointia ja neuvovat palveluihin liittyvissä asioissa asiakkaita ja omaisia. Kotihoitoa voi saada tarvittaessa ympäri vuorokauden.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Kotihoidon tavoitteena on laadukkaiden palvelujen tuottaminen kuntalaisille tasarvoisesti. Kotihoidon tavoitteena on tukea asiakkaan toimintakykyä ja elämänhallintaa siten, että hän voi asua turvallisesti kotona mahdollisimman pitkään.	Asiakasta tuetaan ja autetaan kotihoidon avulla silloin, kun asiakas tarvitsee sairauden tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi apua kotiin selviytyäkseen arkipäivän askareista ja henkilökohtaisista toiminnoista. Kotihoidon työntekijät seuraavat asiakkaan vointia ja neuvovat palveluihin liittyvissä asioissa asiakkaita ja omaisia. Kotihoitoa saa tarvittaessa ympäri vuorokauden.	Asiakastyytyväisyyskyselyt.	Asiakastyytyväisyyskyselyä ei ole tehty.
Suuri tavoite on kotihoidon kehittäminen.	Kotihoidon työtehtävien ja ajankäytön priorisoiminen.	Työajan seuranta, asiakastyöhön käytetty välitön työaika.	Raportit asiakaskäynneistä on saatu kuukausittain. Palvelusuunnitelmaa on tarvittaessa päivitetty asiakkaan palvelutarpeen mukaiseksi.
Kotihoidossa kiinnitetään huomiota ikääntyvien päihteidenkäytön tunnistamiseen, koska ikääntyneiden päihteidenkäyttö on lisääntynyt.	Työntekijöitä ohjeistetaan päihteidenkäytön tunnistamiseen.	Ikääntyneiden päihteidenkäyttömittarit.	Koulutusta ei ole järjestetty, eikä erillisiä mittareita ole käytössä.

Selitys poikkeamalle

Henkilöstölle järjestetty koulutus on painottunut mielenterveyteen. Päihteidenkäytön tunnistamiseen liittyvää koulutusta ei ole ollut.

340 Kotihoito	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	119000		119000	118682,63	-317,37	99,73
Toimintamenot	-463000		-463000	-475284,70	-12284,70	102,65
Toimintakate	-344000		-344000	-356602,07	-12602,07	103,66
Tilikauden tulos	-344000		-344000	-356602,07	-12602,07	103,66
€/asukas Ta 1585, To.t 1557	-217		-217	-229		105,53

350 Vammaisten laitospalvelut ja suojatyö

Tilivelvolliset
Sosiaalijohtaja

Toiminta-ajatus

Järjestetään kehitysvammaisille kuntalaisille vammaispolitiikan periaatteiden mukaisesti vammaisten henkilöiden tarvitsemat palvelut. Palvelut järjestetään ensisijaisesti yleisten palvelujen turvin. Tarvittaessa järjestetään erityispalveluja, kuten asumis-, apuväline-, kuljetus- ja tulkkauspalvelua.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Vammaispalvelut tukevat kehitysvammaisten asukkaiden toimintakykyä ja turvaavat heille yksilöllisten palvelujen avulla mahdollisuuden tasarvoiseen elämään.	Kehitysvammaisille kuntalaisille järjestetään vammaispolitiikan periaatteiden mukaisesti vammaisten henkilöiden tarvitsemat palvelut. Työ- ja toimintakeskuksen mahdollinen muutto nykyisen päiväkodin tiloihin mahdollistaa erityisryhmille entistä paremmin monipuolista toimintaa jokaisen tarpeet ja kyvyt hyödyntäen.	Toimintakykymittari-TOIMI. Asiakkaiden ja omaisten antama palaute. Omaisten iltapäivä.	Toimintakykyarviointi on tehty työ- ja päivätoiminnan asiakkaille kuntoutuksen arvioimiseksi. Asiakaspalaute on kerätty Omaisten iltapäivä-tapahtuman yhteydessä. Omaisten iltapäivä on järjestetty kerran.
Mielenterveysasiakkaat hoidetaan pääasiassa avohoitona ja yhteistyössä kotihoidon, sosiaalitoimen ja terveystieteiden kanssa.	Pyhännälle perustetaan mielenterveystukikeskus vuoden 2018 alussa nykyisen päiväkodin tiloihin. Keskukseen on suunnitteilla erilaista virkistys- ja ryhmätoimintaa. Tukikeskus tekee yhteistyötä mm. kehitysvammaisten työ- ja toimintakeskuksen kanssa.	Mielenterveyspotilaiden erikoissairaanhoidon käyttöaste. Mielenterveysasiakkaiden käynnit/osallistuneiden lukumäärät.	Psykiatrian erikoissairaanhoidon käyttöaste on ollut edellisvuotta 30 prosenttia suurempi. Erillistä tukikeskusta ei ole perustettu. Mielenterveysasiakkaiden kerhotoimintaa on järjestetty työ- ja päivätoiminnan kanssa yhteistyössä. Asiakkaita on käynyt kerhossa 6 - 10.

350 Vammaisten laitospalvelut ja suojatyö	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	11000		11000	13145,45	2145,45	119,50
Toimintamenot	-202000	-11000	-213000	-211940,06	1059,94	99,50
Toimintakate	-191000	-11000	-202000	-198794,61	3205,39	98,41
Suunnitelmapoistot				-3758,14	-3758,14	
Tilikauden tulos	-191000	-11000	-202000	-202552,75	-552,75	100,27
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-121		-127	-128		100,18
Pysyvien vastaavien hyödykkeet				12067,00		
Siirto tulosalueelta 430				20546,72		
Poistot				-3758,14		
Arvo 31.12.				16788,58		

Selitys poikkeamalle

Työ- ja toimintakeskuksen uusiin tiloihin tehtiin hankintoja lisämäärärahalta.

Suoritteet

€/työtoimintapäivä Ta 2530, Tot. 1088	-51			-149		292,16
€/työtoiminnan asiakas Ta 11, Ttot. 11	-11697			-14777		126,33

Mielenterveyskuntoutujien työpajatoiminta ei ole toteutunut.

360 Muut vanhusten ja vammaisten palvelut

Tilivelvolliset

Sosiaalijohtaja

Toiminta-ajatus

Ikäihmisten palvelut perustuvat palvelutarpeiden arviointiin. Kotihoitoa tuetaan kuntouttavan päivätoiminnan avulla ja lyhytaikaisen palveluasumisen avulla. Palvelukeskuksessa tuotetaan yksilöllistä hoitoa kodinomaisessa ympäristössä ammattitaitoisen henkilökunnan avulla. Palvelukeskuksessa on erikseen huomioitu muistiongelmiaisten ihmisten erityistarpeet.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Pyhännän kunnan vanhus- tenhuollon palvelurakenne kehittyy valtakunnallisten linjausten ja kunnassa esiintyvän tarpeen mukai- sesti. Tehostettu palvelu- asuminen on viimesijainen vaihtoehto kun kotona asuminen ei ole mahdol- lista.	Ikäihmisten palvelut perustuvat palvelutarpeiden arviointiin. Kuntouttava päivätoiminta ja lyhytaikainen palveluasuminen tukevat kotihoitoa. Palvelukes- kuksessa tuotetaan yksilöllistä hoitoa kodinomaisessa ympäris- tössä ammattitaitoisen henkilö- kunnan avulla. Palvelukeskuk- sessa on erikseen huomioitu dementiaoireisten erityistarpeet.	Pohjois-Pohjanmaan alueen tilastot.	Tehostetussa palvelu- asumisessa on vuoden aikana ollut yhteensä 26 henkilöä. Lyhytaikaista hoitoa palvelukeskuksessa on saanut yhteensä 13 hen- kilöä.
Omaishoitajien määrä nousee 1-3 omaishoitajalla vuodessa. Vanhus- ja vammaisneuvoston roolia vahvistetaan ikäihmisten hyvinvoinnin edistämises- sä.	Omaishoitajien asemaa vahvis- tetaan huolehtimalla omaishoi- tajien jaksamisesta yhdessä Linkki-projektin kanssa. Omaishoidon vapaat toteutetaan ostopalveluna, sijaishoitona ja Palvelukeskus Nestorissa.	Omaishoitajien määrä muuhun Pohjois- Pohjanmaahan verrattu- na.	Omaishoitajien määrä on pysynyt ennallaan. Omaishoitajan vapaiden ajan hoidettavaa on hoi- tanut sijaishoitaja tai hoidettavalle on järjestet- ty tilapäinen hoitopaikka Palvelukeskus Nestoriin.
Erilaisilla tukitoimilla tuetaan vaikeavammaisten kotona asumista mahdolli- simman pitkään.	Vaikeavammaisten henkilökohtai- nen apu järjestetään kunnan omana toimintana.	Kotona asuvien vaikea- vammaisten määrä muuhun Pohjois- Pohjanmaahan verrattu- na.	Vaikeavammaisille tar- jottavat palvelut ovat lisääntyneet. Eniten vammaispalveluja tarvit- seville henkilöille on järjestetty palveluasumi- nen kotiin.

360 Muut vanhusten ja vammaisten palvelut						
	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
		muutokset	muutosten jälkeen			
Toimintatulot	349000		349000	364062,41	15062,41	104,32
Toimintamenot	-1793000		-1793000	-1839189,08	-46189,08	102,58
Toimintakate	-1444000		-1444000	-1475126,67	-31126,67	102,16
Suunnitelmapoistot	-37000		-37000	-42725,70	-5725,70	115,47
Tilikauden tulos	-1481000		-1481000	-1517852,37	-36852,37	102,49
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-911		-911	-947		103,99
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				598977,62		
Lisäpoistot				4862,04		
Poistot				-37863,66		
Arvo 31.12.				556251,92		

Selitys poikkeamalle

Palvelutalo Hilmassa on tehty yhteen asuntoon remonttia.
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelujen kustannukset ylittyneet.

Suoritteet

€/Nestori palveluas./asukas Ta 23, Tot. 23	-38339	-40197	104,85
€/Nestori/palveluas./hoitop. Ta 8395, Tot. 8970	-105	-103	98,10
€/Nestori/palveluas./at. Ta 48312, Tot. 44650	-3	-3	100
€/omaishoidon piirissä olevat Ta 13, Tot. 13	-6819	-5529	81,02
€/ostopalvelusopimukset Ta 10, Tot.10	-36180	-36344	100,45
€/palvelutalo Hilman asukkaat Ta 6, Tot. 6	608	-202	133,22

Omaishoitajien määrä on vähentynyt omaishoidettavien tilanteen muuttuessa.

370 Päihdehuolto

Tilivelvolliset

Sosiaalijohtaja

Toiminta-ajatus

Kunta järjestää kuntalaisille päihdehuollon palveluja kunnassa esiintyvän tarpeen mukaan.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Päihdehoito ja -kuntoutus ovat kuntalaisten saatavilla tarpeen mukaan. Päihdepalveluissa huomioidaan asiakas ja hänen perheensä yksilöinä.	Laitoshoito ja päihdekuntoutus järjestetään ostopalveluna	päihdemittarit.	A-klinikkatoiminnan järjestää Haapaveden kaupunki. Kuntoutuspalveluita on ostettu tarvittaessa.
Päihteidenkäytön haittojen minimointi.	Kuntalaisille järjestetään päihdehuollon palveluja tarpeiden mukaan.	päihdetilastot.	Valistusta ja ehkäisevää päihdetyötä tehdään kunnassa eri hallinnonaloilla. Kuntoutuspalveluita on järjestetty tarvittaessa.

Toimintatuotot/kulut

	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
370 Päihdehuolto						
Toimintatulot	6000		6000	5688,48	-311,52	94,81
Toimintamenot	-20000	-4000	-24000	-22367,66	1632,34	93,20
Toimintakate	-14000	-4000	-18000	-16679,18	1320,82	92,66
Suunnitelmapoistot	-2000		-2000	-2374,32	-374,32	118,72
Tilikauden tulos	-16000	-4000	-20000	-19053,50	-946,50	95,27
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-9		-11	-11		94,33
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				11278,02		
Poistot				-2374,32		
Arvo 31.12.				8903,70		

Selitys poikkeamalle

Päihdehuollon kuntoutuspalvelujen tarve ylittynyt.

380 Terveyden- ja sairaanhoito

Tilivelvolliset
Sosiaalijohtaja

Toiminta-ajatus

Kunta tuottaa kuntalaisten tarpeita vastaavia terveyden- ja sairaanhoidon palveluita. Perusterveydenhuollon palvelut järjestetään seutukunnallisesti Sosiaali- ja terveystoimi Helmen tuottamana. Erikoissairanhoidon palvelut tuottaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri. Palveluita täydennetään ostopalveluilla.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Lääkäripalvelut ovat saatavilla Pyhännän terveysasemalla neljänä päivänä viikossa lähes koko vuoden ajan. Tavoitteena on terveystalouden, kuten yleislääkärin vastaanoton, neuvolan, sairaanhoidon ja suun terveydenhuollon saatavuuden turvaaminen lähipalveluina. Vuodeosastoa käytetään vain lääketieteellistä hoitoa tarvitseville.	Perusterveydenhuollon palvelut järjestetään seutukunnallisesti Haapaveden kaupungin tuottamana. Erikoissairanhoidon palvelut tuottaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri. Kuntalaisilla on oikeus valita terveysasema vuodeksi kerrallaan myös toisesta. Vuodeosastohoito järjestetään pääasiassa Haapaveden vuodeosastolla. Palvelukeskus Nestorilla on valmius ottaa lyhytaikaispaikalle muusta kuin lääketieteellisistä syistä palveluasumispaikkaa tarvitsevia.	Hoidon saatavuus, hoitotakuu. Vuodeosaston käyttö.	Perusterveydenhuollossa yleislääkärin vastaanotto on ollut Pyhännällä neljänä päivänä viikossa. Vuoden vaihteessa on erikoissairanhoidossa hoitotarpeen arviointia odottanut 26 potilasta, joista kaksi yli 3 kk. Hoitoa odottavia on ollut 31, joista yksi yli 6 kk. Vuodeosastohoitoa on järjestetty Pyhännällä 933 hoitopäivää. Palvelua on tarvittu arvioitua enemmän. Palvelukeskus on pystynyt vastaamaan äkilliseen tarpeeseen, mikäli intervallipaikka on ollut vapaana.

380 Terveyden- ja sairaanhoito						
	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
		muutokset	muutosten jälkeen			
Toimintatulot	42000		42000	39600,00	-2400,00	94,29
Toimintamenot	-3197000	64000	-3133000	-3057999,57	75000,43	97,61
Toimintakate	-3155000	64000	-3091000	-3018399,57	72600,43	97,65
Suunnitelmapoistot	-8000		-8000	-7725,24	274,76	96,57
Tilikauden tulos	-3163000	64000	-3099000	-3026124,81	72875,19	97,65
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-1991		-1950	-1939		99,41
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo I.I.				33309,26		
Poistot				-7725,24		
Arvo 31.12.				25584,02		

Suoritteet

€/as perusterveydenhoito Ta 1585, Tot. 1557	-848	-858	101,18
€/as erikoisterveydenhoito Ta 1585, Tot. 1557	-1143	-1100	96,24

Poikkeama

Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat alittuneet OYS:ssä, mutta ylittyneet Oulaskankaalla ja OYS:n psykiatrisessa hoidossa.

390 Muu sosiaali- ja terveystoimi**Tilivelvolliset**

Sosiaalijohtaja

Toiminta-ajatus

Sosiaalitoimessa ohjataan asiakkaita sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön avulla, selvitetään asiakkaiden kanssa heidän tilannettaan sekä järjestetään yhteistyöverkostojen kanssa erilaisia tukitoimia. Tukitoimien avulla ylläpidetään ja edistetään asiakkaiden ja perheen suoriutumista.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Tavoitteellinen ja suunnitelmallinen asiakastyö.	Asiakkaita ohjataan ja neuvotaan sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön avulla, selvitetään asiakkaiden kanssa heidän ongelmiaan sekä järjestetään yhteistyöverkoston avulla erilaisia tukitoimia, joiden avulla ylläpidetään ja edistetään asiakkaiden ja perheiden turvallisuutta ja suoriutumista. Sosiaalityö perustuu muutostyöskentelyyn, jonka tarkoitus on tehdä asiakkaan sosiaalipalvelujen tarve mahdollisimman lyhytkestoiseksi.	Asiakasmäärät.	Asiakkaita on ollut ennakkoon arvioidun mukaisesti.
Työllisyyden edistäminen.	Sosiaalitoimisto maksaa kunnan maksuosuuden pitkäaikaistyöttömistä. Kunta ja yhdistykset järjestävät kyseisille henkilöille työtoimintapaikkoja. Sosiaaliohjaaja tekee yhteistyötä työ- ja elinkeinotoimiston ja terveydenhuollon kanssa esimerkiksi työkyvyn arvioinnissa.	Kuntaosuuden maksuosuus. Kuntouttavan työtoiminnan työpaikat.	Maksuosuuden toteuma oli 155 %. Kuntaosuutta maksettiin vuoden 2018 aikana 23 henkilölle. Kuntouttavaa työtoimintaa järjestettiin varhaiskasvatuksessa, nuorityössä, koulun keittiössä, ympäristötöissä ja kotihoidossa. Lisäksi kuntouttavan työtoiminnan ohjausta järjestivät Siikalatvan seurakunta ja Pyhännän maa- ja kotitalousseura ry.
Sotaveteraanien ja sotaveteraanien ja -invalidien leskien kotona asumisen tukeminen.	Sotaveteraaneille ja veteraanien ja invalidien leskille järjestetään virkistystoimintaa.	Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden lukumäärä. Tapahtumien määrä, osallistuneiden lukumäärä.	Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui vuoden aikana 9 henkilöä. Veteraaniasiamies on järjestänyt veteraanien ja invalidien leskille tapahtumia kerran kuukaudessa. Kunta on järjestänyt veteraaneille valtakunnallisiin tapahtumiin liittyviä tilaisuuksia, esimerkiksi itsenäisyyspäiväjuhla. Veteraanitoimintaan osallistuneita on ollut kahdeksan.

390 Muu sosiaali- ja terveystoimi						
	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	11000		11000	18454,69	7454,69	167,77
Toimintamenot	-148000		-148000	-155449,09	-7449,09	105,03
Toimintakate	-137000		-137000	-136994,40	5,60	100,00
Tilikauden tulos	-137000		-137000	-136994,40	5,60	100,00
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-86		-86	-88		101,79

Poikkeama

ELY-Keskus on maksanut laskennallisen korvauksen maahanmuuttajista. Korvausta ei ole huomioitu talousarviossa. Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen tarve ylittynyt. Määrärahaa on siirretty erikoissairaanhoidosta.

30 Perusturvalautakunta yhteensä						
	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	552000		552000	577973,10	25973,10	104,71
Toimintamenot	-6208000	-11000	-6219000	-6180341,40	38658,,60	99,38
Toimintakate	-5656000	-11000	-5667000	-5602368,30	64631,70	98,86
Suunnitelmapoistot	-50000		-50000	-57848,34	-7848,34	115,70
Tilikauden tulos	-5706000	-11000	-5717000	-5660216,64	56783,36	99,01
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-3568		-3575	-3598		100,64
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				783102,95		
Siirto				20546,72		
Lisäpoistot				-4862,04		
Poistot				-52986,30		
Arvo 31.12.				74801,33		

Sivistyslautakunta

400 Hallinto ja koulutoimisto

Tilivelvolliset

Sivistyslautakunta
Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Päivähoito-, varhaiskasvatus-, opetus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden hallinnoiminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Sivistysosaston palveluiden kustannustehokas ja laadukas tuottaminen.	Tuotetaan sivistysosaston sisäiset palvelut ajallaan, tiedotetaan riittävästi.	Työtyytyväisyyskysely.	Henkilökunnan työtyytyväisyyskyselyn ka. 1,57 (1 paras ja 4 huonoin).

40 Sivistyslautakunta						
400 Hallinto ja sivistystoimisto						
	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	22000	6600	28600	28163,08	-436,92	98,47
Toimintamenot	-69000	-6600	-75600	-68132,45	7647,55	90,12
Toimintakate	-47000		-47000	-39969,37	7030,63	85,04
Tilikauden tulos	-47000		-47000	-39969,37	7030,63	85,04
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557		-30		-26		86,57

405 Keskuskeittiö

Tilivelvolliset

Sivistyslautakunta
Rehtori

Toiminta-ajatus

Keskuskeittiö tuottaa kunnan ateriapalvelut keskitetysti koululla ja osin Nestorin keittiössä. Lähtökohtana on laadukas, maistuva ja monipuolinen ruoka.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Monipuolinen ruoka	Keskuskeittiö tuottaa nykyisten ravintosuositusten mukaista monipuolista ja maistuvaa ruokaa asiakkailleen	Asiakaspalaute, asiakastyytyväisyyskysely.	Kouluruuasta annettiin sekä oppilaiden että henkilökunnan kyselyssä eniten arvosanaa 9(asteikko 4-10).
Osaava henkilökunta	Keskuskeittiölle rekrytoidaan muodollisesti kelpoisia alan ammattilaisia. Keskuskeittiön henkilökuntaa koulutetaan tarpeen mukaan.	Kelpoisuus, koulutuspäivät.	Työntekijät kelpoisia.
Kustannustietoisuus ja paikallisuus	Keskuskeittiöllä seurataan eri raaka-aineiden hinnankohitusta ja pyritään mahdollisuuksien mukaan käyttämään lähellä tuotettuja raaka-aineita.	Ateriakustannus.	3,06 €.

405 Keskuskeittiö						
	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	358000		358000	366991,78	8991,78	102,51
Toimintamenot	-358000		-358000	366991,78	-8991,78	102,51
Toimintakate						
Tilikauden tulos						
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557						

410 Perusopetus

Tilivelvolliset

Sivistyslautakunta
Rehtori

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen kasvatus- ja opetustyön tavoitteena on ympäristön tukemana tarjota oppilaalle elämässä tarvittavat monipuoliset perustiedot ja -taidot, jotta hänestä kehittyisi tasapainoinen, toimintakykyinen, vastuullinen sekä elämää arvostava ja kunnioittava ihminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Pätevä henkilökunta	Avoimiin virkoihin ja toimiin pyritään saamaan muodollisesti kelpoiset työntekijät/viranhaltijat.	Muodollisesti kelpoiset/muodollista kelpoisuutta vailla olevat työntekijät.	Henkilökunnassa kaikki kelpoisia.
Toisen asteen koulutuspaikka Pyhännän perusopetuksen päättävälle	Oppilaanohjaaja ja etsivä nuorisotyöntekijä yhteistyössä varmistavat kaikille perusopetuksen päättävälle oppilaille sopivan jatkokoulutuspaikan löytymisen.	Toisen asteen koulutuspaikan vastaanotantaneet.	Kaikki perusopetuksen päättäneet saivat ensisijaisen toisen asteen koulutuspaikan.
Opettajien tietoteknisten työvälineiden päivittäminen	Investoidaan uudet tietokoneet opettajien luokkakäyttöön.	Tehdyt hankinnat.	Tietokoneet hankittu.
Koulukiinteistön vuosikunostusten lisääminen	Jatketaan koulun pintaremontteja.	Tehdyt toimenpiteet.	Tehdään liikuntasali laajennuksen yhteydessä.
Oppilaiden opiskelumotivaation kasvu	Kehitetään oppimisympäristöjä, uuden opetussuunnitelman mukaan tuomat muutokset opiskeluun, sähköiset opiskelumahdollisuudet.	Käyttöön uudet digitaaliset opiskelutavat. Ka kehitys, uudet digitaaliset opiskelumahdollisuudet, palaute oppilailta.	Jatkettu uusien opiskelutapojen käyttöönottoa.
Taloudellisuus	Pyritään pitämään oppilaitoskohtaiset kustannukset lähellä maaseutumaisien kuntien keskiarvoa.	AVI:n joka toinen vuosi ilmestyvä tilasto.	Tilastointi lopetettu.

410 Perusopetus	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	166000		166000	187788,08	21788,08	113,13
Toimintamenot	-2261000		-2261000	-2151682,09	109317,91	95,17
Toimintakate	-2095000		-2095000	-1963894,01	131105,99	93,74
Suunnitelmapoistot	-92000		-92000	-110690,73	-18690,73	120,32
Tilikauden tulos	-2187000		-2187000	-2074584,74	112415,26	94,68
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-1322		-1332	-1261		95,43
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				1219989,61		
Lisäykset				19757,97		
Poistot				-110690,73		
Arvo 31.12.				1129056,85		

Selitys poikkeamalle

Perusopetuksesta on siirretty kustannuksia esiopetuksen vammaisopetukseen.

Suoritteet

€/oppilas Ta 227, Tot. 231	-9 229	-8 502	92,12
€/opetus/oppilas Ta 216, Tot. 219	-4 752	-4 537	95,48
€/kuljetus/oppilas Ta 64, Tot. 67	-2 755	-2 118	76,86
€/ muu oppilashuolto/opp Ta 216, Tot. 219	- 636	- 519	81,60
€/vammaisopetus/oppilas, Ta 11, Tot. 9	-22 773	-25 534	103,34

420 Esiopetus

Tilivelvolliset

Sivistyslautakunta
Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Toiminnan tavoitteena on tasapainoinen ja iloinen lapsi, joka saa kokea tekemisen ja onnistumisen riemua. Lapsen itsetunto vahvistuu ja hän ottaa huomioon myös toiset. Esikouluvuoden aikana vahvistetaan lapsen kouluvalmiuksia ja pyritään joustavaan kouluun siirtymiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Pätevä henkilökunta	Avoimiin virkoihin ja toimiin pyritään saamaan muodollisesti kelpoiset viranhaltijat/työntekijät	Muodollisesti kelpoiset/muodollista kelpoisuutta vailla olevat työntekijät.	Kaikki työntekijät muodollisesti kelpoisia.
Ryhmäkoot lähellä valtakunnallisia suosituksia	Huolehditaan riittävästä määrästä työntekijöitä	Ryhmäkoko/työntekijä.	13/opettaja.
Taloudellisuus	Pyritään pitämään oppilaskohtaiset kustannukset lähellä maaseutumaisien kuntien keskiarvoa	AVIn joka toinen vuosi ilmestyvä tilasto.	Tilastointi lopetettu.

420 Esiopetus	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	6000		6000	4993,52	-1006,48	83,23
Toimintamenot	-206000		-206000	-244451,93	-38451,93	118,67
Toimintakate	-200000		-200000	-239458,41	-39458,41	119,73
Suunnitelmapoistot	-5000		-5000	-1791,23	3208,77	35,82
Tilikauden tulos	-205000		-205000	-241249,64	-36249,64	117,68
€/asukas Ta 1585 Tot 1557	-126		-126	-154		121,88
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				32416,76		
Siirto				-31273,86		
Lisäykset				23340,00		
Poistot				-1791,23		
Arvo 31.12.				22691,67		

Suoritteet

€/esiopetus/oppilas, Ta 28, Tot. 25	-7 143			-8 869		124,16
€/esiopetus/opetus/oppilas, Ta 28, Tot. 27	-3 571			-3 982		111,51
€/esiopetus/kuljetus/oppilas, Ta 10, Tot. 11	-2 850			-2 173		76,25
€/ruokailu, muu opp.h/opp. Ta 28, Tot. 27	-1 111			-1 375		123,80

Selitys poikkeamalle

Perusopetuksesta on siirretty kustannuksia esiopetuksen vammaisopetukseen.

430 Päivähoito

Tilivelvolliset

Sivistyslautakunta
Sivistysjohtaja
Päiväkodinjohtaja

Toiminta-ajatus

Päivähoito on kunnallinen varhaiskasvatuspalvelu, jota tarjotaan päiväkodissa, ryhmäperhepäivähoidossa ja perhepäivähoitossa. Päivähoitopaikka järjestetään viimeistään kahden viikon kuluttua hakemuksen jättämisestä huoltajien työn tai opiskelun vuoksi päivähoitopaikkaa tarvitseville lapsille ja muille viimeistään neljän kuukauden kuluttua hakemuksen jättämisestä.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Varhaiskasvatuksen riittävä tarjonta	Päiväkoti: toimintapäivät 42*24 paikkaa (2 kk) ja 209*60 paikkaa (10 kk). Ryhmäperhepäivähoito: 4-12 paikkaa (2 kk). Perhepäivähoito: 229*16 paikkaa.	Läsnäolopäivät: Päiväkoti: 13548 Ryhmäperhepäivähoito: 504 Perhepäivähoito: 3664.	Läsnäolopäivät: Päiväkoti: 6682 Ryhmäperhepäivähoito: 323 Perhepäivähoito: 2277.
Laadukas varhaiskasvatus	Varhaiskasvatus perustuu varhaiskasvatussuunnitelmaan (sivistyslautakunta 20.6.2017 §25).	Varhaiskasvatuksen arviointi toimintakausittain paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.	Arviointia ei ole tehty.
Pätevä kasvatushenkilöstö	Täydennyskoulutus.	Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti 2-3 pv / /henkilö / toimintakausi.	Opettajien Lene-koulutukseen kaksi osallistujaa. Oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen positiivisen pedagogiikan keinoin viisi osallistujaa. Liikennekasvatuksen koulutusilta, koko henkilöstö. Daisy-koulutus, koko henkilöstö.
Uuden päiväkotirakennuksen käyttöönotto	Siirtyminen uuteen päiväkotiin viikon 10 loppuun mennessä.	Siirtymän toteutuminen.	Siirtyminen toteutui viikolla 10. Avoimet ovet ja avajaiset pidettiin 13.4.2018.
Henkilöstön ja lasten sopeutuminen uuteen päiväkotiin	Työyhteisövalmennuskoulutus.	Koulutuksen toteutuminen, lasten ja vanhempien palaute.	Sparrauskoulutukset pidettiin koko henkilöstölle 20.1. ja 5.5.2018.

Poikkeama

Päiväkoti on aloittanut kahdella 3-6 vuotiaiden ryhmällä, joissa paikat ovat määräytyneet koulutetun henkilökunnan mukaan 16+16 ja 0-3 vuotiaiden ryhmä 12-paikkaisena.

Ryhmäperhepäivähoito lakkasi uuteen päiväkotiin siirryttäessä.

Omassa kodissa työskenteleviä perhepäivähoitajia 1.8.2018 alkaen on kolme.

430 Päivähoito	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	78000		78000	73840,45	-4159,55	94,67
Toimintamenot	-806000		-806000	-815851,21	-9851,21	101,22
Toimintakate	-728000		-728000	-742010,76	-14010,76	101,92
Suunnitelmapoistot	-5000		-5000	-2585,00	2415,00	51,70
Tilikauden tulos	-733000		-733000	-744595,76	-11595,76	101,58
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-459		-459	-477		103,76
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				21834,98		
Siirto 350				-20546,72		
Lisäykset				46682,76		
Poistot				-2585,00		
Arvo 31.12.				45386,02		

Suoritteet

€/lääkäripäivät Ta 15120, Tot. 9282	38		75	103,92
€/hoitolapset yhteensä Ta 63, Tot. 67	9134		10400	197,36
€/hoitolapsi/päiväkoti Ta 37, Tot. 53	10911		8074	73,99
€/hoitolapsi pph Ta 16, Tot.14	8919		8938	100,21
€/hoitolapsi esikoulul. ph. Ta 10, Tot.10	2903		3391	116,81

460 Vapaa-aikatoimi

Tilivelvolliset

Sivistyslautakunta
sivistysosaston osastopäällikkö
vapaa-ajanohjaaja

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikatoimen tarkoitus on luoda erillaisia mahdollisuuksia kuntalaisten vapaa-ajan viettoon ja innostaa liikunnan pariin.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Parannetaan nuorten kasvu ja elinoloja.	Uusi nuoppari.	Tehdyt toimenpiteet.	Nuoppari aloitti uusissa tiloissa viikolla 11. Nuorisopalveluista tehtiin kysely.
Kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen.	Järjestetään liikuntapalveluita sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen.	Tehdyt toimenpiteet.	Ohjattuja liikuntaryhmiä seitsemän ja yhdeksän eri urheilu- tai liikuntatapah-tumaa.

460 Vapaa-aikatoimi	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	7000		7000	12327,89	5327,89	176,11
Toimintamenot	-204000		-204000	-172419,98	31580,02	84,52
Toimintakate	-197000		-197000	-160092,09	36907,91	81,27
Suunnitelmapoistot	-21000		-21000	-25827,40	-4827,40	122,99
Tilikauden tulos	-218000		-218000	-185919,49	32080,51	85,28
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-124		-124	-103		82,73
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				111836,96		
Siirto				6236,26		
Lisäykset				16950,00		
Poistot				-25827,40		
Arvo 31.12.				109195,82		

Selitys poikkeamalle

Tukityöllistetyt ovat hoitaneet urheilualueita. Etsivän nuorisotyön kustannukset ovat olleet arvioitua pienemmät ja kuntosalin vuokratuotot arvioitua suuremmat.

490 Kulttuuritoimi

Tilivelvolliset

Sivistyslautakunta
Osastopäällikkö

Toiminta-ajatus

Pyhännän kunnankirjaston tarkoituksena on osana valtakunnallista kirjastoverkkoa tarjota asiakkaille tasavertaiset mahdollisuudet itsensä kehittämiseen, sivistämiseen ja virkistytymiseen. Kirjasto toimii kuntalaisten henkisesti aktivoivana kohtaamispaikkana, tieto- ja kulttuurikeskuksena, joka tarjoaa maksutta käyttöön perinteisen kirjastoaineiston lisäksi myös mahdollisuuden tietotekniikan käyttöön ja pääsyn tietoverkkoihin. Erityisesti lasten- ja nuorten lukuharrastus on kirjastotoiminnan painopistealueena.

Pyhännän kulttuuritoimen tarkoituksena on laadukkaiden kulttuuritapahtumien järjestäminen kuntalaisille sekä kuntalaisten virkistykseen ja hyvinvoinnin lisääminen.

Kansalaisopistotoiminnan tarkoituksena Pyhännällä on järjestää monipuolista ja kehittävää toimintaa kuntalaisten virkistykseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä mahdollisuuksia tavoitteellisempaan opiskeluun.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Kulttuurisen hyvinvoinnin lisääminen	Tarjotaan monipuolisia kulttuuripalveluja ja pyritään kuulemaan tarjonnassa ehdotuksia tapahtumista/esiintyjistä.	Tilaisuuksien määrä.	13 tapahtumaa ja 8 näyttelyä.
Pyritään säilyttämään lukemisharrastus	Lainaus pysyy nykyisellä tasolla.	Lainojen määrä.	26561.
Huolehditaan kirjaston aukioloaikojen riittäväydestä	Kirjaston aukioloajat ovat asiakasystävälliset.	Fyysiset käynnit/asukas.	11,96.
Kehitetään kirjastoa monipuolisemmaksi	Kirjasto järjestää asukkaille monipuolisia toimintaansa kuuluvia tapahtumia	Tapahtumamäärät ja tapahtumalista.	Yhteensä 41 tapahtumaa.
Kirjasto ja lukemisharrastus tutuksi	Kirjaston tukee lasten- ja nuorten lukuharrastusta järjestämällä kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta, satutunteja ja kirjailijavierailuja	Lasten- ja nuortenkirjallisuuden lainauksen osuus kokonaiskirjalainauksesta % ja tapahtumalista.	57,8 %.

490 Kulttuuritoimi	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	5000		5000	3534,64	-1465,36	70,69
Toimintamenot	-291000		-291000	-282727,46	8272,54	97,16
Toimintakate	-286000		-286000	-279192,82	6807,18	97,62
Suunnitelmapoistot	-7000		-7000	-18599,41	-11599,41	265,71
Tilikauden tulos	-293000		-293000	-297792,23	-4792,23	101,64
€/asukas Ta 1585 Tot 1557	-180		-180	-179		99,38
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				146229,21		
Lisäpoistot				-9452,16		
Poistot				-9147,25		
Arvo 31.12.				127629,80		

Suoritteet

€/lainaus Ta 34000, Tot.26561	-5	-6	129,80
€/opetustunnit kansalaisop. Ta 1142 Tot. 1510	-36	-34	94,44

40 Sivistyslautakunta yhteensä	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	642000	6600	648600	677639,44	29039,44	104,48
Toimintamenot	-4195000	-6600	-4201600	-4102256,90	99343,10	97,64
Toimintakate	-3553000		-3553000	-3424617,46	128382,54	96,39
Suunnitelmapoistot	-130000		-130000	-159493,77	-29493,77	122,69
Tilikauden tulos	-3683000		-3683000	-3584111,23	98888,77	97,31
€/asukas Ta 1585 Tot 1557	-2242		-2242	-2199		98,12
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				1532307,52		
Siirto				-20546,72		
Lisäykset				106730,73		
Lisäpoistot				-9452,16		
Poistot				-150041,61		
Arvo 31.12.				1458997,76		

Tekninen lautakunta
500 Hallinto ja tekninen toimisto

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta
Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Teknisten palvelujen tarjoaminen kuntalaisille.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Hyvät teknisen toimiston palvelut	Palvelut tuotetaan virheettömästi ja ajallaan.	Saatu palaute.	Palveluiden tuottamisesta ei ole saatu palautetta.

50 Tekninen lautakunta 500 Hallinto ja tekninen toimisto	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-52000		-52000	-56596,83	-4596,83	108,84
Toimintakate	-52000		-52000	-56596,83	-4596,83	108,84
Tilikauden tulos	-52000		-52000	-56596,83	-4596,83	108,84
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-33		-33	-36		110,80

Selitys poikkeamalle

Lomapalkka- ja raha jaksotukset ylittyneet.

510 Yhdyskuntasuunnittelu

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta
Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Kunnan yhdyskuntasuunnittelu pitää sisällään kaavoituksen, teknisen suunnittelun, maanmittauksen ja muuhun kiinteistötoimeen liittyvät tehtävät.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Kilpailukykyinen tonttitarjonta	Keskustaajaman yleiskaavoitus, kaavamutokset.	Kuntalaisten ja rakentajien palaute.	Keskustan yleiskaavoitus jatkuu.
Uudet investoinnit	Varaudutaan esiselvityksiin.	Tehdyt selvitykset.	Talousarvion 2019 valmisteluun tulevia investointeja selvitetty.

510 Yhdyskuntasuunnittelu	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot		3500	3500	3543,62	43,62	101,25
Toimintamenot	-5000		-5000	-10745,66	-5745,66	214,91
Toimintakate	-5000	3500	-1500	-7202,04	-5702,04	480,14
Suunnitelmapoistot	-39000		-39000	-35302,07	3697,93	90,52
Tilikauden tulos	-44000		-40500	-42504,11	-2004,11	104,95
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-3		-1	-5		488,77
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				72848,63		
Lisäykset				83330,37		
Poistot				-35302,07		
Arvo 31.12.				120876,93		

Selitys poikkeamalle

Seurantien viemäroinnin rakentamisen suunnittelukustannukset vuodelta 2012 on siirretty käyttötalouteen 7.791,19 €.

530 Rakennusten ja kiinteistöjen hoito

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta
Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Sisältää teknisen toimen vastuulla olevat toimitilapalvelut, kuten asuntojen vuokraukset ja liiketilojen vuokraukset.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Kunnossapidosta huolehtiminen	Vuosikorjaustyöt, varaudutaan muutostöihin.	Kiinteistön seurantaohjelma.	Kiinteistön tilaa seurattu seurantaohjelmalla.
Taloudellisuus	Hankintojen kilpailuttaminen.	Kustannussäästö.	Liikuntasalin KVR-urakka kilpailutettu.
Tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen	Myydään ja puretaan tarpeettomia kiinteistöjä.	Tehdyt toimenpiteet.	Yrittäjätalon purkua tai myyntiä selvitetty.

530 Rakennusten ja kiinteistöjen hoito						
	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	619000		619000	628804,58	9804,58	101,58
Toimintamenot	-286000		-286000	-304413,13	-18413,13	106,44
Toimintakate	333000		333000	324391,45	-8608,55	97,41
Suunnitelmapoistot	-28000		-28000	-27345,79	654,21	97,66
Tilikauden tulos	305000		305000	297045,66	-7954,34	97,39
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	210		210	208		99,17
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				190244,70		
Poistot				-27345,79		
Arvo 31.12.				162898,91		

Selitys poikkeamalle

Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallien hoitovastikkeet ja hallien rakennusten – ja alueiden kunnossapitokustannukset ylittyneet.

540 Maa- ja metsätilat

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta
Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Vastuuyksikkö käsittää kunnan maa-alueista ja metsätiloista huolehtimisen sekä ympäristöhuollon.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Metsien hoito	Metsää myydään ja hoidetaan metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.	Metsänhoitosuunnitelman toteutuminen.	Maisemahakkuut Ukonojalla saatiin päätökseen. Metsää myyty Niemelän 25:5 tilalla ja metsänkylvöä suoritettu 20 ha Katajamäntilalla 5:1.
Vesistön tilan seuranta	Osallistutaan Siikajoen yhteistarkkailuun.	Tuloksien seuranta.	Tuloksia seurattu Pyhännänjärven, Pyhännänjoen ja Iso-Lamujärven osalta.

540 Maa- ja metsätalot ja ympäristön huolto	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	56000	59000	115000	145338,54	30338,54	126,38
Toimintamenot	-22000	-4000	-26000	-30479,53	-4479,53	117,23
Toimintakate	34000	55000	89000	114859,01	25859,01	129,06
Tilikauden tulos	34000	55000	89000	114859,01	25859,01	129,06
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	21		56	74		131,38

Selitys poikkeamalle

Metsänmyyntitulot ylittyneet 4.560 € ja metsänhoitokulut ylittyneet 4.953 €.

550 Jätehuolto

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta
Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Vastuuyksikkö vastaa jätehuollon toiminnasta ja kunnan sisäisestä viemärlaitoksesta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Kunnossapito	Tehdään jätevesipumppaamoihin vuosihuollot.	Hälytykset.	Vuosihuolto tehty. Uusittu yksi pumppu koulukeskussa.
Jäteveden hinnan korottaminen	Jäteveden hintaa korotetaan 8 % ja määrätään perusmaksut.	Toteutunut korotus ja määrätyt perusmaksut.	Jäteveden hintaa korotettu 1.4.2018 alkaen 8 %.

550 Jätehuolto	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	271000		271000	269775,22	-1224,78	99,55
Toimintamenot	-300000	-33000	-333000	-336026,32	-3026,32	100,91
Toimintakate	-29000	-33000	-62000	-66251,10	-4251,10	106,86
Suunnitelmapoistot	-36000		-36000	-36175,82	-175,82	100,49
Tilikauden tulos	-65000	-33000	-98000	-102426,92	-4426,92	104,52
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	--18		-39	-43		108,78
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				701614,94		
Lisäpoistot				-8956,10		
Poistot				-27219,72		
Arvo 31.12.				665439,12		

555 Energiahuolto

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta
Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Tarjotaan kotimaisella polttoaineella tuotettua lämpöenergiaa kaukolämpöverkon piirissä oleville kiinteistöille.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Kaukolämmön hinnan korotus	Kaukolämmön hintaa korotetaan 8 %.	Toteutunut korotus.	Korotus tehty 1.4.2018 alkaen.
Lämpöverkosta huolehtiminen	Lämpöverkoston kunnossapito.	Lämpöverkoston toimintavarmuus.	Verkosto toiminut hyvin.

555 Energiahuolto	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	297000		297000	295209,25	-1790,75	99,40
Toimintamenot	-279000		-279000	-292063,54	-13063,54	104,68
Toimintakate	18000		18000	3145,71	-14854,29	17,48
Suunnitelmapoistot	-16000		-16000	-15437,20	562,80	96,48
Tilikauden tulos	2000		2000	-12291,49	-14291,49	-614,57
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	11		11	2		17,79
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				304055,61		
Poistot				-15437,20		
Arvo 31.12.				288618,41		

560 Liikenneväylät ja yleiset alueet

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta
Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Vastuualueelle kuuluvat kaavateiden, kevyenliikenteen väylien, puistojen ja yleisten alueiden hoito ja ylläpito sekä yksityistiet.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Yleisten alueiden kunnossapito	Uimarantojen, leikkipaikkojen ja luontopolkujen kunnossapito.	Tarkastukset ja saatu palaute.	Uimavesien näytteet ovat olleet hyviä. Ahvenjärven luontopolulta on raivattu kaatuneet puut pois.
Työllistäminen	Yleisten alueiden ja reitistöjen kunnossapito ja siistiminen.	Kuntalaisten palaute.	Tukityöllistetty 1.5.2018 alkaen neljä henkilöä.
Tiestön kunnossapito	Tiestöä ja yleisiä alueista kunnossa pidetään hoitosopimuksen mukaisesti. Avustetaan 300 m ja sitä pitempiä yksityisteitä talviaurauksessa ja kesäkunnossapidossa. Kirkkotien pintaveden viemäröinti. Kaavateiden kunnostaminen ja Ukontaipaleella ja Takojantiellä.	Kuntalaisten palaute. Tehdyt toimenpiteet.	Tiestön talvi- ja kesäkunnossapito kilpailutettu. Avustettu yli 300 metriä pitkiä yksityisteitä talviaurauksessa ja kesäkunnossapidossa. Kirkkotien pintaveden poistoa ei ole tehty. Kaavateitä Ukonojantaipaleella ja Takojantiellä ei ole kunnostettu.
Viihtyisyyden ylläpito	Kesäkatkat keskustajamaan.	Saatu palaute.	Toteutunut.

560 Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet						
	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot						
Toimintamenot	-104000		-104000	-92190,10	11809,90	88,64
Toimintakate	-104000		-104000	-92190,10	11809,90	88,64
Suunnitelmapoistot	-72000		-72000	-76956,32	-4956,32	106,88
Tilikauden tulos	-176000		-176000	-169146,42	-6853,58	96,11
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-66		-66	-59		90,24
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				716817,29		
Lisäykset				829696,18		
Poistot				-76956,32		
Arvo 31.12.				1469557,15		

600 Rakennusvalvonta

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta
Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Rakennus- ja maa-ainesvalvonnan palvelujen tarjoaminen kuntalaisille.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Soramonttujen maise- moinnin parantaminen	Opastetaan soramonttujen maisemoinnissa.	Tarkastukset.	Soramonttujen tarkastuk- set suorittanut Ympäris- töpalvelu Helmi.
Laadukas rakentaminen	Työmaapäiväkirja ja huoltokir- ja rakentajille. Opastetaan vanhuksia korjausavustusasi- oissa.	Korjausavustuskohteiden määrä.	Korjausavustuskohteita 2 kpl. Rakennuslupia myönnetty 16 kpl, toimenpidelupia 5 kpl ja ilmoituksia 4 kpl. Suurimmat rakennus- hankkeet ovat Liikekes- kus, Feelian tuotantolai- tos ja liikuntahalli.
Viihtyisyyden ylläpito	Pidetään siisteyskatselmus	Toteutuneet katselmuk- set.	Siisteyskatselmus pidet- tiin kirkonkylällä. Huo- mautuksia annettiin kol- me kappaletta.

600 Rakennusvalvonta	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	8000	4600	12600	13636,10	1036,10	108,22
Toimintamenot	-45000		-45000	-39143,06	5856,94	86,98
Toimintakate	-37000	4600	-32400	-25506,96	6893,04	78,73
Tilikauden tulos	-37000	4600	-32400	-25506,96	6893,04	78,73
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557		-23			-16	80,14

Poikkeama

Rakennusvalvontamaksuja 1.036,10 € arvioitua enemmän.

610 Palo- ja pelastustoimi

Tilivelvolliset

Tekninen lautakunta
Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Palo- ja pelastustoimen palvelujen tarjoaminen kuntalaisille.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Päivälähdön turvaaminen	Toimitaan Jokilaaksojen pelastuslaitoksen suunnitelman mukaan.	Toimintakertomus.	Toiminta on ollut suunnitelman mukaista.
Kehittäminen	Osallistutaan Jokipelastuksen päätöksentekoon ja kehittämiseen.	Kokoukset.	Kunta on osallistunut Jokipelastuksen kokouksiin.

610 Palo- ja pelastustoimi						
	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
		muutokset	muutosten jälkeen			
Toimintatulot	41000		41000	40536,00	-464,00	98,87
Toimintamenot	-221000		-221000	-214892,08	6107,92	97,24
Toimintakate	-180000		-180000	-174356,08	5643,92	96,86
Suunnitelmapoistot	-12000		-12000	-51255,21	-39255,21	427,13
Tilikauden tulos	-192000		-192000	-225611,29	-33611,29	117,51
€/asukas Ta 1585, Tot. 1557	-114		-114	-112		98,61
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				200998,19		
Lisäpoistot				-40265,38		
Poistot				-10989,83		
Arvo 31.12.				149742,98		

50 Tekninen lautakunta yhteensä						
	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	1292000	67100	1359100	1396843,31	37743,31	102,78
Toimintamenot	-1314000	-37000	-1351000	1376550,25	-25550,25	101,89
Toimintakate	-22000	30100	8100	20293,06	12193,06	250,53
Suunnitelmapoistot	-203000		-203000	-242472,41	-39472,41	119,44
Tilikauden tulos	-225000	30100	-194900	-222179,35	-27279,35	114,00
€/asukas Ta 1585 Tot 1557	-14		5	13		255,04
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				2186579,82		
Lisäykset				913026,55		
Lisäpoistot				-49221,48		
Poistot				-193250,93		
Arvo 31.12.				2857133,96		

Käyttötalous yhteensä						
Talous	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatulot	2797000	83800	2880800	2980178,46	99378,46	103,45
Toimintamenot	-12507000	-77600	-12584600	-12413608,93	170991,07	98,64
Toimintakate	-9710000	6200	-9703800	-9433430,47	270369,53	97,21
Suunnitelmapoistot	-385000		-385000	-463420,92	-78420,92	120,37
Tilikauden tulos	-10095000	6200	-10088800	-9896581,39	191948,61	98,10
€/asukas Ta 1585 Tot 1557	-6126		-63122	-6059		98,96
Pysyvien vastaavien hyödykkeet						
Arvo 1.1.				4509503,16		
Lisäykset				1019757,28		
Lisäpoistot				-54083,52		
Poistot				-399885,24		
Arvo 31.12.				5065839,24		

8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoinen /Sisäinen	Talous- arvio	Talous- arvio muutos	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Tot %	Toteu- tuma ed.vuosi
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1546600	6000	1552600	1608118,38	55518,38	103,58	1516088
Maksutuotot	291000	4600	295600	293623,46	-1976,54	99,33	321370
Tuet ja avustukset	88800	10100	98900	119279,57	20379,57	120,61	131537
Vuokratuotot	792800		792800	804047,40	11247,40	101,42	810859
Muut toimintatuotot	77800	63100	140900	155109,65	14209,65	110,08	73362
Toimintatuotot yhteensä	2797000	83800	2880800	2980178,46	99378,46	103,45	2853216
Toimintakulut							
Palkat ja palkkiot	-3804200	-14240	-3818440	-3830173,54	11733,54	100,31	-3708229
Eläkkeet	-825100	-8010	-833110	-848829,04	15719,04	101,89	-842308
Muut henkilöstökulut	-160300	-1900	-162200	-116330,81	-45869,19	71,72	-134630
Palvelujen ostot	-5989900	-37860	-6027760	-5891813,38	-135946,62	97,74	-5678787
Aineet ,tarvikkeet ja tavarat	-944100	-10790	-954890	-987092,45	32202,45	103,37	-969386
Avustukset	-399000	3000	-396000	-362099,99	-33900,01	91,44	-343823
Vuokrat	-343600	-1500	-345100	-329216,55	-15883,45	95,40	-319814
Muut toimintakulut	-40800	-6300	-47100	-48053,17	953,17	102,02	-36901
Toimintakulut yhteensä	-12507000	-77600	-12584600	-12413608,93	-170991,07	98,64	-12033878
Toimintakate	-9710000	6200	-9703800	-9433430,47	-270369,53	97,21	-9180662
Verotulot	4760000	104000	4864000	4664779,42	-199220,58	95,90	4792854
Valtionosuudet	5510000	7000	5517000	5616975,00	99975,00	101,81	5704242
Rahoitustuotot ja kulut							
Korkotuotot	6300	2600	8900	8306,33	593,67	93,33	12115
Muut rahoitustuotot	10400	13000	23400	24343,24	943,24	104,03	10592
Korkokulut	-17000		-17000	-15404,96	-1595,04	90,62	-21874
Muut rahoituskulut	-9700		-9700	-9599,83	-100,17	98,97	-9637
Rahoitustuotot ja kulut	-10000	15600	5600	7644,78	-2044,78	136,51	-8803
Vuosikate	550000	132800	682800	855968,73	173168,73	125,36	1307631
Poistot ja arvonalentumiset Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset	-385000		-385000	-463420,92	-78420,92	120,37	-646928
Tilikauden tulos	165000	132800	297800	392547,81	94747,81	131,82	660703
Poistoeron muutos	55000		55000	71926,52	16926,52	130,78	-365520
Varausten muutos				-200000,00	-200000,00		
Tilikauden ylijäämä	220000	132800	352800	264474,33	88325,67	74,96	295182

Tuloslaskelmaosan toteutumisen erittelyt

Verotulojen erittely						
Verotulot vuodelta 2018	Talous- arvio	Talous- arvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Tot %
Kunnan tulovero	3725000	40000	3765000	3562420,43	-202579,57	94,6
Osuus yhteisöveron tuotosta	585000	31000	616000	621609,22	5609,22	100,9
Kiinteistövero	450000	33000	483000	480749,77	-2250,23	99,5
Verotulot yhteensä	4760000	104000	4864000	4664779,42	-199220,58	95,9

Tuloveron määräytymisen perusteita

Verovuosi 2018	Tulovero %	Kiinteistövero%		Vapaa-ajan asunto	Yleis- hyödyllinen yhteisö	Voima- laitos
		Yleinen	Vakituinen asunto			
Verovuosi 2013	19,75	0,75	0,50	1,10	0,00	
Verovuosi 2014	19,75	0,75	0,50	1,10	0,00	
Verovuosi 2015	19,75	0,95	0,60	1,20	0,00	
Verovuosi 2016	19,75	0,95	0,60	1,20	0,00	
Verovuosi 2017	19,75	0,95	0,60	1,20	0,00	3,10
Verovuosi 2018	19,75	0,95	0,60	1,20	0,00	3,10

Valtionosuuksien erittely

	Talous- arvio	Talous- arvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Tot %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5510000	7000	5517000	5721349,00		
Siitä: verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus				1273753,00		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet				-104374,00		
Valtionosuudet yhteensä	5510000	7000	5517000	5616975,00	99975,00	101,81

8.3 Investointien toteutuminen

Investoinnit	Talousarvio	Talousarvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Hallinto-osasto						
Kiinteä omaisuus						
1101 Hallinto-osaston kiinteäomaisuus						
Menot	-5000	-108100	-113100	-113130,67	-30,67	100,03
Tulot	10000	19100	29100	30237,17	1137,17	103,91
Nettomeno	5000	-89000	-84000	-82893,50	1106,50	98,68
Tavoitteet: Varaudutaan maa-alueiden ostoon ja myyntiin. Toteutuminen: Maa-alueita myytiin mm. Arinan Kiinteistöt Oy:lle, Feelia Oy:lle ja As Oy Pyhännän Ahjotielle. Lisäksi tehtiin maanvaihtokauppa Latvaenergia Oy:n kanssa.						
Kiinteä omaisuus yhteensä	5000	-89000	-84000	-82893,50	1106,50	98,68
Irtain omaisuus						
1401 Hallinto-osaston kalusto						
Menot	-5000	50000				
Nettomeno						
Tavoitteet: Varaudutaan hankkimaan atk- ja muita kalusteita hallinto-osastolle. Toteutuminen: Hankintoja ei tehty.						
Aineettomat oikeudet						
1602 Osakkeet						
Menot	-121000		-121000	-120454,86	545,14	99,55
Nettomeno	-121000		-121000	-120454,86	545,14	99,55
Tavoitteet: Kiinteistöosakeyhtiö Pyhännän Teollisuushallin ja As Oy Pyhännän Kirkkotien pääomavastikkeet. Toteutuminen: Pääomavastikkeet maksettu.						
Yleinen hallinto yhteensä						
Menot	-131000	-108100	-234100	-233585,53	514,47	99,78
Tulot	10000	19100	29100	30237,17	1137,17	103,91
Nettomeno	-121000	-89000	-205000	-203348,36	1651,64	99,19
Perusturvalautakunta						
Talonrakennus						
3201 Terveysaseman peruskorjaus						
Menot	-10000	10000				
Netto	-10000	10000				
Tavoitteet: Terveysaseman peruskorjaus. Toteutuminen: Hanke ei toteutunut.						
Talonrakennus yhteensä	-10000	10000				
Perusturvalautakunta yhteensä						
Menot	-10000	-10000				
Nettomeno	-10000	-10000				
Sivistyslautakunta						
Talonrakennus						
4219 Liikuntahallin laajennus						
Menot	-300000	-120000	-420000	-451768,01	-31768,01	107,56
Valtionosuudet	90000	36000	126000	126060,00	60,00	100,05
Nettomeno	-210000	-840000	-294000	-325708,01	31708,01	110,79
Tavoitteet: Liikuntahallin laajennus ja kuntosali. Toteutuminen: Liikuntahallin laajennus toteutunut aikataulun mukaisesti 31.12.2018 mennessä. Hankkeelle on myönnetty opetus- ja kulttuuriministeriön 330.000 € avustus. Hanke jatkuu 2019.						

Investoinnit	Talousarvio	Talous- arvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Irtain omaisuus						
4409 Peruskoulun tietotekniikkahankinnat						
Menot	-20000		-20000	-19757,97	242,03	98,79
Nettomeno	-20000		-20000	-19757,97	242,03	98,79
Tavoitteet: Päivitetään luokkien atk-varustusta.						
Toteutuminen: Päivitettiin henkilökunnan työasemina toimivat tietokoneet, päivitettiin vanhat puhelimet sekä kameravalvonta palvelin.						
4410 Kalusteet esikoulu-päiväkoti						
Menot		-70000	-70000	-70022,76	-22,76	100,03
Nettomeno		-70000	-70000	-70022,76	-22,76	100,03
Toteutuminen: Kalustehankinta toteutettiin käänteisenä kilpailuksena.						
4502 Jäänhoitokone						
Menot		-17000	-17000	-16950,00	50,00	99,71
Nettomeno		-17000	-17000	-16950,00	50,00	99,71
Toteutuminen: Jäänhoitokone hankittu.						
Sivistyslautakunta yhteensä						
Menot	-320000	-207000	-527000	-558498,74	-31498,74	105,98
Valtionosuudet	90000	36000	126000	126060,00	60,00	100,05
Nettomeno	-230000	-171000	-401000	-432438,74	-31438,74	107,84
Tekninen lautakunta						
Julkinen käyttöomaisuus						
6306 Keskus- ja Manuntien parantaminen						
Menot	-70000		-70000	-59569,72	10430,28	85,10
Nettomeno	-70000		-70000	-59569,72	10430,28	85,10
Tavoitteet: Keskustaajaman viihtyisyyden parantaminen ELY-Keskuksen yhteishankkeella.						
Toteutuminen: Keskustie ja Manuntie peruskorjattiin. Lisäksi rakennettiin bussipysäkkejä, hulavesijärjestelmä, uusittiin valaistusta ja parannettiin liikenneturvallisuutta.						
6326 Koivukujan vene- ja uimapaikka						
Menot	-50000	-6000	-56000	-56006,33	-6,33	100,01
Nettomeno	-50000	-6000	-56000	-56006,33	-6,33	100,01
Tavoitteet: Vene- ja uimapaikan rakentaminen Koivukujan päähän.						
Toteutuminen: Vene- ja uimapaikka rakennettiin.						
6330 Kaavateiden rakentaminen						
Menot	-200000	-390000	-590000	-582593,46	7406,54	98,74
Rahoitusosuudet	80000	-80000				
Nettomeno	-120000	-470000	-590000	-582593,46	7406,54	98,74
Tavoitteet: Tulevan liikekeskuksen liikennejärjestelyt.						
Toteutuminen: Liikennejärjestelyt rakennettu. Tehty uusi liittymä kantatie 88:lle ja Kairantie rakennettiin uuteen paikkaan.						
6334 Kaavateiden päällystäminen						
Menot	-40000	-5200	-45200	-45135,77	64,23	99,86
Nettomeno	-40000	-5200	-45200	-45135,77	64,23	99,86
Tavoitteet: Tukkitien ja Hakasuontien päällystäminen. Suunnitelmavuosina varaudutaan rakennettavien kaavateiden päällystämiseen.						
Toteutuminen: Päällystettiin Hakasuontie, Järvitien loppuosa ja tehtiin levennyksiä Leiviskäntielle.						

Investoinnit	Talousarvio	Talous- arvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
6335 Leiviskänkankaan asfaltointityö						
Menot		-67300	-67300	-67286,84	13,16	99,98
Nettomeno		-67300	-67300	-67286,84	13,16	99,98
Toteutuminen: Päällystettiin Tukkitie ja Pölkkytie.						
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
6504 Muut viemäriverkostot						
Menot				7791,19	7791,19	
Nettomeno				7791,19	7791,19	
Toteutuminen: Siirretty käyttötalousmenoksi Seurantien viemäriverkon suunnittelukustannukset vuodelta 2012.						
6507 Kaukolämpölinjojen rakentaminen						
Menot	-10000	10000				
Nettomeno	-10000	10000				
Tavoitteet: Varaudutaan kaukolämpöverkon rakentamiseen Saturannan asuntoalueelle.						
Toteutuminen: Ei toteutunut.						
Aineeton käyttöomaisuus						
6609 Kaavoitus						
Menot	-40000		-40000	-34867,20	5132,80	87,17
Nettomeno	-40000		-40000	-34867,20	5132,80	87,17
Tavoitteet: Keskustan yleiskaavoituksen jatkaminen ja varautuminen asemakaavamuutoksiin.						
Toteutuminen: Keskustan yleiskaavoitusta jatkettiin ja tehtiin Koivukujalle ja Antintielle kaavamuutos.						
Tekninen lautakunta yhteensä						
Menot	-410000	-458500	-868500	-837668,13	30831,87	96,45
Tulot	80000	-80000				
Nettomeno	-330000	-538500	-868500	-837668,13	30831,87	96,45
Investointiosa						
Yhteensä						
Menot	-871000	-758600	-1629600	-1629752,40	-152,40	100,01
Myynnit	10000	19100	29100	30237,17	1137,17	103,91
Valtionosuudet	170000	44000	126000	126060,00	60,00	100,05
Nettomeno	-691000	-783500	-1474500	-1473455,23	1044,77	99,93

8.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Talous- arvio	Talous- arvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Tot %
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	550000	132800	682800	855968,73	173168,73	125,36
Tulorahoituksen korjaukset	-15000	-53000	-68000	-68248,50	-248,50	100,37
Toiminnan rahavirta	535000	79800	614800	787720,23	172920,23	128,13
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-871000	-758600	-1629600	-1629752,40	152,40	100,01
Rahoitusosuudet investointimenoihin	170000	-44000	126000	126060,00	-60,00	100,05
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	25000	72100	97100	98485,67	-1385,67	101,43
Investointien rahavirta	-676000	-730500	-1406500	-1405206,73	-1293,27	99,91
Toiminnan ja investointien rahavirta	-141000	-650700	-791700	-617486,50	174213,50	78,00
Rahoituksen rahavirta						
Antolainasaamisten lisäys		-160000	-160000	-160000,00		100,00
Antolainasaamisten vähennys	15500	160000	175500	175490,04	9,96	99,99
Antolainauksen muutokset yht.	15500		15500	15490,04	9,96	99,94
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-396500		-396500	-396488,00	12,00	100,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500000	100000	600000	600000,00	0,00	100,00
Lainakannan muutokset yht.	103500	100000	203500	203512,00	12,00	100,01
Muut maksuvalmiuden muutokset				139332,99	139332,99	
Rahoituksen rahavirta	119000	100000	219000	358335,03	139335,03	163,62
Rahavarojen muutos	-22000	-550700	-572700	-259151,47	313548,53	45,25
Rahavarat 31.12.				323465,90		
Rahavarat 1.1.				582617,37		
				-259151,47		

8.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Käyttötalousosa	Sitovuus	Talousarvio	Talousarvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
Keskusvaalilautakunta							
Vaalit	N						
Menot		-8000	6000	-2000	-1957,11	-42,89	97,86
Tulot		4000	-1400	2600	2571,80	28,20	98,92
Netto		-4000	4600	600	614,69	-14,69	102,45
Tarkastuslautakunta							
Vaalit	N						
Menot		-15000		-15000	-16065,23	1065,23	107,10
Netto		-15000		-15000	-16065,23	1065,23	107,10
Kunnanhallitus							
Yleinen hallinto							
Menot	N	-602000	-10000	-612000	-580185,18	-31814,82	94,80
Tulot		270000		270000	274519,26	-4519,26	101,67
Netto		-332000	-10000	-342000	-305665,92	-36334,08	89,38
Muut palvelut							
Menot	N	-79000	-25000	-104000	-97282,86	-6717,14	93,54
Tulot		37000	11500	48500	50631,55	-2321,55	104,39
Netto		-42000	-13500	-55500	-46651,31	-8848,69	84,06
Elinkeinoelämän edistäminen							
Menot	N	-54000		-54000	-43155,38	-10844,62	79,92
Netto		-54000		-54000	-43155,38	-10844,62	79,92
Maaseudun kehittäminen							
Menot	N	-34000	6000	-28000	-19421,02	-8578,98	69,36
Netto		-34000	6000	-28000	-19421,02	-8578,98	69,36
Kunnanhallitus yhteensä							
Menot	N	-769000	-29000	-798000	-740044,44	-57955,56	92,74
Tulot		307000	11500	318500	325150,81	-6650,81	102,09
Netto		-462000	-17500	-479500	-414893,63	-64606,37	86,53
Perusturvalautakunta							
Hallinto ja sosiaalitoimisto							
Menot	N	-165000		-165000	-142257,44	-22742,56	86,22
Netto		-165000		-165000	-142257,44	-22742,56	86,22
Lasten ja nuorten tukitoimet							
Menot	N	-158000	-60000	-218000	-223417,63	5417,63	102,49
Tulot		4000		4000	6902,88	-2902,88	172,57
Netto		-154000	-60000	-214000	-216514,75	2514,75	101,18
Vanhusten laitospalvelut							
Menot	N	-65000		-65000	-53701,11	-11298,89	82,62
Tulot		10000		10000	11436,56	-1436,56	114,37
Netto		-55000		-55000	-42264,55	-12735,45	76,84
Kotipalvelu							
Menot		-463000		-463000	-475284,70	12284,70	102,65
Tulot		119000		119000	118682,63	317,37	99,73
Netto		-344000		-344000	-356602,07	12602,07	103,66
Vammaisten laitospalvelut ja suojayö							
Menot	N	-202000	-11000	-213000	-215698,20	2698,20	101,27
Tulot		11000		11000	13145,45	-2145,45	119,50
Netto		-191000	-11000	-202000	202552,75	552,75	100,27
Muut vanhusten ja vammaisten palvelut							
Menot	N	-1830000		-1830000	-1881914,78	51914,78	102,84
Tulot		349000		349000	364062,41	-15062,41	104,32
Netto		-1481000		-1481000	-1517852,37	36852,37	102,49

Käyttötalousoosa	Sitovuus	Talousarvio	Talousarvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
Päihdehuolto	N						
Menot		-22000	-4000	-26000	-24741,98	-1258,02	95,16
Tulot		6000		6000	5688,48	311,52	94,81
Netto		-16000	-4000	-20000	-19053,50	-946,50	95,27
Terveyden- ja sairaanhoito	N						
Menot		-3205000	64000	-3141000	-3065724,81	-75275,19	97,60
Tulot		42000		42000	39600,00	24000,00	94,29
Netto		-3163000	64000	-3099000	-3026124,81	-72875,19	97,65
Muu sosiaali- ja terveystoimi	N						
Menot		-148000		-148000	-155449,09	7449,09	105,03
Tulot		11000		11000	18454,69	-7454,69	167,77
Netto		-137000		-137000	-136994,40	-5,60	100,00
Perusturvalautakunta yhteensä	N						
Menot		-6258000	-11000	-6269000	-6238189,74	-30810,26	99,51
Tulot		552000		552000	577973,10	-25973,10	104,71
Netto		-5706000	-11000	-5717000	-5660216,64	-56783,36	99,01
Sivistyslautakunta							
Hallinto ja koulutoimisto	N						
Menot		-69000	-6600	-75600	-68132,45	-7467,55	90,12
Tulot		22000	6600	28600	28163,08	436,92	98,47
Netto		-47000		-47000	-39969,37	-7030,63	85,04
Keskuskeittiö	N						
Menot		-358000		-358000	-366991,78	8991,78	102,51
Tulot		358000		358000	366991,78	-8991,78	102,51
Netto							
Perusopetus	N						
Menot		-2353000		-2353000	-2262372,82	-90627,18	96,15
Tulot		166000		166000	187788,08	-21788,08	113,13
Netto		-2187000		-2187000	-2074584,74	-112415,26	94,86
Esiopetus	N						
Menot		-211000		-211000	-246243,21	35243,16	116,70
Tulot		6000		6000	4993,52	1006,48	83,23
Netto		-205000		-205000	-241249,64	36249,64	117,68
Päivähoito	N						
Menot		-811000		-811000	-818436,21	7436,21	100,92
Tulot		78000		78000	73840,45	4159,55	94,67
Netto		-733000		-733000	-744595,76	11595,76	101,58
Vapaa-aikatoimi	N						
Menot		-225000		-225000	-198247,38	-26752,62	88,11
Tulot		7000		7000	12327,89	-5327,89	176,11
Netto		-218000		-218000	-185919,49	-32080,51	85,28
Kulttuuritoimi	N						
Menot		-298000		-298000	-301326,87	3326,87	101,12
Tulot		5000		5000	3534,64	1465,36	70,69
Netto		-293000		-293000	-297792,23	4792,23	101,64
Sivistyslautakunta yhteensä	N						
Menot		-4325000	-6600	-4331600	-4261750,67	-69849,33	98,39
Tulot		642000	6000	6486000	677639,44	-29039,44	104,48
Netto		-3683000		-3683000	-3584111,23	-98888,77	97,31

Käyttötalousoosa	Sitovuus	Talousarvio	Talousarvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot%
Tekninen lautakunta							
Hallinto ja tekninen toimisto	N						
Menot		-52000		-52000	-56596,83	4596,83	108,84
Netto		-52000		-52000	-56596,83	4596,83	108,84
Yhdyskuntasuunnittelu	N						
Menot		-44000		-44000	-46047,73	2047,73	104,65
Tulot			3500	3500	3543,62	-43,62	101,25
Netto		-44000		-40500	-42504,11	2004,11	104,95
Rakennusten ja kiinteistöjen hoito	N						
Menot		-314000		-314000	-331758,92	17758,92	105,66
Tulot		619000		619000	628804,58	-9804,58	101,58
Netto		305000		305000	297045,66	7954,34	97,39
Maa- ja metsätilat ja ympäristön huolto	N						
Menot		-22000	-4000	-26000	-30479,53	4479,53	117,23
Tulot		56000	59000	115000	145338,54	-30338,54	126,38
Netto		34000	55000	89000	114859,01	-25859,01	129,06
Jätehuolto	N						
Menot		-336000	-33000	-369000	-372202,14	3202,14	100,87
Tulot		271000		271000	269775,22	1224,78	99,55
Netto		-65000	-33000	-98000	102426,92	4426,92	104,52
Energiahuolto	N						
Menot		-295000		-295000	-307500,74	12500,74	104,24
Tulot		297000		297000	295209,25	1790,75	99,40
Netto		2000		2000	-12291,49	14291,49	-614,57
Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet	N						
Menot		-176000		-176000	-169146,42	-6853,58	96,11
Netto		-176000		-176000	-169146,42	-6853,58	96,11
Rakennusvalvonta	N						
Menot		-45000		-45000	-39143,06	-5856,96	86,98
Tulot		8000	4600	12600	13636,10	-1036,10	108,22
Netto		-37000	4600	-32400	-25506,96	-6896,18	78,73
Palo- ja pelastustoimi	N						
Menot		-233000		-233000	-266147,29	33147,29	114,23
Tulot		41000	4600	41000	40536,00	464,00	98,87
Netto		-192000	4600	-192000	-225611,29	33611,29	117,51
Tekninen lautakunta yhteensä	N						
Menot		-1517000	-37000	-1554000	-1619022,66	66022,66	104,18
Tulot		1292000	67100	1359100	1396843,31	-37743,31	102,78
Netto		-225000	30100	-194900	-222179,35	27279,35	114,00
Käyttötalous yhteensä	N						
Menot		-12892000	-72400	-12969600	-12877029,85	-92570,15	99,29
Tulot		2797000	83800	2880800	2980178,46	-99378,46	103,45
Netto		-10095000	6200	-10088800	-9896851,39	-191948,61	98,10

Investointiosa	Sito-	Talous-	Talous-	Talousarvio	Toteu-	Poik-	Tot%
Yleinen hallinto	vuus	arvio	arvio	muutosten	tuma	keama	
			muutos	jälkeen			
Kiinteä omaisuus							
1101 Hallinto-osaston kiinteäomaisuus							
Menot		-5000	-108100	-113100	-113130,67	-30,67	100,03
Tulot		10000	19100	29100	30237,17	1137,17	103,91
Nettomeno		5000	-89000	-84000	-82893,50	1106,50	98,68
Irtain omaisuus							
1401 Hallinto-osaston kalusto							
Menot		-5000	5000				
Nettomeno		-5000	5000				
Aineettomat oikeudet							
1602 Osakkeet							
Menot		-121000		-121000	-120454,86	545,14	99,55
Nettomeno		-121000		-121000	-120454,86	545,14	99,55
Yleinen hallinto yhteensä							
Menot		-131000	-108100	-234100	-233585,53	514,47	99,78
Tulot		10000	19100	29100	30237,17	1137,17	103,91
Nettomeno		-121000	-89000	-205000	-203348,36	1651,64	99,19
Perusturvalautakunta							
Talonrakennus							
3201 Terveysaseman peruskorjaus							
Menot		-10000	10000				
Netto		-10000	10000				
Perusturvalautakunta yhteensä							
Menot		-10000	10000				
Nettomeno		-10000	10000				
Sivistyslautakunta							
Talonrakennus							
4219 Liikuntahallin laajennus							
Menot		-300000	-120000	-420000	-451768,01	-31768,01	107,56
Valtionosuudet		90000	36000	126000	126060,00	60,00	100,05
Nettomeno		-210000	-840000	-294000	-325708,01	31708,01	110,79
Irtain omaisuus							
4409 Peruskoulun tietotekniikkahankinnat							
Menot		-20000		-20000	-19757,97	242,03	98,79
Nettomeno		-20000		-20000	-19757,97	242,03	98,79
4410 Kalusteet esikoulu-päiväkoti							
Menot			-70000	-70000	-70022,76	-22,76	100,03
Nettomeno			-70000	-70000	-70022,76	-22,76	100,03
4502 Jäänhoitokone							
Menot			-17000	-17000	-16950,00	50,00	99,71
Nettomeno			-17000	-17000	-16950,00	50,00	99,71
Sivistyslautakunta yhteensä							
Menot		-320000	-207000	-527000	-558498,74	-31498,74	105,98
Valtionosuudet		90000	36000	126000	126060,00	60,00	100,05
Nettomeno		-230000	-171000	-401000	-432438,74	-31438,74	107,84

Investointiosa	Sito-	Talous-	Talous-	Talousarvio	Toteu-	Poik-	Tot%
Yleinen hallinto	vuus	arvio	arvio	muutosten	tuma	keama	
			muutos	jälkeen			
Tekninen lautakunta							
Julkinen käyttöomaisuus							
6306 Keskus- ja Manuntien parantaminen							
Menot		-70000		-70000	-59569,72	10430,28	85,10
Nettomeno		-70000		-70000	-59569,72	10430,28	85,10
6326 Koivukujan vene- ja uimapaikka							
Menot		-50000	-6000	-56000	-56006,33	-6,33	100,01
Nettomeno		-50000	-6000	-56000	-56006,33	-6,33	100,01
6330 Kaavateiden rakentaminen							
Menot		-200000	-390000	-590000	-582593,46	7406,54	98,74
Rahoitusosuudet		80000	-80000				
Nettomeno		-120000	-470000	-590000	-582593,46	7406,54	98,74
6334 Kaavateiden päällystäminen							
Menot		-40000	-5200	-45200	-45135,77	64,23	99,86
Nettomeno		-40000	-5200	-45200	-45135,77	64,23	99,86
6335 Leiviskänkankaan asfaltointityö							
Menot			-67300	-67300	-67286,84	13,16	99,98
Nettomeno			-67300	-67300	-67286,84	13,16	99,98
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
6504 Muut viemäriverkostot							
Menot					7791,19	7791,19	
Nettomeno					7791,19	7791,19	
6507 Kaukolämpölinjojen rakentaminen							
Menot		-10000	10000				
Nettomeno		-10000	10000				
Aineeton käyttöomaisuus							
6609 Kaavoitus							
Menot		-40000		-40000	-34867,20	5132,80	87,17
Nettomeno		-40000		-40000	-34867,20	5132,80	87,17
Tekninen lautakunta yhteensä							
Menot		-410000	-458500	-868500	-837668,13	30831,87	96,45
Tulot		80000	-80000				
Nettomeno		-330000	-538500	-86500	-837668,13	30831,87	96,45
Investointiosa yhteensä							
Menot		-871000	-758600	-1629600	-1629752,40	-152,40	100,01
Myynnit		10000	19100	29100	30237,17	1137,17	103,91
Valtionosuudet		170000	44000	126000	126060,00	60,00	100,05
Nettomeno		-691000	-783500	-1474500	-1473455,23	1044,77	99,93
Tuloslaskelmaosa							
Verotulot		4760000	104000	4864000	4664779,42	-199220,58	95,90
Valtionosuudet		5510000	7000	5517000	5616975,00	99975,00	101,81
Korkotuotot		6300	2600	8900	8306,33	-593,67	93,33
Muut rahoitustuotot		10400	13000	23400	24343,24	943,24	104,03
Korkokulut		-17000		-17000	-15404,96	-1595,04	90,62
Muut rahoituskulut		9700		-9700	-9599,83	-100,17	98,97
Rahoitusosa							
Pitkäaikaisten saamisten muutokset							
Antolainasaamisten lisäys			-160000	-160000	-160000	0,00	100,00
Antolainasaamisten vähennys		15500	160000	175500	175490,04	9,96	99,99
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-396500		-396500	-396488,00	-12,00	100,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos		500000	100000	600000	600000,00	0,00	100,00
Rahoituksen rahavirta		119000	100000	219000	358355,03	-139355,03	163,63
Vaikutus maksuvalmiuteen		-22000	-550700	-572700	-259151,47	-313548,53	45,25

9 Tilinpäätöslaskelmat

9.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (ulkoinen)

	2018	2017
Toimintatuotot		
Myyntituotot	909 468,16	832 489,56
Maksutuotot	293 623,46	321 370,03
Tuet ja avustukset	119 279,57	131 536,75
Vuokratuotot	748 347,40	746 005,51
Muut toimintatuotot	155 109,65	73 362,45
	2 225 828,26	2 104 764,30
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-3 830 173,54	-3 708 229,22
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-848 829,04	-842 307,97
Muut henkilösivukulut	-116 330,81	-134 630,31
Palvelujen ostot	-5 281 747,33	-5 078 135,87
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-898 508,30	-886 438,53
Avustukset	-362 099,99	-343 822,59
Vuokrat	-273 516,55	-254 960,67
Muut toimintakulut	-48 053,17	-36 900,87
	-11 659 258,73	-11 285 426,03
Toimintakate	-9 433 430,47	-9 180 661,73
Verotulot	4 664 779,42	4 792 853,83
Valtionosuudet	5 616 975,00	5 704 242,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	8 306,33	12 115,16
Muut rahoitustuotot	14 924,61	1 173,56
Korkokulut	-15 404,96	-21 873,99
Muut rahoituskulut	-181,20	-217,87
	-7 644,77	-8 803,14
Vuosikate	855 968,73	1 307 630,96
Poistot ja arvonalentumiset Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset	-463 420,92	-646 928,21
Tilikauden tulos	392 547,81	660 702,75
Poistoeron muutos	-71 926,52	-365 520,44
Varausten muutos	-200 000,00	
Tilikauden ylijäämä	264 474,33	295 182,31

9.2 Rahoituslaskelma

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	855 968,73	1 307 630,96
Tulorahoituksen korjauserät	-68 248,50	-11 090,76
Toiminnan rahavirta	787 720,23	1 296 540,20
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 629 752,40	-1 005 101,60
Rahoitusosuudet investointimenoihin	126 060,00	29 689,07
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	98 485,67	67 457,99
Investointien rahavirta	-1 405 206,73	-907 954,54
Toiminnan ja investointien rahavirta	617 486,50	388 585,66
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamiset lisäykset	-160 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset	175 490,04	1 184 156,72
Antolainauksen muutokset	15 490,04	1 184 156,72
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-396 488,00	-396 488,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	600 000,00	-800 000,00
Lainakannan muutokset	203 512,00	-1 196 488,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-28 163,08	-11 037,85
Saamisten muutos	-64 784,94	67 840,83
Korottomien velkojen muutos	232 281,01	-2 970,17
Muut maksuvalmiuden muutokset	139 332,99	53 832,81
Rahoituksen rahavirta	358 335,03	41 501,53
Rahavarojen muutos	-259 151,47	430 087,19
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	323 465,90	582 617,37
Rahavarat 1.1.	582 617,37	152 530,18
	-259 151,47	430 087,19

9.3 Tase

VASTAAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	238 961,61	214 950,53
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	238 961,61	214 950,53
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 177 682,66	1 083 310,16
Rakennukset	2 123 688,04	2 335 341,65
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 532 097,06	1 848 753,95
Koneet ja kalusto	171 092,53	110 456,75
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	327 316,99	88 446,40
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	6 331 877,28	5 466 308,91
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7 776 970,55	7 656 515,69
Muut lainasaamiset	163 393,22	178 883,26
Muut saamiset	750,00	750,00
Sijoitukset yhteensä	7 941 113,77	7 836 148,95
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	14 511 952,66	13 517 408,39
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9 164,62	9 166,46
	9 164,62	9 166,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	340 164,52	285 891,92
Muut saamiset	118 652,10	65 102,72
Siirtosaamiset	181 211,79	224 248,83
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	640 028,41	575 243,47
Saamiset yhteensä	640 028,41	575 243,47
Rahat ja pankkisaamiset	323 465,90	582 617,37
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	963 494,31	1 157 860,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15 484 611,59	14 684 435,69

VASTATTAVAA	2018	2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 255 102,62	5 255 102,62
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	3 744 909,79	3 449 727,48
Tilikauden yli- / alijäämä	264 474,33	295 182,31
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	9 264 486,74	9 000 012,41
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	666 609,20	738 535,72
Vapaaehtoiset varaukset	700 000,00	500 000,00
	1 366 609,20	1 238 535,72
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	38 175,46	66 340,38
	38 175,46	66 340,38
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	906 612,00	1 303 100,00
Pitkäaikainen yhteensä	906 612,00	1 303 100,00
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	2 000 000,00	1 400 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	396 488,00	396 488,00
Ostovelat	560 257,80	479 474,46
Muut lyhytaikaiset velat	99 851,77	92 912,49
Siirtovelat	852 130,62	707 572,23
Lyhytaikainen yhteensä	3 908 728,19	3 076 447,18
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 815 340,19	4 379 547,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	15 484 611,59	14 684 435,69

9.4 Konsernituloslaskelma

	2018	2017
Toimintatuotot	6 991 519,66	6 797 891,80
Toimintakulut	-16 262 690,82	-15 647 612,83
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	1067,17	3764,27
Toimintakate	-9270103,99	-8845956,76
Verotulot	4 664 779,42	4 792 853,83
Valtionosuudet	5 946 063,83	6 033 374,12
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	9 388,91	11 728,19
Muut rahoitustuotot	10 330,16	2 941,40
Korkokulut	-58 588,15	-69 886,09
Muut rahoituskulut	-3060,85	-1301,48
	-41929,93	-56517,98
Vuosikate	1 298 809,33	1 923 753,21
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 200 762,53	-1 395 965,10
Arvonalentumiset	-4 328,55	-53 825,77
	-1 205 091,08	-1 449 790,87
Satunnaiset erät	105 509,42	
Tilikauden tulos	199 227,67	473 962,34
Tilinpäätössiirrot	-2 826,85	-557,46
Tilikauden verot	-16 891,97	-7 887,92
Laskennalliset verot	-801,12	-1 419,61
Vähemmistöosuudet	-7 302,30	-4 558,63
	-27 822,24	-14 423,62
Tilikauden ylijäämä	171 405,43	459 538,72

9.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 298 809,33	1 923 753,21
Satunnaiset erät	105 509,42	
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-17 693,09	-9 307,53
Tulorahoituksen korjauserät	-76 309,54	-8 965,11
Toiminnan rahavirta	1 310 316,12	1 905 480,57
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 503 263,80	-1 287 207,38
Rahoitusosuudet investointimenoihin	126 679,18	34 400,51
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	244 884,26	112 907,91
Investointien rahavirta	-2 131 700,36	-1 139 898,96
Toiminnan ja investointien rahavirta	-821 384,24	765 581,61
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-788,46	-5322,45
Antolainasaamisten vähennys	15 981,51	84 156,72
	15 193,05	78 834,27
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	641 995,47	804 121,39
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-743 754,83	-720 907,43
Lyhytaikaisten lainojen muutos	599 063,86	-800 433,19
	497 304,50	-717 219,23
Oman pääoman muutokset		10 857,88
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-28 178,03	-11 032,06
Vaihto-omaisuuden muutos	8 768,76	23 633,44
Saamisten muutos	-32 119,75	93 635,02
Korottomien velkojen muutos	323 880,59	25 476,19
	272 351,57	131 712,59
Rahoituksen rahavirta	784 849,12	-495 814,49
Rahavarojen muutos	-36 535,12	269 767,12
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 708 882,01	1 745 417,13
Rahavarat 1.1.	-1 745 417,13	-1 475 650,01
	-36 535,12	269 767,12

9.6 Konsernitase

VASTAAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	27 511,54	35 077,43
Muut pitkävaikutteiset menot	271 777,75	217 701,46
Ennakkomaksut	20 869,72	14 789,19
	<u>320 159,01</u>	<u>267 568,08</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 377 702,07	1 283 826,25
Rakennukset	12 917 736,49	13 203 614,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 648 261,38	1 866 323,41
Koneet ja kalusto	483 634,31	432 715,54
Muut aineelliset hyödykkeet	2 242,41	2 332,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	497 418,76	320 508,71
	<u>17 926 995,42</u>	<u>17 109 320,24</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	234 277,01	231 829,84
Muut osakkeet ja osuudet	348 092,99	338 478,74
Muut lainasaamiset	164 208,94	180 190,44
Muut saamiset	29 082,89	28 294,44
	<u>775 661,83</u>	<u>778 793,46</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	19 022 816,26	18 155 681,78
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	23 322,15	32 134,31
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9 500,39	9 166,46
Muut toimeksiantojen varat	42 624,03	33 401,46
	<u>75 446,57</u>	<u>74 702,23</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet	61 438,75	79 278,22
Keskeneräiset hankinnat	9 070,71	
	<u>70 509,46</u>	<u>79 278,22</u>
Vaihto-omaisuus yhteensä		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	668 468,72	646 348,40
Muut saamiset	181 563,70	139 638,81
Siirtosaamiset	298 884,47	330 809,93
	<u>1 148 916,89</u>	<u>1 116 797,14</u>
Saamiset yhteensä		
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	58,78	58,78
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	40 306,48	35 079,86
	<u>40 365,26</u>	<u>35 138,64</u>
Rahat ja pankkisaamiset	1 668 516,76	1 710 278,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 928 308,37	2 941 492,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>22 026 571,20</u>	<u>21 171 876,50</u>

VASTATTAVAA	2018	2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 255 102,62	5 255 102,62
Arvonkorotusrahastot		3 320,69
Muut omat rahastot	361 854,61	467 745,13
Edellisten tilikausien ylij-/alijäämä	4 518 433,20	4 062 564,98
Tilikauden ylij-/alijäämä	171 405,43	459 538,72
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	10 306 795,86	10 248 272,14
VÄHEMMISTÖOSUUDET	637 544,03	626 647,35
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	204 234,05	199 153,00
	204 234,05	199 153,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	23 322,15	32 134,31
Lahjoitusrahastojen pääomat	38 554,51	66 725,77
Muut toimeksiantojen pääomat	42 845,31	33 295,58
	104 721,97	132 155,66
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 332 271,78	5 377 228,54
Lainat julkisyhteisöiltä		175 105,07
Muut velat	165 470,86	111 238,84
	5 497 742,64	5 663 572,45
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 814 772,51	2 099 290,66
Lainat julkisyhteisöiltä		11 673,67
Saadut ennakot	6 522,55	8 806,98
Ostovelat	794 254,37	735 858,43
Muut velat	178 015,18	172 564,51
Siirtovelat	1 457 560,12	1 247 724,82
Laskennalliset verovelat	24 407,92	26 156,83
	5 275 532,65	4 302 075,90
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	10 773 275,29	9 965 648,35
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	22 026 571,20	21 171 876,50

10 Tilinpäätöksen liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintameno.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset vuodelta 2017 ja 2018 ovat tiedoiltaan vertailukelpoisia.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kunnan tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty, sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksien eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisesti. Jäännösarvojen ero on kirjattu tuloslaskelmassa konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edelliset tilikaudet ovat vertailukelpoisia keskenään.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot (ulkoinen)

Toimintatuotot	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Toimintatuotot tehtäväalueittain				
Yleishallinto	1 198 512,94	1 214 955,75	86 822,61	77 456,70
Sosiaali- ja terveystoimi	4 012 121,94	3 90 9777,54	572 872,55	560 786,32
Opetus- ja kulttuuritoimi	378 177,25	362 729,42	329 289,34	302 327,15
Yhdyskuntapalvelut	1 402 707,53	1 3104 29,09	1 236 843,76	1 164 194,13
Toimintatuotot yhteensä	6 991 519,66	6 797 891,86	2 225 828,26	2 104 764,30

Verotulojen erittely	2018	2017
Kunnan tulovero	3 562 420,43	3 768 766,62
Osuus yhteisöveron tuotosta	621 609,22	591 070,52
Kiinteistövero	480 749,77	433 016,69
Verotulot yhteensä	4 664 779,42	4 792 853,83

Valtionosuuksien erittely	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5 721 349,00	5 877 107,00
Siitä: verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaus	1 273 753,00	1 244 840,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-104 374,00	-172 865,00
Valtionosuudet yhteensä	5 616 975,00	5 704 242,00

Palvelujen ostojen erittely	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	3 679 618,48	3 429 779,70
Muiden palvelujen ostot	1 602 128,85	1 648 356,17
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	5 281 747,33	5 078 135,87

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistosuunnitelman perusteet on hyväksytty kunnanvaltuustossa 12.11.2012 § 30, ja poistosuunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa 3.12.2012 § 171.

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittelyyn on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot	3-10 vuotta Tasapoisto
Rakennukset	15-30 vuotta Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10-35 vuotta Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta Tasapoisto
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 5000,00 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	68 248,50	22 642,88	68 248,50	15 366,07
Luovutusvoitot yhteensä	68 248,50	22 642,88	68 248,50	15 366,07
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot		-4 275,31		-4 275,31
Kairantien rivitalojen luovutustappio	-92 376,68			
Luovutustappiot yhteensä	-92 376,68	-4 275,31		-4275,31

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni	
	2018	2017
Satunnaiset tuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	121 580,34	
Satunnaiset kulut		
Oulun Medikiinteistöt Oy:n osakkeiden luovutus-tappiot	-17 308,65	

Erityy poistoeron muutoksista	Kunta	
	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	71 926,52	-3479,56

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet							
	Aineettomat hyödykkeet Muut pitkävaikutteiset menot	Aineelliset hyödykkeet					Aineelliset hyödykkeet Yhteensä
		Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet, ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	214950,53	1083310,16	2335341,65	1848753,95	110456,75	88446,40	5466308,91
Lisäykset tk.	83330,37	124609,67		829696,18	106730,73	451768,01	1512804,59
Rahoitusosuudet tk.						-126060,00	-126060,00
Vähennykset tk		-30237,17				-86837,42	-117074,59
31.12.	298280,90	1177682,66	2335341,65	2678450,13	217187,48	327316,99	6735978,91
Tilikauden poisto	-59319,29		-211653,61	-146353,07	-46094,95		-404101,63
Poistamaton hankintameno 31.12.	238961,61	1177682,66	2123688,04	2532097,06	171092,53	327316,99	6331877,28
Olenneiset lisäpoistot			-54579,58	-8956,10			-63535,68

Maa- ja vesialueet erittely	2018	2017
Kiinteistöjen liittymismaksut	20 427,64	20 427,64
Muut maa- ja vesialueet	1 1572 55,02	1 062 882,52
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 177 682,66	1 083 310,16

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkuusyhteisö osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1. Lisäykset tk. Siirrot erien välillä	6392230,12 120454,86	932426,47	210000,00	121859,10	7656515,69 120454,86
Hankintameno 31.12.	6512684,98	932426,47	210000,00	121859,10	7776970,55

	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Sijoitukset Yhteensä
	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Saamiset omistusyhteisöt	Yhteensä	
Hankintameno 1.1. Lisäykset tk. Vähennykset		178883,26 -15490,04	750,00	179633,26 -15490,04	7836148,95 120454,86 -15490,04
Hankintameno 31.12.		163393,22	750,00	164143,22	7941113,77

Omistus muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt							
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus		Tilikaud. voitosta/ tapiosta
					Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	
Tytäryhteisöt							
Kiinteistö Oy							
Ukonojankartano	Pyhäntä	100,00	921836,57	100,00	916087,99	2574965,27	-98742,49
Pyhännän Malmitori Oy	Pyhäntä	60,06	226775,51	62,92	463021,87	7648,29	-16294,01
As Oy Pyhännän Kirkkotie	Pyhäntä	65,24	353823,05	65,24	538892,53	43126,28	-6522,46
As Oy Pyhännän Tavastkenkä	Pyhäntä	50,28	59555,34	50,28	112785,61	879,19	501,07
Kiinteistö Oy Pyhännän							
Teollisuushallit	Pyhäntä	100,00	4824876,14	100,00	3733604,82	1426637,18	-221221,45
Pyhännän Vesi Oy	Pyhäntä	63,70	5363,51	63,70	935319,20	559541,06	64674,85
Yhteensä			6392230,12		6699712,02	4612797,27	-277604,49
Kuntayhtymät							
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä	Nivala	1,11	98134,72	1,11	437184,04	49445,57	15779,62
Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä	Piippola			11,28		66650,88	
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	0,49	2153,45	0,49	7823,05	49214,69	3073,51
Pohjois-Pohjanmaan sairaan- hoitopiirin kuntayhtymä	Oulu	0,56	832138,30	0,56	959842,94	1299317,65	62745,42
Yhteensä			932426,47		1404850,03	1464628,79	81598,55
Osakkuusyhteisöt							
Siikalatvan Keskuspuhdistamo	Rantsila	21,00	210000,00	21,00	210438,07	1102706,71	527,82
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt							
As Oy Pyhännän Rantakoivu	Pyhäntä			50,00	207750,00	158368,04	0,00
Yhteensä			210000,00		210438,07	1102706,71	527,82

Saamiset

Saamisten erittely	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset				
Myyntisaamiset		61 528,34		35 827,13
Siirtosaamiset				
Yhteensä		61 528,34		35 827,13
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä				
Siirtosaamiset		33 788,39		23 337,64
Yhteensä		33 788,39		23 337,64
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Muut saamiset	750,00		750,00	
Yhteensä	750,00		750,00	
Saamiset yhteensä	750,00	95 316,73	750,00	59 164,774

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	21,68	2 858,47	21,68	2 858,47
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	64 114,62	50 577,18	55 102,64	42 087,95
Tuet ja avustukset	58 669,81	28 929,93	11 273,55	15 401,24
Muut tulojäämät	176 078,36	248 444,36	114 813,92	163 901,17
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	298 884,47	330 809,94	181 211,79	224 248,83

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	5 255 102,62	5 255 102,62	5 255 102,62	5 255 102,62
Arvonkorotusrahasto		3 320,69		
Muut omat rahastot	361 854,61	516 797,12		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	4 518 433,20	4 062 564,98	3 744 909,79	3 449 727,48
Tilikauden ylijäämä 31.12.	171 405,43	459 538,72	264 474,33	295 182,31
Oma pääoma yhteensä	10 306 795,86	10 297 324,13	9 264 486,74	9 000 012,41

Velkojen osat, jotka eräännyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	0,00	0,00

Lyhytaikaiset

Joukkovelkakirjalainat	2018	2017
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat - korko -0,17% - erääntyvät 28.2.2019	2 000 000,00	1 400 000,00

Pakolliset varaukset	Konserni	
	2018	2017
Muut pakolliset varaukset		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	204 234,05	199 153,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	204 234,05	199 153,00

Vieraspääoma

Vieras pääoma	2018	2017
Lyhytaikainen		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	17 548,65	669,60
Velat jäsenkuntayhtymille		
Ostovelat	166 102,39	116 263,38
Siirtovelat	56 986,19	63 748,07
Velat osakkuus- tai sekä muille omistus-yhteisyhteisöille		
Ostovelat	20 237,99	27 591,34
Velat muille		
Ostovelat	356 368,77	334 950,14
Muut velat	99 851,77	92 912,49
Siirtovelat	795 144,43	643 824,16
Vieraspääoma yhteensä	1 512 240,19	1 279 959,18

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
Muut velat	2018	2017	2018	2017
Liittymismaksut	10 659,42	10 659,42	10 659,42	10 659,42
Muut velat	167 355,76	161 905,09	89 192,35	82 253,07
Muut velat yhteensä	178 015,18	172 564,51	99 851,77	92 912,49

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	72 121,96	57 285,20	9 000,00	30 303,00
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus henkilösivukuluineen	831 449,46	816 169,36	490 880,60	485 905,41
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	97 682,50	65 595,17	46 461,99	31 131,75
Korkojaksotus	12 534,96	12 232,17	2 712,92	3 218,09
Muut menojäämät	515 893,20	353 728,12	303 075,11	157 013,98
Siirtovelat yhteensä	1 457 560,12	1 247 724,82	852 130,62	707 572,23

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Vuokravastuut	2 750 156,02	142 709,68	12 760,00	
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	93 978,39	20 859,04	6 960,00	
Leasingvastuut yhteensä	1 016 006,27	37 273,20	999 427,47	18 924,28
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	59 675,26	10 568,13	55 691,69	6 085,94
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasing-vastuut	49 936,30	10 568,13	49 936,30	6 085,94
Yhteensä *	3 766 162,29	179 982,88	1 012 187,47	18 924,28

* Konsernilla vuokrasitoumus 2.557.653,60 € liiketiloista 1.6.2019 alkaen 20 vuodeksi. Kunnalla vuokrasitoumus Kuntarahoitus Oyj:lle 20 vuotta 973.757,85 €, päiväkotiesikoulu.

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	5 111 234,85	4 757 270,76		
Tytäryhteisöt			4 165 674,28	3 770 902,40
Osakkuusyhteisöt			909 780,06	933 874,62
Yhteensä	5 111 234,85	4 757 270,76	5 075 454,34	4 704 777,02
Takaukset muiden puolesta			633 676,77	729 802,60
Takaukset yhteensä	5 111 234,85	4 757 270,76	5 709 131,11	5 434 579,62

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	9 014 395,00	8 839 494,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	5 791,33	5 842,15

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				42 449,54
Arvonlisäveropalautusvastuut	851 605,54	767 583,62	103 168,74	123 563,20

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt konserni

Koronvaihtosopimus konserni

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskinsuojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu osa vaihtuvista koroista kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen pääoma suojaa osittain lainaa. Koronvaihtosopimus on kertalyhenteinen.

Kuntarahoitus Oyj

	2018	2017
Lainapääoma vastaava nimellisarvo yhteensä	56 168,19	56 168,19
Käypä arvo yhteensä (pankin ilmoitus)	-1 750,39	-2 002,52

Sopimus erääntyy 10.10.2021

Handelsbanken

	2018	2017
Lainapääoma vastaava nimellisarvo yhteensä	4 338,14	8 776,28
Käypä arvo yhteensä (pankin ilmoitus)	-23,44	-128,41

Sopimus erääntyy 15.7.2019

Danske Bank

	2018	2017
Lainapääoma vastaava nimellisarvo yhteensä	89 869,10	898 69,10
Käypä arvo yhteensä (pankin ilmoitus)	-555,70	-961,59

Sopimus erääntyy 31.1.2019

Korkokattosopimus konserni

Korkokattosopimuksella rajoitetaan lainasta maksettavaa korkoa. Korkokattosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskinsuojaamiseksi.

Skandinaviska Enskilda Banken

	2018	2017
Lainapääoma vastaava nimellisarvo yhteensä	8 776,28	17 552,56
Käypä arvo yhteensä (pankin ilmoitus)	224,81	75,44

Sopimus erääntyy 15.7.2019

Koron- ja valuutanvaihtosopimus konserni

Nordea

	2018	2017
Lainapääoma vastaava nimellisarvo yhteensä		13 316,92
Käypä arvo yhteensä (pankin ilmoitus)		-1 602,97

Sopimus erääntyy 16.10.2020

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakinaiset, määräaikaiset, sijaiset ja työllistetyt. Lukumäärässä ei ole huomioitu perhe- ja omaishoitaajia sekä kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia henkilöitä.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2018	2017
Yleishallinto	7	7
Sosiaali- ja terveystoimi	38	40
Opetus- ja kulttuuritoimi	61	66
Muut palvelut	1	1
Yhteensä	107	114

Henkilöstökulut	2018	2017
Palkat ja palkkiot	3 892 100,72	3 769 063,71
Henkilösivukulut	116 405,99	134 630,31
Eläkekulut	849 232,00	842 307,97
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauseurat	-59 212,18	-60 609,49
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	4 798 526,53	4 685 392,50
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-3 193,14	-225,00
Henkilöstökulut yhteensä	4 795 333,39	4 685 167,50

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2018	2017
Keskustapuolue	2 118,75	2 164,11
Kokoomus	56,44	159,90
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 175,19	2 324,01

Tilintarkastajan palkkiot	2018	2017
Tarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	10 117,50	7 383,80
Tilintarkastajan lausunnot		261,00
Tarkastuslautakunnan avustavat tehtävät	650,00	1 702,00
Palkkiot yhteensä	10 767,50	9 346,80

Intressitahotapahtuma

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu 1.6.2017 kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kahdentoista kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta. Korvaus n. 73.200 €.

10 Jätevesilaitoksen tilinpäätös

Jätevesilaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön tilinpäätös muodostuu tuloslaskelmasta, taseesta ja rahoituslaskelmasta.

Jätevesilaitoksen tuloslaskelma

	2018	2017
Liikevaihto		
Vesimaksut	250 858,31	227 990,14
Vesimaksut sisäiset	15 715,40	11 876,80
Liittymismaksut	3 142,41	12 565,36
Vuokratulot	59,10	58,64
Muut tuotot		1 750,00
Liikevaihto yhteensä	<u>269 775,22</u>	<u>254 240,94</u>
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikaudella	-11 368,87	-17 743,44
Palvelujen ostot		
Palvelujen ostot	-314 359,39	-320 559,46
Palvelujen ostot sisäiset	-5 100,00	-4 845,00
	<u>-319 459,39</u>	<u>-325 404,46</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 500,00	-1 500,00
Henkilösivukulut	-298,89	-334,26
	<u>-1 798,89</u>	<u>- 1 834,26</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-36 175,82	-39 882,11
Liiketoiminnan muut kulut		-634,72
		<u>-634,72</u>
Liikelylijäämä	-99 027,75	-131 258,05
Rahoitustuotot ja kulut		
Korvaus peruspääomasta	-9 418,63	-9 418,63
	<u>-9 418,63</u>	<u>-9 418,63</u>
Tilikauden alijäämä	-108 446,38	-140 676,68

Jätevesilaitoksen rahoituslaskelma

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Liikelyijäämä	-99 027,75	-131 258,05
Poistot ja arvonalentumiset	36 175,82	39 882,11
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 418,63	-9 418,63
	<u>-72 270,56</u>	<u>-100 794,57</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot		-260 688,95
Pysyvien vastaavien luovutustulot		0,00
		<u>-260 688,95</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-72 270,56	-361 483,52
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	96 431,53	353 278,56
	<u>96 431,53</u>	<u>353 278,56</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-23 436,88	336,33
Korottomien velkojen muutos	-724,09	7 868,63
	<u>-24 160,97</u>	<u>8 204,96</u>
Rahoituksen rahavirta yhteensä	72 270,56	361483,52
Rahavarojen muutos	0,00	0,00

Jätevesilaitoksen tase

VASTAAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Johdoverkostot ja laitteet	652 285,46	687 134,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet	<u>13 153,66</u>	<u>14 480,08</u>
	665 439,12	701 614,94
Sijoitukset		
Muut saamiset	750,00	750,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	<u>106 006,43</u>	<u>82 569,55</u>
	106 006,43	82 569,55
VASTAAVAA	<u>772 195,55</u>	<u>784 934,49</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	941 862,52	941 862,52
Edellisten tilikausien alijäämä	-730 093,77	-589 417,09
Tilikauden alijäämä	<u>-108 446,38</u>	<u>-140 676,68</u>
	103 322,37	211 768,75
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	620 473,85	524 042,32
Ostovelat	31 517,63	30 362,01
Muut velat	6 222,28	8 101,99
Liittymismaksuvelat	<u>10659,42</u>	<u>10 659,42</u>
	668 873,18	573 165,74
VASTATTAVAA	<u>772 195,55</u>	<u>784 934,49</u>

Jätevesilaitoksen tuloslaskelman toteutumisvertailu

	TA 2018	TA 2018 muutettu	TP 2018	Poikkeama	Tot %	TP 2017
Liikevaihto						
Vesimaksut	247 000	247 000	250 858,31	3 858,31	101,56	227 990,14
Vesimaksut sisäiset	13 000	13 000	15 715,40	2 715,40	120,89	11 876,80
Liittymismaksut	11 000	11 000	3 142,41	-7 857,59	28,57	12 565,36
Vuokratulot			59,10	59,10		58,64
Muut tuotot						1 750,00
Liikevaihto yhteensä	271 000	271 000	269 775,22	-1 224,78	99,55	254 240,94
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tilikaudella	- 9 800	- 9 800	-11 368,87	- 1 568,87	116,01	-17 743,44
Palvelujen ostot	- 281 950	- 314 950	-314 359,39	590,61	99,81	-320 559,46
Palvelujen ostot sisäiset	-5100	-5 100	-5 100,00	0,00	100,00	-4 845,00
	- 287 050	- 320 050	-319 459,39	590,61	99,82	-325 404,46
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 500	-1 500	-1500,00		100,00	-1 500,00
Henkilösivukulut	- 350	- 350	-298,89	-51,11	85,40	-334,26
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	- 36 000	- 36 000	-36 175,82	175,82	100,49	-39 882,11
Liiketoiminnan muut kulut						-634,72
Liikelylijäämä	- 63 700	- 96 700	-99 027,75	-2 327,75	102,41	-131 258,05
Rahoitustuotot ja kulut						
Korvaus peruspääomasta	-9 420	-9 420	-9 418,63	-1,37	99,99	-9 418,63
Tilikauden alijäämä	- 73 120	- 106 120	-108 446,38	2 326,38	102,19	-140 676,68

Investointiosan toteutumisvertailu

	TA 2018	TA 2018 muutettu	TP 2018	Poikkeama	Tot %	TP 2017
Johtoverkostot ja laitteet						
Muut viemäriverkostot						-56 238,30
Kunnallistekniikan rakentaminen verkostot						-204 450,65
Menot yhteensä						-260 688,95

11 Luettelo käytetyistä kirjanpito- ja kirjanpito- ja kirjanpito-

Kirjanpito

Päiväkirja	Atk-tulosteena
Pääkirja	Atk-tulosteena
Tilinpäätös	Erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	Erikseen sidottuna
Ostoreskontra	Atk-osakirjanpitoa
Ostolaskupäiväkirja	Atk-tulosteena
Maksuluettelot	Atk-tulosteena
Myyntireskontra	Atk-osakirjanpitoa
Myyntilaskut	Atk-osakirjanpitoa
Palkkakirjanpito	Atk-osakirjanpitoa
Palkkaluettelot	Atk-tulosteena
Kirjanpito yhdistelmä tilierittelyin	Atk-tulosteena
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-osakirjanpitoa
Poistoajot	Atk-tulosteena
Tase-erittely (tilinpäätösajo)	Atk-tulosteena
Käyttöomaisuusluettelot	Atk-tulosteena

Käytetyt tosittelajit		Käytetyt tositteet	
		2018	2017
02	Avaava tase	74	76
04	Muistiotositteet	1 005	981
20	Ostoreskontran suorakirjaus	4 622	4 583
24	Ostolaskun mitätöinti	2	2
2A	Laskun automaattimaksatus	277	273
2E	Ostolaskun esto/vapautus	0	2
2M	Laskutietojen muutos	1	1
2Y	Ostoreskontran yhdistely	643	655
36	Manuaaliset suoritukset	116	103
37	Viitesuoritukset	3 197	3 353
3A	Asiakastiedot uusi/muutos	234	229
3M	Myyntilaskujen muutos	0	0
3Y	Myyntikirjausten yhdistely	488	492
6I	Käyttöomaisuuden sumu-poistot	1 852	2 332
6S	Statuspalkat	33	28
91	Siirrot yleislaskutuksesta	3 251	3 398
A1	Talousarvio	142	168
M1	Lisätalousarvio	17	10
V1	Edellisen vuoden toteutummat	11 484	11 162

HENKILÖSTÖKERTOMUS 2018

Henkilöstömäärä

Pyhännän kunnan henkilöstömäärä vuoden 2018 lopussa 107 henkilöä. Kunnan henkilöstömäärä laski vuoteen 2017 verrattuna seitsemällä henkilöllä. Henkilöstömäärässä ei ole huomioitu perhehoitajia, omaishoitajia ja tukityöllistettyjä.

Taulukko 1. Henkilöstön määrä ja rakenne 1.1.2018 – 31.12.2018

	Vakituinen	Määräaikainen	Sijainen	Yhteensä
Hallinto	6		1	7
Perusturva	28	7	3	38
Sivistys	52	8	1	61
Tekninen	1			1
Yhteensä	87	15	5	107

Vakituisen henkilöstön määrä laski kahdella, määräaikaisten nousi kahdella ja sijaisten määrä laski seitsemällä henkilöllä vuoteen 2017 verrattuna.

Taulukko 2. Henkilöstön määrä sukupuolittain 31.12.2018

Palvelussuhde 31.12.	Miehet	Naiset	Yhteensä	Muutos %
Vakinaiset	12	75	87	-2,2
Määräaikaiset ja sijaiset	2	18	20	-20,0
Työllistetyt				
Yhteensä	14	93	107	-6,1

Palvelussuhteen kesto

Yli viisi vuotta kestäneiden palvelussuhteiden osuus oli 65,4 % ja vuonna 2017 osuus oli 64,9 %.

Taulukko 3. Henkilöstön palvelusaika 2018–2017

Palvelusaika	2017	2018		
		Naiset	Miehet	Yhteensä
1-5 v	40	32	5	37
6-10 v	16	13	2	15
11–15 v	12	10	1	11
16–20 v	10	7		7
21–24 v	4	4	3	7
25- v	32	27	3	30
Yhteensä	114	93	14	107

Henkilöstön ikärakenne

Henkilöstön keskiarvoikä 31.12.2018 oli 49 vuotta 4 kuukautta ja 4 päivää. Vastaava keskiarvo vuonna 2017 oli 49 vuotta 1 kuukausi ja 21 päivää.

Taulukko 4. Henkilöstön ikärakenne 31.12.2018

Ikä vuosina	Lukumäärä	%-osuus
alle 30	11	10,3
30–39	12	11,2
40–49	21	19,6
50–59	45	42,1
60 ja yli	18	16,8

Henkilöstön vaihtuvuus ja eläkkeelle siirtyminen

Henkilöstön vaihtuvuutta ja eläkkeelle siirtymistä koskevia tietoja ei julkaista vähäisen määrän vuoksi.

Henkilöstön koulutus

Henkilöstön koulutuskustannukset olivat 23.628,73 € ja kustannukset laskivat vuoteen 2017 verrattuna 9.513,34 €. Koulutuskustannuksissa on huomioitu osallistumismaksut, majoitus- ja matkakulut ja päivärahat. Hallinnon kustannukset sisältävät tilintarkastuksen koulutuskustannukset.

Taulukko 5. Koulutuskustannukset osastoittain 2018-2017

	2018	2017	Muutos €, 2018/2017	Muutos %, 2018/2017
Hallinto ja tekninen	6562	7534	-970	-10,2
Perusturva	7759	7046	713	10,1
Sivistys	9307	18564	-9257	-49,9

Koulutuspäiviä kertyi yhteensä 129 päivää. Koulutuspäivät laskivat vuoteen 2017 verrattuna 26 päivällä. Perusturvaosastolla koulutuspäiviä kertyi 57, sivistysosastolla 60, hallinto-osastolla ja teknisellä osastolla 12 päivää.

Sosiaalihuoltolain mukaisia täydennyskoulutuspäiviä oli 37 päivää, ja täydennyskoulutus kohdistui perusturvaan.

Terveysperusteiset poissaolot

Terveysperusteisia poissaoloja ovat sairaudesta johtuvat poissaolot. Terveysperusteisia poissaoloja kertyi yhteensä 1068 päivää. Poissaolopäivät laskivat vuoteen 2017 verrattuna 131 päivällä. Sairauspäiviä kertyi 10,0 työpäivää kunnan palveluksessa olevaa työntekijää kohden.

Taulukko 6. Poissaolopäivät 2018-2017

	2018	2017
Hallinto ja tekninen	6	10
Perusturva	395	615
Sivistys	667	574
Yhteensä	1068	1199

Tapaturmat

Tapaturmia sattui 5 kappaletta. Poissaolopäiviä tapaturmista kertyi 51, joista 20 päivää oli työmatkatapaturmien aiheuttamia. Tapaturmien aiheuttamat poissaolopäivät nousivat vuoteen 2017 verrattuna 15 päivällä ja palkkakustannukset kasvoivat 1.515,29 €.

Taulukko 7. Työtapaturmat 2018

	Poissaolopäivät	Palkkakustannukset €
Tapaturmat	31	3504,41
Työmatkatapaturmat	20	2218,05
Yhteensä	51	5722,46

Poissaolot

Poissaolopäiviä kertyi yhteensä 5204 päivää ja poissaolopäivät laskivat vuoteen 2017 verrattuna 460 päivällä. Eniten poissaolopäiviä kertyi vuosilomista 1827 päivää, sairauslomista 992 päivää ja palkattomista vapaista 1697 päivää.

Taulukko 8. poissaolopäivät 2018-2017

Poissaolopäivät	2018	2017	Muutos %
Sairauslomat ja tapaturmat	992	1111	10,7
Perhevapaat	264	223	18,4
Koulutus ja täydennyskoulutus	140	199	-29,6
Vuosilomat	1827	2220	-17,7
Ylityövapaa	213	163	30,7
Muut poissaolot	26	21	23,8
5+2 vapaat	45	42	7,1
Palkaton vapaa	1697	1685	0,7
Yhteensä	5204	5664	-8,1

Muut poissaolot sisältävät ammattiyhdistyskoulutuksesta, ves-päivistä sekä kvtes:n V luvun mukaisista virka- ja työvapaista kertyneet poissaolot.

Poissaolokustannukset

Poissaolokustannukset olivat 346.640,87 euroa ja kustannukset laskivat vuoteen 2017 verrattuna 36.758 euroa.

Taulukko 9. Poissaolokustannukset 2018-2017

	2018	2017	Muutos %
Sairauslomat ja tapaturmat	100735	111684	-9,8
Perhevapaat	28989	23126	25,4
Koulutus ja täydennyskoulutus	16283	22590	-27,4
Vuosilomat	169694	203267	-16,5
Ylityövapaa	24163	17038	41,8
Muut poissaolot	3109	2430	27,9
5+2 vapaat	3668	3264	-12,4
Yhteensä	346641	383399	-9,6

Taulukko 10. Poissaolokustannukset osastoittain 2018-2017

Poissaolokustannukset	2018	2017	Muutos %
Hallinto ja tekninen	29032	26859	8,1
Perusturva	147531	157462	-6,3
Sivistys	170078	199078	-14,6
Yhteensä	346641	383399	-9,6

Työterveys

Työterveyshuollon kustannukset olivat työterveyshuollon korvaushakemuksen mukaan 52.688,31 €. Kustannuksissa on huomioitu arvonlisäverolain mukainen laskennallinen vähennys. Työterveyshuollon kustannukset laskivat vuoteen 2017 verrattuna 2.961,28 €.

Taulukko 11. Työterveyshuollon kustannukset 2018-2017

	2018	2017
Työterveys (KL1)	21103,75	30308,21
Sairaanhoito (KL2)	31584,56	25341,37
Yhteensä	52688,31	55649,58
Työntekijämäärä	107	114
€/työntekijä	492	488

Henkilöstökustannukset

Henkilöstökustannuksia kertyi yhteensä 4.795.333,39 euroa ja kustannukset kasvoivat vuoteen 2017 verrattuna 110.165,89 euroa. Henkilösivukulut koostuvat sosiaaliturva-, eläke-, tapaturma-, työttömyys- ja ryhmähenkivakuutusmaksuista.

Taulukko 12. Henkilöstökustannukset 2018

	2018	2017	Muutos, %
Palkat	3830173	3708229	3,3
Henkilösivukulut	965160	976938	-1,2
Yhteensä	4795333	4685167	2,3

Virkistystoiminta

Henkilöstön virkistystoimintaan varatut määrärahat jaettiin osastoittain henkilöstömäärään suhteutettuna. Henkilöstölle järjestettyyn liikuntakampanjaan osallistui 38 työntekijää.

Lisäksi henkilöstöllä oli mahdollisuus kuntosalin vapaaseen käyttöön, uimahallilippuihin sekä saada korvausta kansalaisopiston kurssimaksuista sekä vaihtoehtoisista hoitopalveluista. Jokainen osasto on voinut järjestää keväällä ja syksyllä liikunnallisen iltapäivän.

12 Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilintarkastusmerkintä

Pyhäntä 8.4.2019

Matti Konola

Mirja Kotisaari

Sami Pellikka

Teemu Aitto-oja

Jukka Puurunen

Terhi Korsulainen

Sirpa Piippo

Jouko Nissinen
kunnanjohtaja

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Tilintarkastuksesta on annettu erillinen tarkastuskertomus.

Pyhännällä __/__/2019

Sakari Syrjälä HT, JHT